Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
we Wrocławiu

Języki obce

Raport z egzaminu maturalnego na Dolnym Śląsku i Opolszczyźnie w 2006 roku

Wrocław 2006

Przygotował zespół ekspertów
Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej we Wrocławiu

© Copyright by Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu 2006

ISBN 83-89629-65-8

WYDAWNICTWO
Continuo

ul. Lelewela 4, pok. 325
53-505 Wrocław
tel. (71) 791-20-30
tel./fax (71) 34-390-18 w. 223
e-mail: wydawnictwo@continuo.wroclaw.pl

Wydrukowano we Wrocławskiej Drukarni Naukowej PAN
im. S. Kulczyńskiego Sp. z o.o.

Spis treści

Wstęp *4*

Organizacja, przebieg i wyniki egzaminu maturalnego w sesji wiosennej 2006 roku *5*

Jak interpretować osiągnięcia *9*

Czy warto udoskonalać system egzaminów zewnętrznych *9*

Analiza wyników egzaminu maturalnego z języka angielskiego *11*

Analiza wyników egzaminu maturalnego z języka angielskiego w klasach dwujęzycznych *28*

Analiza wyników egzaminu maturalnego z języka niemieckiego *31*

Analiza wyników egzaminu maturalnego z języka niemieckiego w klasach dwujęzycznych *47*

Analiza wyników egzaminu maturalnego z języka francuskiego *52*

Analiza wyników egzaminu maturalnego z języka rosyjskiego *68*

Inne języki obce *83*

Wstęp

Szanowni Państwo,

przedkładamy kolejny RAPORT z przeprowadzonego w roku 2006 powszechnego, zewnętrznego egzaminu maturalnego w województwie dolnośląskim i opolskim.

Ze względu na złożoną strukturę tego egzaminu (wielość przedmiotów) podzieliliśmy RAPORT, podobnie jak w roku ubiegłym, na dwie części:

ogólną – zawierającą informacje o organizacji, przebiegu i ustalaniu wyników egzaminu w województwie dolnośląskim i opolskim w części ustnej i pisemnej,

przedmiotową – zawierającą analizę statystyczną – ilościową i interpretację wyników egzaminu z następujących przedmiotów: biologia, chemia, fizyka, geografia, historia, historia sztuki, informatyka, język polski, języki obce, matematyka, wiedza o społeczeństwie.

Część ogólna zainteresuje z pewnością wszystkie podmioty współuczestniczące w procesie przygotowania i przeprowadzania tego najbardziej doniosłego w polskiej edukacji egzaminu.

Wnioski formułowane w raportach przedmiotowych adresowane są głównie do Nauczycieli i dotyczą procesu dydaktycznego, w trakcie którego uczniowie przygotowują się do sprostania wymogom egzaminacyjnym.

By umożliwić Dyrektorom Szkół, Radom Pedagogicznym, Zespołom Przedmiotowym i Nauczycielom pełną analizę osiągnięć absolwentów szkoły w roku 2006, udostępniamy drogą elektroniczną szczegółowe, indywidualne wyniki zdających za poszczególne zadania/umiejętności w każdym przedmiocie egzaminacyjnym.

Gratulujemy Szkołom (Zdającym, Nauczycielom, Rodzicom), których absolwenci sprostali wysokim wymaganiom tego egzaminu.

Wszystkim zainteresowanym życzymy sukcesów w roku 2007.

Za bardzo dobrą współpracę w roku szkolnym 2005/2006 bardzo serdecznie dziękujemy:

- Przewodniczącym i Wiceprzewodniczącym szkolnych zespołów egzaminacyjnych,
- Przewodniczącym i Członkom przedmiotowych zespołów egzaminacyjnych,
- Przewodniczącym i Członkom zespołów nadzorujących,
- Przewodniczącym i Członkom zespołów egzaminatorów.

Serdecznie dziękujemy także za rok bardzo dobrej współpracy Kuratorom i Wizytatorom Kuratoriów Oświaty w Opolu i Wrocławiu.

Organizacja, przebieg i wyniki egzaminu maturalnego w sesji wiosennej 2006 roku

1. Matura próbna

W grudniu 2005 roku na terenie całej Polski uczniowie klas maturalnych szkół ponadgimnazjalnych przystąpili do próbnego egzaminu maturalnego. Obejmował on wyłącznie część pisemną egzaminu maturalnego.

Najważniejszym celem próbnego egzaminu maturalnego było:

- poznanie przez uczniów i nauczycieli struktury arkuszy i formy zadań,
- sprawdzenie organizacyjnego przygotowania szkół i OKE do egzaminu w sytuacji zbliżonej do egzaminacyjnej,
- trening nauczycieli w ocenianiu prac według schematów poprawnych odpowiedzi i punktowania zadań,
- wspomaganie uczniów w ocenie własnego przygotowania do egzaminu,
- umożliwienie szkołom przeprowadzenia analizy i interpretacji wyników egzaminu.

Do próbnego egzaminu maturalnego przystąpili uczniowie 320 szkół, spośród 383, które przeprowadzały egzamin maturalny w roku szkolnym 2005/2006.

2. Szkolenie dla nauczycieli sprawdzających próbny egzamin maturalny

W grudnia 2005 r. Okręgowa Komisja Egzaminacyjna przeprowadziła 8-godzinne doskonalące szkolenia dla nauczycieli niebędących egzaminatorami, przygotowujące do kryterialnego oceniania próbnych egzaminów maturalnych.

Szkolenia odbyły się w 100 grupach szkoleniowych (we Wrocławiu, Opolu, Kluczborku, Kędzierzynie, Wałbrzychu, Świdnicy, Kłodzku, Jeleniej Górze, Lubinie, Legnicy). Nauczyciele otrzymali pakiet materiałów szkoleniowych do wykorzystania w dalszej pracy. Łącznie przeszkolono **1843** nauczycieli różnych przedmiotów maturalnych.

3. Szkolenie dla egzaminatorów maturalnych

W marcu 2006 r. przeprowadzono cykl szkoleń dla nauczycieli pełniących funkcję egzaminatorów maturalnych. Ich celem było przede wszystkim zapoznanie egzaminatorów ze zmianami dotyczącymi sposobu egzaminowania i oceniania, trening przed sprawdzaniem i ocenianiem podczas zbliżającej się sesji egzaminacyjnej oraz zebranie informacji od egzaminatorów o ich gotowości do pracy. Pracowano w 129 zespołach, przeszkolono **2300** osób z zaproszonych **3944**.

Nauczyciele uczestniczący w szkoleniu podkreślali duże znaczenie szkolenia dla jakości sprawdzania prac egzaminacyjnych, ich wartość merytoryczną i praktyczną.

4. Konferencje dla przewodniczących szkolnych zespołów egzaminacyjnych

W roku szkolnym 2005/2006 odbyły się dwie konferencje dla przewodniczących i zastępców szkolnych zespołów egzaminacyjnych poświęcone egzaminowi.

Przeprowadzono 4 konferencje – w Legnicy, Wałbrzychu, Wrocławiu i Opolu. Celem zorganizowanych w październiku 2005 r. konferencji było podsumowanie wyników egzaminu maturalnego i omówienie sposobu wykorzystania raportów o egzaminie maturalnym w 2005 r. do udoskonalenia pracy dydaktycz-

nej szkoły oraz podjęcie działań związanych z przygotowaniem szkół do przeprowadzenia egzaminów maturalnych w kolejnych sesjach egzaminacyjnych.

Podczas konferencji przygotowano dla uczestników pakiet materiałów egzaminacyjnych – raporty OKE *Matura 2005*, broszurę *Egzamin maturalny 2006.*

Celem kolejnego cyklu konferencji zorganizowanego w marcu 2006 r. było poinformowanie dyrektorów szkół o wynikach egzaminu maturalnego w sesji zimowej 2006, uzyskanie przez zainteresowanych pełnej informacji i potrzebnych materiałów do sprawnego przeprowadzenia egzaminu maturalnego w sesji wiosennej 2006 r. oraz uzgodnienie trybu i warunków współdziałania i komunikowania się przed rozpoczęciem egzaminów, w trakcie i po ich zakończeniu.

W obydwu cyklach konferencji uczestniczyli przedstawiciele 99% szkół ponadgimnazjalnych, w których przeprowadzano w roku szkolnym 2005/2006 egzamin maturalny. Konferencje odbyły się bez żadnych zakłóceń, w dobrych warunkach i miłej atmosferze.

5. Wybór przedmiotów egzaminacyjnych

Spośród języków obcych najchętniej wybierano język angielski – 70,2% i język niemiecki – 28,0%. Egzamin ustny z języka polskiego zdało 96,9%, a z języka obcego – 94,2%. Egzaminy ustne zaplanowano w szkołach od 4 maja do 31 maja 2006 r. 77 szkół zgłosiło problem z ich organizacją. Przyczyną był w dalszym ciągu brak w szkołach przeszkolonych egzaminatorów i trudności z powołaniem zespołów przedmiotowych w sytuacji, gdy wybrany przez uczniów język obcy nie był nauczany w danej szkole. Problemy te rozwiązano przez szkolenia egzaminatorów, powołanie egzaminatorów z innych szkół lub skierowanie zdających (116 absolwentów) na egzamin do innej szkoły.

Wybór przedmiotów i poziomu egzaminu pisemnego z uwzględnieniem laureatów/finalistów olimpiad oraz zdających w terminie dodatkowym

Przedmiot	Zdało (%)	l. wszystkich zdających (poziom)			W tym l. zdających po raz pierwszy		
		P	R	DW	P	R	DW
język polski	86,9%	38 780	17 287		37 968	17 011	
język angielski	93,3%	26 945	13 572	51	26 789	13 369	50
język niemiecki	95,4%	10 734	4256	134	10 693	4198	133
język francuski	98,4%	429	228	20	423	220	20
język rosyjski	94,7%	461	131		455	129	
język włoski	96,0%	37	22		35	21	
język hiszpański	100,0%	38	33		37	31	
język ukraiński	100,0%	12	7		12	7	
matematyka	90,5%	8339	6828	22	7973	6610	21
biologia	74,0%	11 919	8159	25	11433	7686	25
geografia	93,9%	11 710	6606	5	11432	6487	5
historia	86,0%	6768	5790	26	6527	5573	26
wiedza o społeczeństwie	97,7%	11 102	8271		10762	8007	
chemia	85,6%	2919	2928	3	2737	2561	3
fizyka i astronomia	77,4%	3089	3141	3	2937	2874	2
historia sztuki	75,4%	473	418		446	393	
historia muzyki	100,0%	52	39		51	38	
wiedza o tańcu	100,0%	3	1		3	1	

Zdający, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego po raz pierwszy i wybrali przedmioty dodatkowe

	Ogółem	%	W tym					
			1 przedmiot	%	2 przedmioty	%	3 przedmioty	%
Województwo dolnośląskie	11 429	40,3%	9634	34,0%	1629	5,7%	166	0,6%
Województwo opolskie	3556	36,2%	3080	31,3%	444	4,5%	32	0,3%
Razem	**14 985**	**39,3%**	**12 714**	**33,3%**	**2073**	**5,4%**	**198**	**0,5%**

Najchętniej wybieranymi przedmiotami dodatkowymi, podobnie jak w roku ubiegłym, były wiedza o społeczeństwie, fizyka i astronomia oraz chemia.

6. Organizacja egzaminu

Materiały egzaminacyjne na pisemny egzamin maturalny były dostarczane do szkół za pośrednictwem firmy kurierskiej w terminach określonych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną, w ciągu 14 dni: od 4 do 29 maja 2006 r., w godzinach od 5^{00} do 8^{00} rano.

Egzamin maturalny przeprowadzono w 383 szkołach lub zespołach szkół w okręgu – w 279 szkołach województwa dolnośląskiego i w 104 szkołach województwa opolskiego.

Zgłoszenie i deklarację przystąpienia do egzaminu maturalnego złożyło 43 931 osób. Do egzaminu maturalnego przystąpiło po raz pierwszy 38 160 absolwentów, z czego 28 453 (**74,6%**) otrzymało świadectwo dojrzałości 11 lipca 2006 r., 1318 absolwentów podwyższało wynik egzaminu, z czego aneks otrzymało 1167 (**88,5%**). 1468 absolwentów przystąpiło po raz kolejny do egzaminów niezdanych, z czego 723 (**49,3%**) otrzymało świadectwo w pierwszym terminie.

Po wejściu w życie rozporządzenia z dnia 8 września 2006 r., zmieniającego rozporządzenie w sprawie (...) przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych, świadectwo dojrzałości otrzymało ogółem 6115 absolwentów, w tym 4791 (11,7%) przystępujących do egzaminu w sesji wiosennej 2006 r.

Łącznie do przynajmniej jednego egzaminu pisemnego lub ustnego przystąpiło 40 948 absolwentów, w tym 2786 absolwentów z lat ubiegłych. Egzamin maturalny w okręgu zdało 87,9% absolwentów liceów ogólnokształcących, 50,4% absolwentów liceów profilowanych, 29,2% absolwentów liceów uzupełniających i 59,7% absolwentów techników.

Dla zdających przygotowano cztery rodzaje arkuszy egzaminacyjnych: A1 – standardowe, A4 – dla osób słabo widzących, A6 – dla osób niewidomych i A7 – dla osób niesłyszących.

Wobec 2802 osób (7%) zastosowano zmienione kryteria oceniania na podstawie opinii o dysleksji.

Na podstawie § 56.1 rozporządzenia MENiS z dnia 7 września 2004 r. (Dz.U. nr 199 poz. 2046 z późniejszymi zmianami) zwolniono z egzaminu 105 laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych.

Dystrybucja materiałów egzaminacyjnych przebiegała zgodnie z harmonogramem. W nielicznych przypadkach zgłaszano niezgodności oraz wykazywano uszkodzone arkusze egzaminacyjne i płyty CD. Nie spowodowało to nieprawidłowości w przeprowadzeniu pisemnych egzaminów. Po ich zakończeniu spakowane i zabezpieczone materiały egzaminacyjne, za pośrednictwem firmy kurierskiej, przewożono do OKE. Kurierzy odbierali je w godzinach ustalonych w szczegółowym harmonogramie (między 17^{30} a 19^{00}). Uporządkowane prace egzaminacyjne przewożono następnie z OKE do ośrodków sprawdzania. Dystrybucja i redystrybucja materiałów egzaminacyjnych przebiegała sprawnie. Uporządkowane w OKE materiały egzaminacyjne zostały rozwiezione do **75** ośrodków sprawdzania zlokalizowanych w 15 miastach w okręgu. Przeszkoleni egzaminatorzy pracowali w 137 zespołach egzaminacyjnych.

W roku szkolnym 2005/2006 do obserwowania egzaminów maturalnych w sesji wiosennej zaproszenie wysłano do wszystkich urzędów miast, gmin i starostw, szkół wyższych i kolegiów nauczycielskich, ośrodków doskonalenia, szkół i kuratoriów oświaty, zarówno województwa dolnośląskiego, jak i opolskiego. Niestety zaproszenie przyjęło jedynie 254 obserwatorów.

W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba ta zmniejszyła się prawie o połowę (sesja wiosenna 2005 – 471 obserwatorów).

Obserwowano 151 egzaminów pisemnych. W obserwacji 784 egzaminów ustnych uczestniczyło 103 obserwatorów. 90% obserwatorów wskazywało na właściwą organizację egzaminów, sprawną i profesjonalną pracę zespołów nadzorujących oraz spokój i zdyscyplinowanie zdających.

Źródłem wiedzy o jakości organizacji i przebiegu egzaminu stała się głównie analiza dokumentacji maturalnej przekazanej do OKE. Aż **61%** szkół organizujących egzamin maturalny przesłało dokumentację niekompletną z poważnymi błędami formalnymi.

W **89** szkołach województwa dolnośląskiego i opolskiego, co stanowi 23,2% wszystkich szkół organizujących egzamin maturalny, **zostały naruszone procedury organizowania i przeprowadzania egzaminu maturalnego**. W co czwartej szkole błędy proceduralne popełniały zarówno zespoły nadzorujące, jak i przedmiotowe.

Uchybienia w pracy szkolnych zespołów egzaminacyjnych skutkowały, np.:

a) ponownym przystąpieniem zdającego do egzaminu w terminie dodatkowym,
b) unieważnieniem egzaminu,
c) wszczęciem postępowania dyscyplinarnego wobec przewodniczącego szkolnego zespołu egzaminacyjnego.

W związku z zastrzeżeniami dotyczącymi naruszenia procedury przeprowadzenia egzaminów ustnych zastrzeżenia złożyło 28 zdających. Dyrektor OKE we Wrocławiu unieważnił 3 egzaminy ustne z języka polskiego i 1 egzamin z języka angielskiego. Zastrzeżenia dotyczące przebiegu egzaminów pisemnych złożyło 33 zdających. Dyrektor OKE podjął decyzję o powtórzeniu egzaminu w terminie dodatkowym w przypadku 5 zdających.

Ponadto dyrektor OKE we Wrocławiu unieważnił egzamin pisemny z powodu niesamodzielnej pracy zdających w 103 przypadkach.

W 7 szkołach w regionie przewodniczący SZE unieważnili egzaminy pisemne z powodu niesamodzielnej pracy zdających lub wniesienia na salę egzaminacyjną telefonu komórkowego.

Do dnia 8 września 2006 r. wniosek o wgląd do prac złożyło 984 zdających. Wszyscy zainteresowani otrzymali informację o miejscu i terminie wglądu do prac począwszy od 12 lipca 2006 r. Do 8 września 2006 r. zgłosiło się **868** osób.

Jak interpretować osiągnięcia

Interpretacja wyników egzaminów maturalnych ma charakter przedmiotowy. Kierunek analizy szkolnej i możliwość przełożenia wniosków na praktykę szkolną zależą, między innymi, od zakresu danych, jakimi dysponuje szkoła.

Po maturze 2006 roku podstawę do analiz stanowić mogą:

- materiały uzyskane przez szkoły z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej we Wrocławiu,
- dane krajowe prezentowane na stronie internetowej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie (www.cke.edu.pl),
- *Raport z egzaminu maturalnego na Dolnym Śląsku i Opolszczyźnie w 2006 roku* – część ogólna i wyniki przedmiotowe.

Dwa podstawowe aspekty analizy i interpretacji wyników egzaminów zewnętrznych to: porównywanie wyników i określenie postępu w osiągnięciach uczniów na podstawie wyników.

Dane umożliwiające porównanie wyników przez nauczycieli i uczniów to:

- dane statystyczne dotyczące:
  - przystępujących do egzaminów ustnych i pisemnych,
  - wyborów przedmiotów,
  - uzyskania przynajmniej 30% punktów z przedmiotów obowiązkowych na poziomie podstawowym,
  - średnich wyników wyrażonych procentowo w przedmiotach egzaminacyjnych w zestawieniach województwo, powiat, szkoła oraz z podziałem na typy szkół,
- przeciętne wskaźniki łatwości poszczególnych zadań egzaminacyjnych, określonych umiejętności i standardów wymagań egzaminacyjnych dla przedmiotów egzaminacyjnych,
- statystyczne dane przedmiotowe dla okręgu, uzupełnione o zestawienie wyników odniesione do krajowej skali staninowej.

Materiały uzyskane przez szkoły są do pobrania ze strony OKE (www.oke.wroc.pl), po zalogowaniu się w następujący sposób:

Nazwa użytkownika: Identyfikator zespołu (skrócony 9-znakowy)

Hasło: Klucz do Hermesa.

Dane opracowano w wersji elektronicznej, w formie plików tekstowych zawierających szczegółowe wyniki tegorocznych absolwentów w rozbiciu na zadania dla każdego przedmiotu (*nazwapliku.txt* np. *000000-01_MBI_R1_2006.txt* – plik dotyczący wyników egzaminu z biologii na poziomie rozszerzonym). Każdy plik zawiera w pierwszym wierszu nagłówki będące opisem kolumn, zaś każdy następny wiersz stanowi informacje o wynikach ucznia, rozdzielane średnikami. Dane uczniów są posortowanie według kodu ucznia.

Pobierając ww. dane do np. MS Excel, można dokonać analizy wyników zarówno z rozbiciem na poszczególne zadania, jak w obrębie oddziału, szkoły dla danego przedmiotu.

Analizy interpretacyjne wyników o charakterze jakościowym mogą być podstawą do wnioskowania dydaktycznego. Komentarze do zadań egzaminacyjnych zawarte w raportach przedmiotowych stanowią podstawę do tej analizy. Są interesujące dla nauczycieli przedmiotów egzaminacyjnych.

Czy warto udoskonalać system egzaminów zewnętrznych

Zarówno organizacja, jak i przebieg egzaminu maturalnego w 2006 roku dowodzą, że kierunek budowania systemu zewnętrznego oceniania jest słuszny. Są bowiem konkretne argumenty, potwierdzające zasadność dotychczasowych działań. Formułowane są nowe argumenty wyznaczające niezbędny kierunek zmian. Spośród argumentów potwierdzających dotychczasowe zasady przypominamy niektóre:

- Wymagania egzaminacyjne są jasne i jawne.
- Istnieją jednolite standardy egzaminacyjne wszystkich nauczanych przedmiotów.
- Każdy absolwent polskiej szkoły może na egzaminie maturalnym wykazać się umiejętnościami zdobytymi w szkole i sytuacjach pozaszkolnych.
- Każdy zdający ma na egzaminie takie same, wyrównane szanse i jednolite warunki zdawania.

- Każdy uczeń ma prawo wyboru przedmiotów i poziomów egzaminu, co jest przejawem docenienia odpowiedzialności ucznia za własne kształcenie.
- W całym kraju zdający rozwiązują te same zadania w arkuszach egzaminacyjnych, które wymagają odpowiednich operacji myślowych: odtworzenia, przetworzenia lub zastosowania wiedzy (czyli *summy* wiadomości i umiejętności).
- Zadania maturalne są standaryzowane (wypróbowane jako narzędzia pomiaru).
- W całym kraju prace zdających są kodowane i oceniane przez profesjonalnie przygotowanych egzaminatorów według konkretnego klucza (modelu odpowiedzi i schematu punktowania).

Przykładowe argumenty kierunkujące zmiany to:

- Rozdzielenia poziomu podstawowego i rozszerzonego egzaminów maturalnych.
- Przyjęcie zasady zwiększania puli przedmiotów obowiązkowych do wyboru.
- Sformułowana w dyskusjach potrzeba wprowadzenie matematyki do zestawu obowiązkowych przedmiotów maturalnych.

Zwrotne informacje z analiz wyników egzaminów zewnętrznych, doświadczenia wyniesione z organizowania i przeprowadzania egzaminów zewnętrznych, uwzględnianie sugestii i postulatów środowisk edukacyjnych kierunkują zmiany doskonalące system zewnętrznych egzaminów i unowocześniają proces dydaktyczny w szkole.

Analiza wyników egzaminu maturalnego z języka angielskiego

1. Charakterystyka arkuszy egzaminacyjnych

Opis arkuszy

Arkusz I – Poziom podstawowy

Arkusz pierwszy (czas trwania: 120 minut) obejmował trzy części: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego oraz wypowiedź pisemną.

Część pierwsza – **Rozumienie ze słuchu** – trwała około 20 minut i składała się z trzech zadań zamkniętych opartych na różnorodnych tekstach. Zadaniem zdających było rozwiązanie tych zadań na podstawie tekstów nagranych w warunkach studyjnych. Lektorami byli rodzimi użytkownicy języka angielskiego. Na płycie każdy tekst nagrany był dwukrotnie i przewidziane były przerwy na zapoznanie się z zadaniem, rozwiązanie go i przeniesienie rozwiązania na kartę odpowiedzi. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł uzyskać 15 punktów (30% punktów możliwych do uzyskania na poziomie podstawowym).

Zadanie 1. ***(5 pkt.)***

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych i dotyczyło zakresów tematycznych „Podróżowanie i turystyka" oraz „Zdrowie". Zadanie polegało na wysłuchaniu pięciu krótkich dialogów i określeniu na ich podstawie miejsca, w którym te rozmowy się odbywają (np. w pociągu, szpitalu, autobusie, u lekarza). Zastosowaną techniką było „dobieranie", przy czym jedno miejsce podane było dodatkowo i nie pasowało do żadnego dialogu.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
g – określenie kontekstu sytuacyjnego (miejsca)
Średni wynik – 3,56 punktu na 5 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,71 – łatwe (od 0,59 do 0,87)
Komentarz
Zadanie nie wymagało od zdającego szczegółowego zrozumienia tekstu, jednakże w związku z doborem zbliżonych sytuacyjnie miejsc (np. w autobusie/w pociągu, u lekarza/w szpitalu) wymagało zrozumienia wyrażeń kluczowych dla każdej sytuacji. Najtrudniejsze okazało się zadanie **1.1.** – dialog odbywający się w autobusie. Kluczowym fragmentem nagrania było tutaj zdanie: *Pay the fare and take your seat*, chociaż na ten kontekst sytuacyjny wskazywały także inne elementy dialogu, np.: *you'll have to jump out at the park and get a 12 there*. Dodatkowym czynnikiem wpływającym na trudność tego zadania mógł też być fakt, że było to pierwsze zadanie egzaminacyjne i zdający nie był jeszcze wystarczająco skoncentrowany.

Zadanie 2. ***(5 pkt.)***

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych. Było ono zgodne z zakresem tematycznym „Szkoła" i oparte na komunikacie radiowym dotyczącym konkursu językowego organizowanego przez czasopismo *BBC English* oraz *Association of English Language Schools.* Zadaniem zdającego było stwierdzenie na podstawie szczegółowych informacji na temat regulaminu tego konkursu, które zdania są zgodne z treścią nagrania, a które nie (technika „prawda/fałsz").

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje
Średni wynik – 3,4 punktu na 5 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,68 – umiarkowanie trudne (od 0,49 do 0,90)

Komentarz
Zadanie wymagało wyszukania w tekście szczegółowych informacji. Najtrudniejsze okazało się zadanie **2.5.** Zdający musiał wysłuchać, w którym miesiącu opublikowane zostaną prawidłowe odpowiedzi do pytań konkursowych. Prawidłowa odpowiedź oparta była na fragmencie nagrania, w którym pojawiały się nazwy dwóch miesięcy (*You can check your answers in the August issue and the list of winners will be published in November*), co prawdopodobnie było przyczyną niższej łatwości tego zadania.

Zadanie 3. ***(5 pkt.)***
Nagranie w tym zadaniu dotyczyło zakresów tematycznych „Dom" oraz „Życie rodzinne i towarzyskie". Była to wypowiedź nastolatki, która opowiadała o wędrownym trybie życia swojej rodziny oraz problemach, jakie to powoduje w jej życiu (np. brak przyjaciół, nieufność kolegów w szkole). Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych i polegało na wysłuchaniu tekstu narracyjnego oraz wybraniu odpowiedzi zgodnych z treścią usłyszanego nagrania. Zastosowano technikę „wielokrotnego wyboru", przy czym na poziomie podstawowym liczba możliwych odpowiedzi w każdym zadaniu cząstkowym została ograniczona do trzech.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
a – określenia głównej myśli tekstu
c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje
d – wyselekcjonowanie informacji
Średni wynik – 2,77 punktu na 5 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,55 – trudne (od 0,35 do 0,68)
Komentarz
Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe **3.1**., w którym zdający mieli określić powód, dla którego opisywana rodzina podróżuje. Większość zdających zasugerowała się słowami będącymi dokładnym cytatem z tekstu: *We have a van and a caravan and we drive around from place to place*, jednakże prawdziwe uzasadnienie tego stylu życia podane było w zdaniu następnym: *We think the world's too big to stay in just one place.*

Część druga – **Rozumienie tekstu czytanego** – składała się z trzech różnorodnych tekstów oraz zadań zamkniętych sprawdzających ich zrozumienie. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł otrzymać 20 punktów (40% punktów możliwych do uzyskania na poziomie podstawowym).

Zadanie 4. ***(6 pkt.)***
Zadanie składało się z sześciu zadań cząstkowych i oparte było na tekście informacyjnym, typowym dla folderów turystycznych. Zaprezentowane zostały cztery propozycje ciekawych wydarzeń turystyczno-krajoznawczych organizowanych wiosną w hrabstwie Essex. Zadaniem zdającego było dopasowanie jednej z czterech propozycji spędzenia czasu wolnego do każdego z podanych zdań (technika: „dobieranie"). Zadanie to było zgodne z zakresami tematycznymi: „Życie rodzinne i towarzyskie" oraz „Świat przyrody" i dotyczyło różnych form spędzania czasu wolnego na łonie natury.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje
d – wyselekcjonowanie informacji
Średni wynik – 4,43 punktu na 6 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,74 – łatwe (od 0,33 do 0,85)
Komentarz
Większość zadań cząstkowych w tym zadaniu okazała się łatwa. Jedynym zadaniem cząstkowym, które sprawiło problem zdającym, było zadanie **4.6.** *You won't get anything to eat or drink.* Użycie słów „jedzenie i picie" sprawiło, że zdający szukali w tekście przykładów żywności oraz napojów, a w związku z konstrukcją przeczącą te właśnie odpowiedzi należało wykluczyć. Dodatkowym problemem mogło być użycie w tekście dotyczącym *Easter Fun Days* słowa *refreshments,* którego część uczniów nie skojarzyła z jedzeniem i piciem i potraktowała ten tekst jako właściwą odpowiedź.

Zadanie 5. ***(7 pkt.)***

Zadanie składało się z siedmiu zadań cząstkowych i zawierało tekst dotyczący kariery dwóch amerykańskich nastolatek, bliźniaczek Olsen, znanych z popularnego serialu telewizyjnego. Tekst prezentował zarówno etapy kariery sióstr Olsen, jak i różne rodzaje ich działalności w przemyśle rozrywkowym oraz styl życia, będący pozytywnym przykładem dla amerykańskich nastolatek (zakresy tematyczne: „Kultura" oraz „Życie rodzinne i towarzyskie"). W zadaniu tym, na podstawie przeczytanego tekstu, zdający musiał zdecydować, które z podanych zdań są zgodne z jego treścią, a które nie (technika „prawda/ /fałsz").

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
a – określenie głównej myśli tekstu
c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje
Średni wynik – 5,25 punktu na 7 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,75 – łatwe (od 0,68 do 0,81)
Komentarz
Było to jedno z łatwiejszych zadań w arkuszu. Zadaniem cząstkowym, które sprawiło zdającym więcej problemów niż pozostałe było stwierdzenie, czy zdanie *It is unusual for film studios to employ twins for the same role* jest zgodne z treścią tekstu. Wymagało to zrozumienia następującego fragmentu tekstu: *There are strict rules saying how many hours a child can actually work…That is why many studios use identical twins when they film a small child in a story.* Część zdających mogła nie zwrócić uwagi na przeczące znaczenie słowa *unusual*.

Zadanie 6. ***(7 pkt.)***

Zadanie składało się z siedmiu zadań cząstkowych i oparte było na tekście literackim – opowiadaniu science-fiction Isaaca Asimova. Tekst dotyczył zakresów tematycznych: „Szkoła" oraz „Nauka i technika" i pokazywał szkołę przyszłości, w której nauczanie prowadzone jest przez komputer oraz emocje, jakie wśród dzieci przyszłości wzbudza tradycyjna, papierowa książka oraz tradycyjna szkoła. Wybranym typem zadania był „wielokrotny wybór", w którym zdający miał wybrać odpowiedź zgodną z treścią tekstu spośród czterech podanych możliwości.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje
d – wyselekcjonowanie informacji
e – określenie intencji autora
g – określanie kontekstu komunikacyjnego (forma wypowiedzi)
Średni wynik – 4,2 punktu na 7 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,60 – umiarkowanie trudne (od 0,41 do 0,70)
Komentarz
W zadaniu tym największym problemem dla zdających okazało się zadanie cząstkowe **6.7**., wymagające określenia i wybrania spośród czterech propozycji (*a fairy tale, a fantasy book, a science fiction story, a historical novel*) rodzaju tekstu literackiego, na którym oparte było to zadanie. Określenie kontekstu sytuacyjnego okazało się w tym zadaniu zdecydowanie trudniejsze niż wyselekcjonowanie informacji oraz określenie intencji autora.

Część trzecia – **Wypowiedź pisemna** – składała się z dwóch zadań. Zadaniem zdającego było napisanie dwóch różnych tekstów użytkowych: pocztówki oraz listu prywatnego. Obydwie formy zawarte w arkuszu egzaminacyjnym wymagały użycia języka obcego w sytuacji naturalnej, w której zdający może się znaleźć w przyszłości. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł uzyskać 15 punktów (30% punktów możliwych do uzyskania na poziomie podstawowym).

Zadanie 7. ***(5 pkt.)***

Zadanie to związane było z zakresami tematycznymi: „Życie rodzinne i towarzyskie" oraz „Sport". Zadaniem zdającego było napisanie pocztówki z obozu sportowego do znajomego z Anglii. W treści pocztówki wymagana była realizacja następujących punktów polecenia:

– Poinformuj go (kolegę), gdzie spędzasz wakacje.
– Podaj powód, dla którego zdecydowałeś/aś się wziąć udział w tym obozie.
– Napisz, w jakich zajęciach sportowych bierzesz udział.
– Wspomnij o planowanym spotkaniu ze znanym sportowcem.

W zadaniu tym nie był przewidziany limit słów. Ocenie nie podlegała także forma wypowiedzi. Za przekaz informacji określonych w poleceniu można było uzyskać 4 pkt., a za poprawność językową 1 pkt.

Sprawdzane umiejętności
Standard I – Wiedza
1 – znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi związanych z podanym tematem/poleceniem (zakresy tematyczne: „Życie rodzinne i towarzyskie" oraz „Sport")
2b – znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (pocztówka)
Standard III – 2. Tworzenie wypowiedzi pisemnej
a – opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, itp.
b – relacjonowanie wydarzeń
d – przedstawianie i uzasadnianie własnych opinii
e – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji
Standard IV – 2. Reagowanie językowe w zakresie pisania
b – uzyskiwanie/udzielanie informacji/wyjaśnień
c – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej
Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim
Średni wynik – 3,77 punktu na 5 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,75 – łatwe
Treść – od 0,65 do 0,89. **Poprawność językowa** – 0,65

Typowe poprawne odpowiedzi zdających	Najczęściej powtarzające się błędy
Greetings from a sports camp in Ustka!	Brak znajomości słownictwa umożliwiającego komunikatywne przekazanie informacji, np. *sport campus/ /camping/cup/obóz.* Użycie czasu przeszłego. *I spent my holiday in Ustka.* Podanie miejsca niezwiązanego z obozem sportowym. *I'm at my aunt on the sea.*
I came here because I wanted to spend holiday with friends. *I chose this camp because it has many interesting activities.*	Opisanie wrażeń bez podania powodu. *It's great/ fantastic!* *I like this place.*
We play football and basketball. *We swim and play beach volleyball.*	Opis spędzania wakacji bez uwzględnienia udziału w zajęciach sportowych. *We watch football matches on TV.* *We sunbathe and rest all the time.*
Next week we have a meeting with Adam Małysz. *Tomorrow we meet Otylia Jędrzejczak.*	Brak odniesienia do spotkania w przyszłości. *We met Adam Małysz.* *I would like to see Jerzy Dudek.*

Komentarz
Zadanie to okazało się najłatwiejsze w całym arkuszu. Zdający nie mieli problemu z przekazaniem informacji podanych w poleceniu w języku polskim, przy czym w tym zadaniu była to umiejętność dominująca, co odzwierciedla wysoki wskaźnik łatwości (średnia łatwość za przekazanie informacji – 0,76). Informacją najtrudniejszą do przekazania okazała się informacja 1 – *Poinformuj go (kolegę), gdzie spędzasz wakacje*. Część zdających traciła punkt, pisząc typowe pocztówki z wakacji bez odniesienia do obozu sportowego, co było przedmiotem tego zadania. Często też przekaz informacji zakłócony był przez błędy leksykalno-gramatyczne zaburzające zrozumienie tekstu. Potwierdza to także niższy wskaźnik łatwości za poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych (łatwość 0,64).

Zadanie 8. ***(10 pkt.)***

Zadaniem zdającego było napisanie listu prywatnego do kolegi mieszkającego w Londynie. Powodem napisania listu była decyzja o rocznym wyjeździe do Anglii. Zadanie to opierało się na zakresach tematycznych: Człowiek", „Szkoła"/„Praca" oraz „Podróżowanie i turystyka". W treści listu wymagane było zrealizowanie następujących punktów:

- Poinformuj go (kolegę) o Twojej decyzji i podaj jej przyczynę.
- Opisz negatywną reakcję Twoich rodziców i napisz, jak Ci się udało ich przekonać do tego pomysłu.
- Poinformuj, kiedy masz zamiar wyjechać z Polski i poproś o pomoc w znalezieniu mieszkania.
- Zapytaj o koszty utrzymania w Londynie oraz sposób dojazdu z lotniska do centrum miasta.

Kryteria oceniania w tym zadaniu uwzględniały następujące elementy: komunikatywny przekaz informacji zawartych w poleceniu (4 pkt.), formę, w jakiej zostały one przekazane (2 pkt.), poprawność językową (2 pkt.) oraz bogactwo językowe (2 pkt.). W zadaniu obowiązywał limit długości tekstu (120–150 słów).

Sprawdzane umiejętności

Standard I – Wiadomości
1 – znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi związanych z podanym tematem/poleceniem (zakresy tematyczne: „Człowiek", „Szkoła"/„Praca", „Podróżowanie i turystyka")
2b – znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (list prywatny)
Standard III – 2. Tworzenie wypowiedzi pisemnej
a – opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, czynności, zjawisk, itp.
b – relacjonowanie wydarzeń
c – wyrażanie stanów emocjonalnych
d – przedstawianie i uzasadnianie własnych opinii
e – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji
f – wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów
Standard IV – 2. Reagowanie językowe w zakresie pisania
b – uzyskiwanie/udzielanie informacji/wyjaśnień
c – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej
Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim

Średni wynik – 6,32 punktu na 10 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,63 – średnio trudne
Treść – od 0,60 do 0,78. **Forma** – 0,63. **Bogactwo językowe** – 0,55. **Poprawność językowa** – 0,56

Typowe poprawne odpowiedzi zdających	Najczęściej powtarzające się błędy
I decided to go to England after exams to study. *I go to England for a year after my exams to improve my English.*	Brak informacji o podjętej decyzji. *I wonder if I should go to England.* Niekomunikatywna informacja o reakcji rodziców. *My parents are bad.* *My parents are afraid of me.* Brak wyjaśnienia powodu swojej decyzji. *I think the best idea for me is to go to England.*
Parents were shocked but I explained to them it is important for my career. *My parents didn't want to agree but I promised to come back as soon as possible and they agreed*	Opis pozytywnej reakcji rodziców. *My parents like the idea very much.* Brak informacji o sposobie przekonania rodziców. *... but I convinced them.*
I'm going to come to London in July. Can you help me find a cheap flat? *I leave Poland on 1st August, but I don't have any flat yet. Can you help me find it?*	Zakłócenie komunikacji przez: – użycie czasu przeszłego *I left Poland on 23rd June.* – użycie złego czasownika *My journey will belong in July.* *I leave London in July.*

Typowe poprawne odpowiedzi zdających	Najczęściej powtarzające się błędy
	– użycie złego przyimka *I will come to London for two months.* Brak wyrażenia sugerującego prośbę lub jej niekomunikatywne sformułowanie. *Can I stay with you during my visit?* *You help me search a flat?* *Can I please you find a flat?*
How much do you spend on basic things like food and rent? *How expensive is life in London?*	Brak formy pytającej: *London is expensive.* Niekomunikatywne zadanie pytania: *London expensive?* *I need money to live in London?* *How much house in London?*
Can you tell me how I can get from the airport to the city center?	Pytanie o odległość, czas podróży, możliwość odebrania z lotniska, a nie sposób dojazdu. *How long does the journey from the airport take?* *How far is the centre of the city from airport?* *Can you pick me up?*

Komentarz

List okazał się dla zdających zadaniem średnio trudnym. Zauważalna jest w tym zadaniu wyraźna różnica między łatwością zadań cząstkowych sprawdzających umiejętność przekazania informacji (średnia łatwość 0,70), a pozostałymi umiejętnościami sprawdzanymi w tym zadaniu: tworzeniem tekstu w określonej formie (0,63) oraz znajomością i stosowaniem środków leksykalno-gramatycznych (poprawność językowa – 0,56, bogactwo językowe – 0,55).

Tematyka była bliska zdającym i sprawiła, że zdający w większości dobrze poradzili sobie z przekazem informacji. Najwięcej problemu sprawiła zdającym informacja czwarta: pytanie o koszty utrzymania oraz sposób dojazdu do centrum miasta. W zadaniu tym wymagana była forma pytająca, która dla dużej części zdających okazała się trudna. Często pytania zadane przez zdających były niekomunikatywne dla odbiorcy lub też niezgodne z treścią polecenia.

W zakresie formy listu podstawowym błędem popełnianym przez zdających było pomijanie wstępu i/lub zakończenia listu oraz przekraczanie podanego limitu słów.

Największym problemem są umiejętności językowe zdających, zarówno w zakresie bogactwa, jak i poprawności językowej. Duża liczba błędów leksykalno-gramatycznych sprawiła, że prace były często zupełnie niekomunikatywne dla odbiorcy, co wpływało także na przyznawanie punktów za przekazanie informacji.

Kryteria oceniania zadań otwartych różniły się od siebie w dość istotny sposób. W krótkiej formie użytkowej (zadanie 7.) najważniejszy był komunikatywny przekaz informacji określonych w poleceniu. W dłuższej formie użytkowej (zadanie 8.) oprócz przekazania informacji istotna była też forma listu. Większy nacisk położony był też na znajomość oraz poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych.

Kartoteka testu
Poziom podstawowy
Arkusz I

Numer zadania	Zakres tematyczny	Rodzaj tekstu/forma wypowiedzi	Rodzaj zadania	Typ zadania	Liczba elementów zadania	Liczba punktów	Sprawdzane standardy
1.	**podróżowanie** – środki transportu, baza noclegowa **zdrowie** – schorzenia, objawy, leczenie	rozmowy	zamknięte	dobieranie	5	5	II – 1g
2.	**szkoła** – kształcenie pozaszkolne	komunikat	zamknięte	prawda/fałsz	5	5	II – 1c

3.	**dom** – miejsce zamieszkania **życie rodzinne i towarzyskie** – styl życia	tekst narracyjny	zamknięte	wielokrotny wybór	5	5	II – 1a, c, d
4.	**życie rodzinne i towarzyskie** – formy spędzania czasu wolnego **świat przyrody –** świat roślin i zwierząt	tekst informacyjny	zamknięte	dobieranie	6	6	II – 2c, d
5.	**kultura** – twórcy i ich dzieła **życie rodzinne i towarzyskie** – okresy życia, formy spędzania czasu wolnego, styl życia	tekst publicystyczny	zamknięte	prawda/fałsz	7	7	II – 2a, c
6.	**szkoła** – życie szkoły **nauka, technika** – wynalazki	tekst literacki	zamknięte	wielokrotny wybór	7	7	II – 2c, d, e, g
7.	**sport** – dyscypliny sportowe **życie rodzinne i towarzyskie** – formy spędzania czasu wolnego	pocztówka	otwarte	rozszerzonej odpowiedzi	1	5	I – 1e, j, I – 2b, III – 2a, b, d, e, IV – 2b, V – 2
8.	**człowiek –** uczucia i emocje **szkoła –** kształcenie pozaszkolne **praca –** praca dorywcza **podróżowanie i turystyka –** baza noclegowa, środki transportu	list prywatny	otwarte	rozszerzonej odpowiedzi	1	10	I – 1a, c/d, h, I – 2b, III – 2a, b, c, d, e, f, IV – 2b, c, V – 2

Arkusz II – Poziom rozszerzony

Arkusz II (czas trwania: 70 minut) obejmował dwie części: rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych. Składał się on wyłącznie z zadań zamkniętych.

Część pierwsza – **Rozumienie ze słuchu** – trwała około 25 minut i składała się z trzech zadań. Nagrania wykonane były w warunkach studyjnych i oparte zostały na trzech różnorodnych autentycznych tekstach. Lektorami byli rodzimi użytkownicy języka angielskiego. Podobnie jak na poziomie podstawowym, każdy tekst nagrany był dwukrotnie i przewidziane były przerwy na zapoznanie się z zadaniem, rozwiązanie go i przeniesienie rozwiązania na kartę odpowiedzi. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł uzyskać 15 punktów (30% punktów możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 9. ***(4 pkt.)***

Zadanie składało się z czterech zadań cząstkowych i dotyczyło zakresów tematycznych: „Kultura" oraz „Elementy wiedzy o krajach danego obszaru językowego". Na podstawie komunikatu będącego zapowiedzią czterech programów dokumentalnych dotyczących m.in. wydarzeń oraz postaci związanych z historią Anglii zdający miał dopasować do każdego programu zdanie podsumowujące jego tematykę (typ zadania – „dobieranie"). Trzy zdania podane zostały dodatkowo i nie pasowały do żadnego programu, co wymagało od zdającego koncentracji nie tylko na ogólnym sensie nagrania, ale także na szczegółach decydujących o wyborze poprawnej odpowiedzi.

Sprawdzane umiejętności

Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
a – określenie głównej myśli tekstu
c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje

Średni wynik – 1,51 punktu na 4 możliwe do uzyskania

Łatwość zadania – 0,38 – trudne (od 0,29 do 0,53)

Komentarz

Zadanie to okazało się najtrudniejszą częścią „Rozumienia ze słuchu", ponieważ łączyło w sobie konieczność określenia głównej myśli nagrania oraz zwrócenia uwagi na szczegóły. Zdania dodatkowe, niepasujące do tekstu nagrania treściowo, często zawierały wyrażenia ze słuchanego przez zdającego tekstu, co powodowało, że skupienie na nich uwagi mogło wprowadzić w błąd. Przykładem takiego błędu mogą być zadania **9.3.** oraz **9.4.** Użycie w zdaniach dodatkowych wyrażeń z tekstu nagrania (*work of art* oraz *Middle Ages)* spowodowało, że zdający zasugerowali się nimi i nie zwrócili uwagi na zgodność tych zdań z ogólnym sensem tekstu.

Zadanie 10. ***(6 pkt.)***

Drugie zadanie w tej części testu dotyczyło problemu zatłoczonych autostrad w Wielkiej Brytanii, głównych powodów tej sytuacji oraz przepisów dotyczących poruszania się dużych samochodów ciężarowych po brytyjskich autostradach (zakres tematyczny: „Podróżowanie i turystyka"). Zadaniem zdającego było zdecydowanie na podstawie usłyszanego tekstu, które zdania są zgodne z treścią nagrania, a które nie (zadanie typu „prawda/fałsz"). Zadanie składało się z sześciu zadań cząstkowych.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje
Średni wynik – 3,64 punktu na 6 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,61 – umiarkowanie trudne (od 0,31 do 0,85)
Komentarz
Ze względu na nagromadzenie w tekście szczegółów dotyczących przepisów drogowych oraz sytuacji na autostradach w różnych krajach zadanie wymagało dużej koncentracji zdającego. Najtrudniejsze okazało się ostatnie zadanie cząstkowe **10.6.**, w którym zdający miał zdecydować, czy przepisy w Wielkiej Brytanii dopuszczają poruszanie się po autostradach samochodów ciężarowych w dni świąteczne. Rozwiązanie tego zadania wymagało zrozumienia następującego fragmentu tekstu: *Unlike in Britain, in many European countries trucks are also banned from driving on Sundays and public holidays,* przy czym elementem kluczowym było wyrażenie podkreślające kontrast pomiędzy sytuacją w Anglii oraz w innych krajach europejskich.

Zadanie 11. ***(5 pkt.)***

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych i dotyczyło zakresów tematycznych: „Praca" oraz „Człowiek". Nagranie do tego zadania było wywiadem z prezenterem telewizyjnym zapowiadającym pogodę i dotyczyło zarówno samej kariery zawodowej, jak i uczuć oraz emocji, jakie tego typu praca wywołuje oraz szans i problemów z nią związanych. Wybranym typem zadania był „wielokrotny wybór", w którym zdający miał wybrać odpowiedź zgodną z treścią nagrania spośród czterech podanych możliwości.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje
d – wyselekcjonowanie informacji
e – określenia intencji autora
Średni wynik – 2,38 punktu na 5 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,48 – trudne (od 0,29 do 0,67)
Komentarz
Najtrudniejsze okazało się zadanie **11.1.**, w którym zdający musiał określić, kiedy John Hammond dostał pierwszą pracę związaną z przepowiadaniem pogody. Oparte było ono na następującym fragmencie wywiadu: *On completing my Master of Science, I worked at regional weather centres in Nottingham, Bristol and Plymouth. ... However it wasn't until the mid-1990s that I started TV weather presenting. I spent around 7 years as a Met Office forecaster at ITV, until joining the BBC Weather Centre in the spring of 2003*. W dystraktorach pojawiły się wyrażenia użyte w tekście nagrania (podkreślone w powyższym zdaniu), natomiast w odpowiedzi prawidłowej wykorzystane zostało wyrażenie synonimiczne *after graduation* niewystępujące w tekście. Trudne okazało się także zadanie **11.5.**, sprawdzające umiejętność określenia głównej myśli tekstu. Jedną z przyczyn niskiej łatwości tego zadania mogły być problemy słabszych uczniów ze zrozumieniem niektórych wyrażeń w treści zadania, np.: *follow a similar career path, lucky coincidences, appealing.*

Druga część testu składała się z dwóch zadań sprawdzających **Rozumienie tekstu czytanego** i jednego zadania sprawdzającego umiejętność **rozpoznawania struktur leksykalno-gramatycznych**. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł otrzymać 12 punktów (24% punktów możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 12. ***(5 pkt.)***

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych i oparte było na tekście literackim – fragmencie książki „The Facts of Life" (Somerset Maugham). Tematem tego tekstu była zabawna historia z życia pewnego tenisisty, który po zakończeniu turnieju w Monte Carlo, postanowił spędzić wieczór w kasynie

(zakresy tematyczne: „Życie rodzinne i towarzyskie" oraz „Sport"). Zadaniem zdającego było wybranie prawidłowej odpowiedzi spośród czterech podanych możliwości (zadanie typu „wielokrotny wybór").

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje
d – wyselekcjonowanie informacji
Średni wynik – 2,89 punktu na 5 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,58 – umiarkowanie trudne (od 0,51 do 0,67)
Komentarz
Było to najłatwiejsze zadanie w tym arkuszu, oparte na tekście literackim, przyjaznym w odbiorze dla zdającego. Poszczególne zadania cząstkowe miały zbliżoną łatwość, chociaż zauważalne są trochę niższe wyniki przy tych zadaniach cząstkowych, w których w dystraktorach wykorzystane były wyrażenia występujące w tekście. Przykładowo w zadaniu **12.3.** na podstawie fragmentu: *It was impossible to deny that it was thrilling* zdający miał wywnioskować, że bohater *found the game too exciting to resist.* Jednakże, ponieważ pozostałe dystraktory oparte były na podkreślonych częściach następnego zdania: *It did seem silly to leave Monte without putting something on the table just once. It would be an experience, and at his age you had to have all the experience you could get*, duża część zdających wybrała odpowiedzi błędne. Potwierdza to jeszcze raz, że słabsi uczniowie koncentrowali się na słowach lub wyrażeniach powtarzających się w tekście i w zadaniu, a nie na zrozumieniu całości tekstu.

Zadanie 13. ***(4 pkt.)***
Tekst w zadaniu **13.** był tekstem publicystycznym związanym z zakresem tematycznym „Nauka i technika" i dotyczył znanych portali internetowych oraz sposobu przekształcenia się w portal jednej z najbardziej popularnych i nowatorskich wyszukiwarek internetowych. Zdający miał za zadanie uzupełnić tekst usuniętymi z niego zdaniami, tak aby otrzymać spójny i logiczny tekst, dotyczący stosowanych technik marketingowych oraz nieustannie poszerzanej oferty pozwalającej na wzmocnienie pozycji na rynku. Dwa zdania podane zostały dodatkowo i nie pasowały do żadnej luki w tekście, co wymagało od zdającego bardzo wnikliwej analizy związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
f – rozpoznawanie związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu
Średni wynik – 1,72 punktu na 4 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,43 – trudne (od 0,40 do 0,50)
Komentarz
Pomimo, że temat wydawał się ciekawy i bliski młodemu odbiorcy, zadanie okazało się trudne. Zdający największy problem mieli z uzupełnieniem ostatniej luki – **13.4.** Duże znaczenie dla zrozumienia ostatniego akapitu miała znajomość pojawiającego się w nim słownictwa oraz wyrażeń idiomatycznych, np.: *to tackle the problem, to take first baby steps*. Część zdających błędnie dopasowała do tej luki zdanie: *Google is top in the world of web search and the attempt to become something more – a portal – is out of the question,* które nie pasowało ze względu na wyrażenie *"out of the question"*.

Zadanie 14. ***(3 pkt.)***
Zadanie to oparte było na tekście dotyczącym jednego z mitów „dzikiego zachodu", czyli walki pomiędzy kowbojami oraz Indianami i związane było z zakresem tematycznym „Elementy wiedzy o krajach danego obszaru językowego". Zadaniem zdającego było rozpoznanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych i wybranie właściwego sposobu uzupełnienia luk w tekście (zadanie typu „wielokrotny wybór"). Do wykonania tego zadania konieczna była znajomość systemu gramatycznego oraz leksyki na poziomie rozszerzonym. Zadanie składało się z sześciu zadań cząstkowych (0,5 punktu za każdą poprawną odpowiedź).

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
f – rozpoznawanie związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu
j – rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych

Średni wynik – 0,81 punktu na 3 możliwe do uzyskania
Łatwość zadania – 0,27 – trudne (od 0,12 do 0,52)
Komentarz
Całe zadanie okazało się trudne, jednakże największy problem zdający mieli z zadaniem cząstkowym **14.1.**, wymagającym rozróżnienia trzech sprawiających problemy czasowników: *rise, raise* oraz *arise* oraz zadaniem cząstkowym **14.6.**, sprawdzającym znajomość idiomatycznego wyrażenia *stir up troubles*. Najprostsze okazało się zadanie **14.3**. – typowe zastosowanie słowa *appearance.*

Arkusz III – Poziom rozszerzony

Arkusz III (czas trwania: 110 minut) składał się z dwóch części: dwóch zadań sprawdzających umiejętność stosowania struktur leksykalno-gramatycznych oraz wypowiedzi pisemnej. Za tę część testu zdający mógł otrzymać 23. punkty (46% punktów możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 15. ***(3 pkt.)***
Zadanie oparte było na tekście informacyjnym dotyczącym zwierząt (zakres tematyczny: „Świat przyrody") i wykorzystana została w nim technika uzupełniania luk wyrazem pochodzącym od wyrazu podanego w nawiasie (słowotwórstwo). Prawidłowe przekształcenie wyrazów wymagało także zrozumienia tekstu oraz związków pomiędzy poszczególnymi jego częściami. Zadanie składało się z sześciu zadań cząstkowych (0,5 punktu za każdą poprawną odpowiedź), a sprawdzanie znajomości systemu gramatycznego i leksyki w oparciu o tekst pomogło stworzyć bardziej czytelny kontekst komunikacyjny.

Sprawdzane umiejętności
Standard I – Wiadomości
1 – znajomość struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
f – rozpoznawanie związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu
Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania
b – stosowanie zmian struktur leksykalno-gramatycznych
Średni wynik – 0,66 punktu na 3 możliwe do uzyskania
Łatwość zadania – 0,22 – trudne (od 0,05 do 0,37)
Komentarz
Słowotwórstwo okazało się dla zdających trudne. Szczególnie trudne okazało się zadanie **15.3**., w którym do podanego w nawiasie słowa *draw* należało utworzyć słowo *withdraw*. Ponieważ przez dodanie przyrostka zmieniało się zupełnie znaczenie słowa, zdecydowana większość zdających nie rozwiązała poprawnie tego zadania. Bardzo trudne dla zdających było także zadanie **15.6.**, w którym od słowa *break* należało utworzyć słowo *unbroken*. Większość zdających uzupełniła tę lukę zdecydowanie częściej stosowanym słowem *unbreakable*, które jednak nie pasowało do kontekstu i nie mogło być uznane za poprawne rozwiązanie. Najmniej problemów sprawiło zdającym zadanie **15.5.**, w którym od przymiotnika *able* należało utworzyć rzeczownik *ability*.

Zadanie 16. ***(2 pkt.)***
Zadanie polegało na dokonaniu przez zdającego, przy użyciu odpowiednich konstrukcji leksykalnych lub gramatycznych, transformacji czterech podanych zdań. Przekształcenie musiało być dokonane w taki sposób, aby nie zmieniać żadnych podanych do wykorzystania elementów i zachować znaczenie jak najbardziej zbliżone do zdania wyjściowego.

Sprawdzane umiejętności
Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania
b – stosowanie zmian struktur leksykalno-gramatycznych
Średni wynik – 0,27 punktu na 2 możliwe do uzyskania
Łatwość zadania – 0,13 – bardzo trudne (od 0,06 do 0,24)
Komentarz
Było to najtrudniejsze zadanie na poziomie rozszerzonym. Bardzo ważne było wykorzystanie podanych fragmentów w niezmienionej formie oraz zachowanie treści jak najbardziej zbliżonej do zdania wyjścio-

wego. W rezultacie brak jednego słowa lub niepotrzebna zmiana czasownika mogła powodować utratę punktu. Dodatkowo wymagana była także pełna poprawność ortograficzna wpisywanych fragmentów zdania, co także wpływało na wyniki zdających. Najtrudniejsze okazało się zadanie **16.3.**, przekształcenie zdania z wykorzystaniem wyrażenia *(to) have (any) objection to my/me doing sth*. Wielu zdających pomijała słowo *my/me*, co zmieniało znaczenie zdania i nie mogło być uznane za poprawne rozwiązanie. Najłatwiejsze okazało się przekształcenie zdania wyjściowego **16.4.**: *The police are investigating the case very thoroughly* na stronę bierną.

Zadanie 17. ***(18 pkt.)***

Zadaniem zdającego było sformułowanie wypowiedzi pisemnej na jeden z trzech tematów (do wyboru przez zdającego). Tematy wypracowania były zgodne z następującymi zakresami tematycznymi: „Kultura", „Życie rodzinne i towarzyskie", „Sport" i obejmowały następujące formy wypowiedzi: **recenzję, rozprawkę i opis**.

1. Napisz **recenzję** Twojego ulubionego anglojęzycznego czasopisma. Uzasadnij swój wybór, podkreślając jego przydatność w nauce języka angielskiego.
2. Coraz mniej młodych ludzi decyduje się na zawarcie małżeństwa przed trzydziestym rokiem życia. Napisz **rozprawkę** przedstawiającą wady i zalety zakładania rodziny w późniejszym wieku.
3. **Opisz** wydarzenie sportowe, które zapamiętałeś/aś ze względu na dobre przygotowanie oraz szczególną atmosferę.

W odniesieniu do wypowiedzi pisemnej oceniane były następujące elementy: treść (5 pkt.), kompozycja (4 pkt.), bogactwo językowe (5 pkt.) oraz poprawność językowa (4 pkt.). W zadaniu obowiązywał limit długości tekstu (200– 250 słów).

Sprawdzane umiejętności

Standard I – Wiadomości

1 – znajomość struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi (tematy katalogowe: „Kultura", „Życie rodzinne i towarzyskie", „Sport")

2b – znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (recenzja, rozprawka, opis)

Standard III – 2. Tworzenie wypowiedzi pisemnej

a – opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, itp.

b – relacjonowanie wydarzeń

c – wyrażanie różnych intencji/stanów emocjonalnych

d – przedstawianie i uzasadnianie opinii

e – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji

f – wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów

Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania

a – relacjonowanie, przetwarzanie i przekazywanie tekstów przeczytanych w języku obcym

Średni wynik – 9,91 punktu na 18 możliwych do uzyskania

Łatwość zadania – 0,55 – umiarkowanie trudne

Treść – 0,60. **Kompozycja** – 0,69. **Bogactwo językowe** – 0,51. **Poprawność językowa** – 0,39

Komentarz

Recenzja czasopisma anglojęzycznego była rzadko wybieranym tematem w tym zadaniu. Zdający na ogół dobrze radzili sobie z tym tematem, chociaż w wielu przypadkach informacja o recenzowanej pozycji była niepełna i ograniczała się jedynie do podania tytułu. W kryterium zgodności z tematem podstawowym błędem było nieuwzględnienie lub zbyt ogólne uwzględnienie przydatności tego czasopisma w nauce języka, co było podstawowym elementem tematu. Często zbyt ogólna była także informacja o zawartości treściowej recenzowanej pozycji, lub zdający opisywali zbyt szczegółowo jeden wybrany element (np. artykuł lub dział). Część zdających nie odniosła się do czasopisma anglojęzycznego i przedstawiła recenzję książki. Tego typu prace nie mogły być uznane za zgodne z tematem.

W przypadku **rozprawki**, jednym z najczęściej popełnianych błędów w kryterium zgodności z tematem było napisanie pracy typu „*opinion essay*", czyli zajęcie stanowiska i przedstawienie tylko wad lub zalet, bez odniesienia się do argumentów strony przeciwnej. Często zdający nie potrafili prawidłowo sformułować tezy odnoszącej się do tematu. Częstym błędem popełnianym przez zdających było także formułowanie podsumowania, które nie do końca wynikało z treści pracy i przedstawionej argumentacji.

Opis wydarzenia sportowego nie okazał się tematem łatwym dla zdających, gdyż często zdający koncentrowali się na opisie wydarzeń i nie uwzględniali lub uwzględniali fragmentarycznie istotne elementy polecenia: opis dobrego przygotowania oraz szczególnej atmosfery. Częstym błędem popełnianym przez zdających i obniżającym ich wynik w kryterium treści było także zawarcie w pracy niewystarczającej liczby informacji na temat opisywanego wydarzenia, lub też koncentrowanie się na wydarzeniach niezwiązanych ze sportem.

Zdający poradzili sobie dość dobrze z kompozycją pracy (łatwość 0,69), choć często problemem było zachowanie spójności i logiki tekstu. Zdecydowanie gorzej było z zastosowaniem właściwych struktur leksykalno-gramatycznych oraz frazeologicznych, wpływających na bogactwo językowe (łatwość 0,51) oraz poprawność językową (łatwość 0,39). W wypowiedziach pisemnych brakowało często charakterystycznego słownictwa związanego z wybranym tematem (np. mała liczba przymiotników w opisie lub brak słownictwa związanego z prasą w recenzji). Podobne wnioski można wyciągnąć w odniesieniu do poprawności językowej w wypowiedziach pisemnych. Prace były często bardzo słabe, niezrozumiałe dla odbiorcy i niekomunikatywne ze względu na dużą liczbę błędów i na tę właśnie umiejętność zdecydowanie należy położyć większy nacisk w trakcie przygotowywania zdających do egzaminu.

Kartoteka testu
Poziom rozszerzony
Arkusz II i III

Numer zadania	Zakres tematyczny	Rodzaj tekstu/forma wypowiedzi	Rodzaj zadania	Typ zadania	Liczba elementów zadania	Liczba punktów	Sprawdzane standardy
9.	**kultura** – uczestnictwo w kulturze **elementy wiedzy o krajach danego obszaru językowego**	komunikat	zamknięte	dobieranie	4	4	II – 1a, c
10.	**podróżowanie i turystyka –** środki transportu	tekst narracyjny	zamknięte	prawda/ /fałsz	6	6	II – 1c
11.	**praca –** zawody i związane z nimi czynności, warunki pracy i zatrudnienia **człowiek –** cechy charakteru, emocje	wywiad	zamknięte	wielokrotny wybór	5	5	II – 1c, d, e
12.	**życie rodzinne i towarzyskie** – formy spędzania czasu wolnego **sport** – dyscypliny sportu, imprezy sportowe	tekst literacki	zamknięte	wielokrotny wybór	5	5	II – 2c, d
13.	**nauka i technika** – współczesne środki przekazu i przetwarzania informacji	tekst publicystyczny	zamknięte	dobieranie	4	4	II – 2f
14.	**elementy wiedzy o krajach danego obszaru językowego**	tekst informacyjny	zamknięte	wielokrotny wybór	6	3	II – 2j, f
15.	**świat przyrody** – świat zwierząt	tekst informacyjny	otwarte	krótkiej odpowiedzi (słowotwórstwo)	6	3	I – 1, II – 2f, V – 2b
16.	–	–	otwarte	krótkiej odpowiedzi (transformacje)	4	2	V – 2b
17.	**kultura** **życie rodzinne i towarzyskie** **sport**	recenzja /rozprawka/ opis	otwarte	rozszerzonej odpowiedzi	1	18	I – 1e, i, j I – 2b, III – 2a, b, c, d, e, f, V – 2a

2. Statystyczne opracowanie wyników egzaminu maturalnego

Do egzaminu maturalnego z języka angielskiego na poziomie podstawowym przystąpiło 19 854 uczniów w województwie dolnośląskim oraz 7066 w województwie opolskim (w sumie 26 920 zdających). Prawie połowa zdających (13 124 osoby) zdecydowała się przystąpić również do egzaminu na poziomie rozszerzonym.

Egzamin pisemny na poziomie podstawowym okazał się egzaminem umiarkowanie trudnym – wskaźnik łatwości 0,67. Pozytywny wynik uzyskało 93,5% zdających.

Język angielski wybrało 17 135 uczniów z liceów ogólnokształcących, 5401 z liceów profilowanych, 114 z liceów uzupełniających i 4214 z techników. Wynik pozytywny uzyskało 97,6% zdających z liceów ogólnokształcących, 87,1% z liceów profilowanych, 67,5% z liceów uzupełniających i 85,8% z techników. Na wykresie ilustrującym łatwość zadań dla poszczególnych typów szkół w okręgu wyraźnie widać, że wszystkie zadania okazały się łatwiejsze dla uczniów liceów ogólnokształcących, a trudniejsze dla uczniów liceów uzupełniających. Uczniowie liceów profilowanych i techników radzili sobie z zadaniami podobnie. Należy jednak zwrócić uwagę, że zadanie 8., sprawdzające umiejętność pisania dłuższej formy użytkowej, okazało zdecydowanie najtrudniejsze dla zdających z liceów uzupełniających – wskaźnik łatwości poniżej 0,2, czyli zadanie bardzo trudne. Średni wynik za arkusz I w poszczególnych typach szkół wyglądał następująco:

Tabela 1. Średni wynik procentowy dla różnych typów szkół na poziomie podstawowym

Typ szkoły	LO	LP	LU	T	Razem
Średni wynik procentowy	75,2	52,3	38,4	52,6	66,8

Wykres 1. Łatwość zadań z arkusza I dla różnych typów szkół

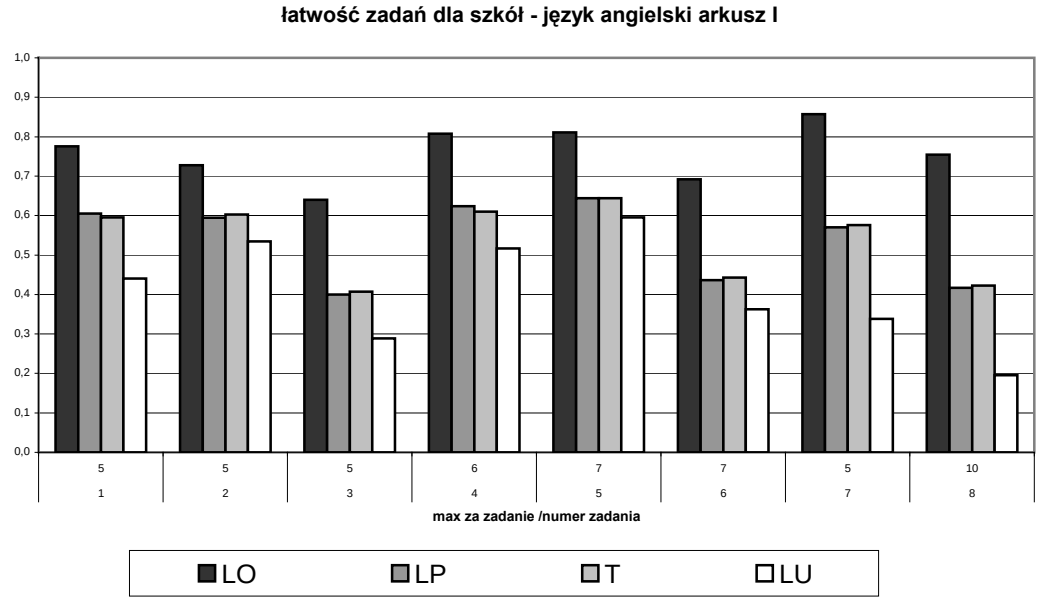

Wyniki części pisemnej dla wszystkich typów szkół w województwie dolnośląskim i opolskim były porównywalne. Jednak należy zauważyć, że wynik pozytywny w liceach uzupełniających uzyskało mniej zdających (67,5%) w województwie dolnośląskim niż w opolskim (73,9%). Arkusz I okazał się umiarkowanie trudny, a wskaźnik łatwości wynosił 0,67.

Łatwości zadań sprawdzających poszczególne umiejętności na poziomie podstawowym wynosiły 0,65 dla słuchania, 0,69 dla czytania i 0,67 dla pisania. Wynika z tego, że na poziomie podstawowym zdający opanowali te umiejętności w jednakowym stopniu i zadania, które je sprawdzały były umiarkowanie trudne.

Tabela 2. Wskaźnik łatwości poszczególnych umiejętności na poziomie podstawowym

	Rozumienie ze słuchu	Rozumienie tekstu czytanego	Pisanie tekstów użytkowych
Liczba punktów do zdobycia	15	20	15
Średnia liczba zdobytych punktów	9,73	13,89	10,05
Łatwość poszczególnych umiejętności	0,65	0,69	0,67

Do egzaminu maturalnego z języka angielskiego na poziomie rozszerzonym przystąpiło 9919 uczniów w województwie dolnośląskim oraz 3205 w województwie opolskim (w sumie 13 124 zdających). Jest to liczba zdających, którzy przystąpili do rozwiązywania zadań w arkuszu II i III.

Egzamin pisemny na poziomie rozszerzonym okazał się egzaminem trudnym (wskaźnik łatwości wynosi 0,48). Poniższa tabela ilustruje, jak wskaźnik łatwości różnił się w zależności od typu szkoły.

Tabela 3. Łatwość arkuszy na poziomie rozszerzonym

Typ szkoły	LO	LP	LU	T	Średnio
Wskaźnik łatwości	0,50	0,33	-	0,34	0,48

Łatwość zadań sprawdzających poszczególne umiejętności na poziomie rozszerzonym była zróżnicowana i wynosiła 0,5 (umiarkowanie trudne) dla słuchania, 0,51 (umiarkowanie trudne) dla czytania, 0,22 (trudne) dla rozpoznawania i stosowania struktur leksykalno-gramatycznych oraz 0,55 (umiarkowanie trudne) dla pisania.

Tabela 4. Wskaźnik łatwości poszczególnych umiejętności na poziomie rozszerzonym

	Rozumienie ze słuchu	Rozumienie tekstu czytanego	Rozpoznawanie i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych	Wypowiedź pisemna w określonej formie
Liczba punktów do zdobycia	15	12	5	18
Średnia liczba zdobytych punktów	7,53	4,61	1,75	9,91
Łatwość poszczególnych umiejętności	0,50	0,51	0,22	0,55

Do pisania arkusza III przystąpiło 13 124 zdających. Analizując tabelę 5., zauważamy, że ponad połowa zdających wybrała temat drugi, który należało zrealizować w formie rozprawki. Można to tłumaczyć zarówno tematyką zadania, jak i formą rozprawki, która jest dość popularna w języku angielskim. Ponad jedna trzecia zdających wybrała formę opisu. Forma ta nie jest tak popularna jak rozprawka, ale atrakcyjność tego tematu mogła być spowodowana tematyką związaną ze sportem. Temat 1, który należało zrealizować w formie recenzji, był najrzadziej wybierany, chociaż recenzja jest formą popularną. Możliwe jednak, że tematyka była dla uczniów zaskakująca – recenzja czasopisma anglojęzycznego.

Tabela 5. Wybieralność tematu

Wybieralność tematu		
	liczba zdających	procent zdających
Temat 1 – recenzja	869	7
Temat 2 – rozprawka	7480	57
Temat 3 – opis	4203	32
Brak wyboru	572	4

Zadanie 17. okazało się umiarkowanie trudne (wskaźnik łatwości 0,55). Średni wynik za to zadanie wyniósł 9,91 punktu na 18 możliwych do uzyskania. Analizując wykres 5., zauważymy, że 513 zdających (4%) uzyskało za to zadanie 0 punktów, co oznacza, że albo do niego nie przystąpili, albo napisali pracę nie na temat. Najwięcej uczniów – 1203 (9%) – uzyskało 11 punktów, a 278 (2%) otrzymało maksymalną liczbę 18 punktów.

Wykres 2. Procentowy rozkład punktów za wypowiedź pisemną w określonej formie na poziomie rozszerzonym

Egzamin ustny

Zestawy na egzamin ustny przygotowywane były przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne. Egzamin na **poziomie podstawowym** trwał 10 minut. Zdający miał na zapoznanie się z zestawem 5 minut, które nie były wliczane do czasu trwania egzaminu. Zestaw dla zdających na poziomie podstawowym składał się z dwóch zadań. Zadanie pierwsze polegało na przeprowadzeniu trzech rozmów sterowanych (uzyskiwanie, udzielanie informacji; relacjonowanie wydarzeń; negocjowanie). Zdający musiał wykazać się umiejętnością reagowania językowego w sytuacjach życia codziennego. Rozmowy prowadzone były zgodnie ze scenariuszem podanym w zadaniu w języku polskim. Zadanie drugie polegało na opisaniu zamieszczonej w zestawie ilustracji oraz udzieleniu odpowiedzi na dwa pytania zawarte wyłącznie w zestawie egzaminującego.

Zadania w zestawach na poziomie podstawowym obejmowały pełen zakres tematyczny przewidziany w standardach wymagań i sprawdzały umiejętność tworzenia krótkiej wypowiedzi ustnej oraz reagowania językowego w zakresie mówienia (z uwzględnieniem wszystkich umiejętności szczegółowych ujętych w standardach III, IV dla poziomu podstawowego). Oceniana była umiejętność przekazania informacji (9 punktów), opisania ilustracji (2 punkty), wyrażania opinii (4 punkty) oraz umiejętności językowe (5 punktów).

Egzamin na **poziomie rozszerzonym** trwał 15 minut. Zdający miał na zapoznanie się z zestawem 15 minut, które nie były wliczane do czasu trwania egzaminu. Zestaw dla zdających na poziomie podstawowym składał się z dwóch zadań. Zadanie pierwsze polegało na opisaniu zawartego w zestawie materiału stymulującego oraz rozmowy z egzaminującym na zaprezentowany temat. Rozmowa prowadzona była w oparciu o pytania zawarte wyłącznie w zestawie egzaminującego. Zdający musiał wykazać się umiejętnością opisywania przedstawionego materiału, interpretacji zawartych w nim treści oraz wyrażania i uzasadniania własnych opinii. Zadanie drugie polegało na prezentacji przez zdającego jednego z dwóch tematów umieszczonych w zestawie oraz dyskusji z egzaminującym na przedstawiony temat. Celem tej części egzaminu było sprawdzenie umiejętności wyrażania, uzasadniania i obrony własnych opinii związanych z prezentowanym tematem.

Zadania w zestawach na poziomie rozszerzonym obejmowały pełen zakres tematyczny przewidziany w standardach wymagań i sprawdzały umiejętność tworzenia dłuższej, wieloaspektowej wypowiedzi ustnej oraz reagowania językowego w zakresie mówienia (z uwzględnieniem wszystkich umiejętności szczegółowych ujętych w standardach III, IV dla poziomu rozszerzonego). Oceniana była umiejętność prezentacji materiału lub tematu (5 punktów), interpretowanie, wyrażanie opinii oraz argumentowanie (8 punktów) oraz umiejętności językowe (7 punktów).

Wyniki egzaminu ustnego

Do egzaminu ustnego z języka angielskiego przystąpiło 26 157 osób, w tym 25 822 osób zdawało go jako przedmiot obowiązkowy. 21 656 osób wybrało poziom podstawowy, a 4166 – rozszerzony.

335 abiturientów wybrało język angielski jako przedmiot dodatkowy i zdawało go na poziomie rozszerzonym. Dane dotyczące zdania egzaminu ustnego dotyczą osób, które wybrały język angielski jako przedmiot obowiązkowy. Na poziomie podstawowym próg zaliczeniowy przekroczyło 94,8% zdających, a na rozszerzonym 98,3%, co daje średnio 95,4% wszystkich zdających. Zdający uzyskali średnio 67,2% punktów na poziomie podstawowym i 76,3% punktów na rozszerzonym.

Podobnie jak na egzaminie pisemnym, wyniki egzaminu ustnego są wyższe w liceach ogólnokształcących niż profilowanych, technikach i liceach uzupełniających, co ilustruje tabela 6.

Tabela 6. Średnie wyniki na egzaminie ustnym w poszczególnych typach szkół

Poziom	Typ szkoły	Średni wynik w %
Podstawowy	LO	74
Podstawowy	LP	56,8
Podstawowy	LU	56,4
Podstawowy	T	57,8
Rozszerzony	LO	78,5
Rozszerzony	LP	56,2
Rozszerzony	LU	25
Rozszerzony	T	60,3

4. Podsumowanie i wnioski końcowe

Arkusz egzaminacyjny z języka angielskiego na poziomie podstawowym okazał się trafnym narzędziem pomiaru. Świadczą o tym wyniki uzyskane przez abiturientów – 93,5% zdających osiągnęło próg zaliczeniowy. Sprawiła to prawdopodobnie trafna formuła egzaminu oraz dobrze dobrany stopień trudności. Wymagania egzaminacyjne były znane od co najmniej 2 lat, zadania egzaminacyjne nie były więc zaskoczeniem. Wszystkie wymagane umiejętności – rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego i pisanie – zostały opanowane przez uczniów w porównywalnym stopniu.

Sprawdzanie rozumienia ze słuchu przy użyciu nagrań rodzimych użytkowników języka na płycie CD nie budzi już dzisiaj żadnych kontrowersji, stało się standardem. Ponieważ nikt nie wyobraża już sobie dzisiaj nowoczesnego nauczania języka obcego bez użycia nagrań, zadanie to nie było dla zdających trudniejsze niż inne. Szczególnie cieszy pozytywny wynik uzyskany za zadanie sprawdzające umiejętność pisania tekstów użytkowych, zwłaszcza, że zdający nie mieli możliwości korzystania ze słowników. Najwięcej punktów uczniowie zyskiwali w tych zadaniach za komunikatywność przekazu. Świadczy to o tym, że komunikatywna metoda nauczania języka obcego zyskała przewagę nad metodą gramatyczno-tłumaczeniową.

Dla egzaminu na poziomie rozszerzonym nie został określony próg zdawalności, ale arkusze egzaminacyjne dobrze pokazały różnice w umiejętnościach uczniów. Z pewnością wyniki te zostały wykorzystane przez uczelnie przy przeprowadzaniu naboru na wyższe studia.

Również na tym poziomie formuła egzaminu spowodowała, że nauczyciele kładli większy nacisk na wykorzystanie komunikatywnej metody nauczania. Zdający uzyskali dość dużo punktów za umiejętności komunikacyjne. Obserwując jednak bardzo niskie wyniki uczniów uzyskane za rozpoznawanie i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych, należy się zastanowić, czy nauczanie gramatyki i leksyki nie zostało zaniedbane.

Wyniki egzaminu i jego obserwacja skłaniają do sformułowania kilku wskazań i refleksji dotyczących działań metodycznych niezbędnych do jeszcze skuteczniejszej pracy z uczniem:

1. Proponuje się położyć większy nacisk na ćwiczenia leksykalno-gramatyczne, nie zaniedbując przy tym umiejętności komunikacyjnych. Dotyczy to zwłaszcza przygotowania uczniów do egzaminu na poziomie rozszerzonym, gdzie komponent za poprawność i bogactwo językowe w ogólnej liczbie punktów jest dość znaczny (ponad 30% wszystkich punktów). Zaleca się ćwiczenie leksyki i gramatyki na autentycznych tekstach.

2. Bardzo pożądane byłoby zapoznanie uczniów z kształtem egzaminu, standardami wymagań egzaminacyjnych, kryteriami oceniania oraz przykładowymi zadaniami zawartymi w *Informatorze maturalnym.* Wiedza o egzaminie wydaje się kluczowa dla osiągnięcia wyższego wyniku egzaminacyjnego.
3. Tworzenie wypowiedzi pisemnej w odpowiedniej formie jest umiejętnością opartą na znajomości zasad jej konstruowania. Pożądane rezultaty można osiągnąć przez przypomnienie i utrwalanie wiedzy na temat wymogów dotyczących danej formy zawartych w kryteriach oceniania. Ćwicząc umiejętność pisania, wskazane byłoby przyzwyczajenie uczniów do pisania wypracowań zgodnie z tymi wymogami.

Wnioski dotyczące wglądów do prac

Maturzyści najczęściej wnosili o powtórne sprawdzenie zadań 7. i 8. z poziomu podstawowego, jeżeli uzyskali bardzo niską punktacje za te zadania, pomimo że podjęli próbę ich napisania. Prace te były nisko ocenione, ponieważ błędy językowe w znacznym stopniu zakłócały lub wręcz uniemożliwiały komunikację językową. W takiej sytuacji nie można było przyznać punktów za przekaz informacji.

Prośby o ponowne sprawdzenie zadań z arkusza III były najczęściej uzasadniane tym, że zdający mieli zastrzeżenia do punktacji za treść oraz bogactwo językowe. Mogło to być spowodowane tym, że nie potrafili oni obiektywnie ocenić swoich możliwości.

Inną częstą przyczyną prośby o ponowne przeliczenie punktów za zadania z arkusz II i III było to, że zdający liczy sobie za każde prawidłowo wykonane zadanie po 1 punkcie, podczas gdy w zadaniach 14., 15. i 16. należało przyznać po 0,5 punktu.

Analiza wyników egzaminu maturalnego z języka angielskiego w klasach dwujęzycznych

1. Charakterystyka arkuszy egzaminacyjnych

Pisemny egzamin maturalny z języka angielskiego dla absolwentów klas dwujęzycznych obejmował dwa arkusze egzaminacyjne: arkusz I – sprawdzający rozumienie ze słuchu oraz konstruowanie wypowiedzi pisemnej nawiązującej do jednego z wysłuchanych tekstów oraz arkusz II – sprawdzający rozumienie tekstu czytanego oraz konstruowanie wypowiedzi pisemnej nawiązującej do jednego z przeczytanych tekstów. Obydwa arkusze zgodnie z „*Informatorem maturalnym dla absolwentów klas dwujęzycznych*" zawierały zadania otwarte i zamknięte i oparte były na oddzielnych standardach wymagań egzaminacyjnych dla tego typu szkół/oddziałów.

Arkusz I

Arkusz I (czas trwania: 90 minut) obejmował dwie części: rozumienie ze słuchu oraz wypowiedź pisemną.

Rozumienie ze słuchu trwało około 30 minut i składało się z trzech zadań opartych na różnorodnych tekstach. Zadaniem uczniów było rozwiązanie tych zadań na podstawie tekstów nagranych w warunkach studyjnych przez rodzimych użytkowników języka angielskiego. Na płycie każdy tekst nagrany był dwukrotnie i przewidziane były przerwy na zapoznanie się z zadaniem, rozwiązanie go i przeniesienie rozwiązania na kartę odpowiedzi. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł uzyskać 20 punktów (20% całości testu).

Zadanie 1. oparte było na 5 wiadomościach radiowych, z których każda dotyczyła innego tematu (zdrowie, zagrożenie środowiska naturalnego, przestrzeń kosmiczna, państwo i społeczeństwo) i polegało na dopasowaniu odpowiedniego nagłówka do każdej wiadomości (zadanie typu: „dobieranie"). Zadanie to sprawdzało umiejętność określenia głównej myśli tekstu, stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje i wyselekcjonowania tych informacji oraz określenia intencji autora. Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać 6 punktów.

Nagranie do **zadania 2.** było fragmentem wykładu na temat współczesnego społeczeństwa. Zadaniem zdającego było wybranie z czterech podanych propozycji właściwej odpowiedzi zgodnej z treścią wysłuchanego tekstu (zadanie typu „wielokrotny wybór"). Zadanie to sprawdzało następujące umiejętności związane z odbiorem tekstu: określenie głównej myśli tekstu oraz poszczególnych jego części, stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje, wyselekcjonowanie tych informacji oraz określenie intencji autora. Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać 6 punktów.

Zadanie 3. było oparte na wywiadzie z naukowcem i dotyczyło tematu Internetu, jako współczesnego środka przekazu i przetwarzania informacji oraz skutków zwiększonej kontroli treści i rodzajów działalności prowadzonej drogą elektroniczną. Było to zadanie otwarte polegające na uzupełnieniu luk informacjami z usłyszanego tekstu. Zadanie to sprawdzało umiejętność selekcjonowania, klasyfikowania i hierarchizowania informacji i argumentów, interpretowania i komentowania przedstawionych faktów oraz opinii innych osób oraz przetwarzania tekstu usłyszanego w języku obcym. Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać 8 punktów.

Wypowiedź pisemna – zadanie 4. – nawiązywała tematycznie do ostatniego z wysłuchanych tekstów i polegała na napisaniu przemówienia, w którym zdający ustosunkowałby się w czasie szkolnej debaty do pomysłu zainstalowania w szkole systemu monitoringu. Zadaniem zdającego było napisanie tekstu w odpowiedniej formie z uwzględnieniem przynajmniej 3 z 5 elementów zawartych w poleceniu. Zadanie to sprawdzało następujące standardy wymagań: opisywania miejsc/zjawisk/działań, relacjonowania wydarzeń, przedstawiania i uzasadniania własnych opinii, argumentowania, uczestniczenia w dyskusji, dokonywania podsumowania wypowiedzi oraz stosowania środków leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji, wypowiadania się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów, a także przetwarzania tekstu przeczytanego w języku obcym. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł uzyskać 20 punktów (20% całości testu).

Arkusz II

Arkusz II (czas trwania: 150 minut) obejmował dwie części: rozumienie tekstu czytanego oraz wypowiedź pisemną.

Rozumienie tekstu czytanego składało się z trzech zadań opartych na tekstach różnorodnych pod względem rodzaju i tematyki. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł otrzymać 30 punktów (30% całości tekstu)

Zadanie 5., sprawdzające rozumienie tekstu czytanego techniką dobierania, oparte było na tekście informacyjnym dotyczącym początków osadnictwa na terenach współczesnego Londynu oraz jego późniejszego rozwoju. Zadanie polegało na dopasowaniu do każdego z pytań odpowiedniego fragmentu tekstu. W zadaniu tym sprawdzana była umiejętność określenia głównej myśli poszczególnych części tekstu, stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje, wyselekcjonowania tych informacji, określenia intencji autora, oddzielenia faktów od opinii oraz rozpoznawania w tekście środków stylistycznych oraz zjawisk językowych powodujących niejednoznaczność wypowiedzi. Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać 12 punktów.

Zadanie 6. zawierało tekst publicystyczny dotyczący systemu edukacji oraz szkolnictwa wyższego w Stanach Zjednoczonych. W zadaniu zastosowana została technika „wielokrotny wybór", która umożliwiła sprawdzenie takich umiejętności jak np. określanie głównej myśli poszczególnych części tekstu, wyszukiwanie i selekcjonowanie informacji zawartych w tekście, określanie intencji/opinii autora, oddzielanie faktów od opinii, określenie związków pomiędzy poszczególnymi częściami czytanego tekstu, a także rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych oraz określanie pól semantycznych w podanym kontekście. Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać 8 punktów.

Zadanie 7. oparte było na tekście popularnonaukowym i dotyczyło odkrycia jeziora na Antarktydzie przez rosyjskich naukowców. Zadaniem zdającego było uzupełnienie każdej luki w streszczeniu tekstu jednym wyrazem, nie występującym w tekście oryginalnym (zadanie otwarte). Umożliwiało to zbadanie zarówno umiejętności związanych z odbiorem tekstu (określenie głównych myśli poszczególnych części tekstu, wyselekcjonowanie, klasyfikowanie i hierarchizowanie informacji oraz rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych oraz określanie pól semantycznych w podanym kontekście), jak i tworzenia tekstu (stosowanie środków leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji) oraz przetwarzania tekstu przeczytanego w języku obcym, z uwzględnieniem zmiany stylu/formy tekstu. Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać 10 punktów.

Drugą częścią tego arkusza była **wypowiedź pisemna,** za którą zdający mógł uzyskać 30 punktów (30% całości testu).

W **zadaniu 8.** zdający musiał sformułować wypowiedź pisemną na jeden z dwóch tematów (do wyboru). Każdy z tematów nawiązywał do tematyki jednego z przeczytanych tekstów. Pierwszy z nich wymagał napisania **rozprawki** na temat znaczenia edukacji w dalszej karierze zawodowej (odniesienie do zadania 6.), a drugim była **recenzja** filmu o ważnym odkryciu naukowym (odniesienie do zadania 7.). Zadanie to sprawdzało przede wszystkim umiejętność konstruowania różnych form wypowiedzi pisemnych z zastosowaniem różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych, wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem poprawności językowej i podanego limitu słów, a także opisywanie ludzi/ /przedmiotów/miejsc/zjawisk/czynności/działań, przedstawianie i uzasadnianie opinii własnych i innych osób, komentowanie ich, argumentowanie i dokonywanie podsumowania. Poszczególne tematy mogły różnić się nieznacznie sprawdzanymi umiejętnościami, a dodatkowo w pewnym stopniu zależało to od sposobu realizacji tematu przez zdającego. W zadaniu ważne było też dostosowanie języka do wybranej formy tekstu oraz potencjalnego odbiorcy, co znalazło odzwierciedlenie w kryteriach oceny kompozycji wypracowania.

2. Statystyczne opracowanie wyników egzaminu maturalnego

Do egzaminu maturalnego z języka angielskiego dla klas dwujęzycznych przystąpiło 50 zdających – 33 z województwa dolnośląskiego i 17 z opolskiego. Wszyscy abiturienci zdali egzamin. Średni wynik za cały egzamin wynosił 71 punktów na 100 możliwych. Wyniki poszczególnych arkuszy ilustruje tabela 1.

Tabela 1. Średni wynik za poszczególne arkusze

	Arkusz I	**Arkusz II**
Maksymalna liczba punktów	40	60
Średnia liczba zdobytych punktów	32,5	45,54
Łatwość arkusza	0,81	0,76

Łatwość poszczególnych zadań wahała się od 0,61 dla zadania 7., które było jedynym zadaniem umiarkowanie trudnym, do 0,87 dla zadania 5., które podobnie jak wszystkie pozostałe zadania okazało się łatwe.

Kartoteka testu egzaminu maturalnego z języka angielskiego dla klas dwujęzycznych

		Nr zadania	**Zakres tematyczny**	**Rodzaj tekstu/ /forma wypowiedzi**	**Rodzaj zadania**	**Typ zadania**	**Liczba elementów zadania**	**liczba punktów**	**Sprawdzane standardy**
Arkusz I	**cz. 1**	1.	**zdrowie, świat przyrody** – zagrożenie środowiska naturalnego, przestrzeń kosmiczna	wiadomości	zamknięte	dobieranie	6	6	II – 1a, c, d, e
		2.	**praca, człowiek, społeczeństwo**	wykład	zamknięte	wielokrotny wybór	6	6	II – 1a–e
		3.	**nauka i technika** – Internet	wywiad	otwarte	odpowiedzi na pytania	8	8	II – 1d, II – 3c, II – 4 a
	cz. 2	4.	**szkoła, nauka i technika** – monitoring	przemówienie	otwarte	rozszerzonej odpowiedzi	1	20	II – 2a–f, II – 3a, d, e
Arkusz II	**cz. 1**	5.	**elementy wiedzy o krajach obszaru językowego**, którego język jest zdawany; **historia** – początki i rozwój osadnictwa na terenach obecnego Londynu	tekst informacyjny	zamknięte	dobieranie	12	12	II – 1b, c, d, e, f, j
		6.	**szkoła, edukacja, szkolnictwo wyższe**	tekst publicystyczny	zamknięte	wielokrotny wybór	8	8	II – 1a–e, j, l
		7.	**nauka, technika** – odrycia, badania naukowe	tekst popularno-naukowy	otwarte	uzupełnianie luk	10	10	II – 1b, d, l, II – 4a, c
	cz. 2	8.	**nauka, technika** – odkrycia naukowe; **kultura** – film; **edukacja, praca** – wpływ edukacji na karierę	recenzja/ /rozprawka	otwarte	rozszerzonej odpowiedzi	1	30	II – 2a–f, II – 3c–e

Egzamin ustny

Zestawy na egzamin ustny przygotowywane były przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne. Egzamin dla klas dwujęzycznych trwał 20 minut. Zdający miał na zapoznanie się z zestawem 10 minut, które nie były wliczane do czasu trwania egzaminu. Zestaw dla zdających składał się z jednego zadania, które sprawdzało umiejętność rozumienia tekstu czytanego, umiejętność analizy struktury i treści tego tekstu i dyskutowania na poruszony w nim temat.

Teksty obejmowały szeroki zakres tematyczny. Oceniana była prezentacja tekstu (8 pkt.), rozmowa na jego podstawie (6 pkt.) oraz umiejętności językowe zaprezentowane podczas egzaminu (6 pkt.). Razem można było uzyskać maksymalnie 20 punktów.

Wyniki egzaminu ustnego

Do egzaminu ustnego przystąpiło 50 uczniów. Zdali wszyscy, uzyskując średnio 18 pkt.

Analiza wyników egzaminu maturalnego z języka niemieckiego

1. Charakterystyka arkuszy egzaminacyjnych

Opis arkuszy

Arkusz I – Poziom podstawowy

Arkusz pierwszy (czas trwania: 120 minut) obejmował 3 części: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego oraz wypowiedź pisemną.

Część pierwsza – **Rozumienie ze słuchu** – trwała około 20 minut i składała się z dwóch zadań zamkniętych opartych na dwóch różnych tekstach nagranych profesjonalnie w warunkach studyjnych. Lektorami byli rodzimi użytkownicy języka niemieckiego. Na płycie każdy tekst był nagrany dwukrotnie. Wyznaczono również przerwy przeznaczone na zapoznanie się z treścią zadań, ich rozwiązanie oraz przeniesienie rozwiązań na załączoną kartę odpowiedzi. Tematyka tekstów była zróżnicowana. Za rozwiązanie tej części egzaminu zdający mogli otrzymać maksymalnie 15 punktów, tj. 30% ogólnej liczby punktów na poziomie podstawowym.

Zadanie 1. ***(7 pkt.)***

Zadanie składało się z siedmiu zadań cząstkowych i dotyczyło zakresu tematycznego „Szkoła – przedmioty nauczania i wymagania". Zadanie polegało na wysłuchaniu wypowiedzi dwóch osób, tj. Kristiny i Markusa. Wypowiedzi te dotyczyły przebiegu nauki od jej rozpoczęcia w szkole podstawowej w Polsce aż do czasu studiów na niemieckiej uczelni, jak również poszerzaniu znajomości języka niemieckiego oraz planów zawodowych tych osób. Techniką zastosowaną w tym zadaniu było „dobieranie". Zdający musieli dopasować podane informacje do danych osób.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
d – wyselekcjonowanie informacji
Średni wynik – 4,97 punktu na 7 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,71 – łatwe (poszczególne zadania miały wskaźniki od 0,53 do 0,93)
Komentarz
Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe **1.3.**, dla którego kluczowym fragmentem nagrania było zdanie *Düsseldorf ist eine Medienstadt, was für mich und meine Zukunft von Vorteil ist.* Zdający nie potrafili znaleźć wspólnej płaszczyzny semantycznej między wyrażeniem z tekstu *von Vorteil sein* a wyrażeniem z zadania *von Bedeutung sein.*
Zadanie cząstkowe **1.4.** było najłatwiejsze, ponieważ sprawdzało rozumienie informacji o rodzinie, wyrażonych elementarnym słownictwem.

Zadanie 2. ***(8 pkt.)***

Zadanie składało się z ośmiu zadań cząstkowych. Tekst do tego zadania był wywiadem na temat kultury. Zadanie polegało na wysłuchaniu wywiadu udzielonego przez Floriana, przedstawiciela niemieckiej grupy muzycznej „Echt", na temat ich działalności i kariery. W zadaniu zastosowano technikę „prawda/fałsz". W oparciu o usłyszane szczegółowe informacje należało stwierdzić, które zdania są zgodne z treścią tekstu, a które nie.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje
e – określenie intencji autora wywiadu
Średni wynik – 4,98 punktu na 8 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,62 – umiarkowanie trudne (poszczególne zadania miały wskaźniki od 0,44 do 0,80)

Komentarz
W tym zadaniu najłatwiejsze okazało się zadanie cząstkowe **2.1.** (tj. *Der Reporter steht den jungen Musikern sehr negativ gegenüber.*), które sprawdzało odczytanie intencji autora wywiadu. Najwięcej problemów sprawiło zadanie **2.3.** (tj. *Die Gruppe konnte von Anfang an allein proben.*). Całe zadanie miało wysoką korelację (0,71), tzn. dobrze różnicowało uczniów.

Część druga – **Rozumienie tekstu czytanego** – składała się z trzech tekstów o zróżnicowanej formie i tematyce oraz zadań zamkniętych sprawdzających ich zrozumienie. Za rozwiązanie tej części egzaminu zdający mogli otrzymać maksymalnie 20 punktów, co stanowi 40% punktów możliwych do uzyskania na egzaminie na poziomie podstawowym.

Zadanie 3. ***(9 pkt.)***
Zadanie składało się z dziewięciu zadań cząstkowych. Do zadania wykorzystano tekst publicystyczny, który dotyczył następujących tematów: „Życie rodzinne i towarzyskie – święta i uroczystości, okresy życia", „Człowiek – uczucia i emocje". W tekście była mowa o pozytywnych i negatywnych stronach obchodzonych w dzień Wigilii urodzin głównej bohaterki tekstu, Kiry. Zdający mieli do wykonania zadanie „wielokrotnego wyboru", tj. wybranie spośród czterech podanych możliwości jednego zgodnego z tekstem uzupełnienia każdego zdania.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
a – określenie głównej myśli tekstu
c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje
d – wyselekcjonowanie informacji
Średni wynik – 4,63 punktu na 9 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,51 – umiarkowanie trudne (poszczególne zadania miały wskaźniki od 0,26 do 0,70)
Komentarz
Było to jedno z trudniejszych zadań w arkuszu maturalnym na poziomie podstawowym. Pewna trudność w zadaniu polegała na zastosowaniu tekstu zawierającego dużą ilość szczegółowych informacji wyrażonych bardziej złożonymi konstrukcjami gramatycznymi (np. *Ich war froh, wenn ich abends in meinem Bett lag, meine Ruhe hatte und mich endlich ausruhen konnte.)*. Zadanie to dobrze różnicowało zdających (korelacja 0,84), tzn. zdający, którzy za to zadanie otrzymali dużo punktów, osiągnęli wysoki wynik za cały arkusz, a zdający, którym to zadanie poszło słabiej, osiągnęli niższy wynik za cały arkusz.

Zadanie 4. ***(6 pkt.)***
Zadanie składało się z sześciu zadań cząstkowych i realizowane było w oparciu o tekst publicystyczny, tj. wywiad z dyrektorką przedszkola. Tekst dotyczył zakresu tematycznego „Szkoła – kształcenie pozaszkolne" oraz „Żywienie – posiłki". W tekście przedstawiono przedszkole integracyjne, które preferuje ekologiczny styl życia. Umiejętności zdających sprawdzano zadaniem „prawda/fałsz". Na podstawie informacji zawartych w tekście zdający musieli zdecydować, które z podanych zdań są zgodne z jego treścią, a które nie.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje
Średni wynik – 4,63 punktu na 6 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,77 – łatwe (poszczególne zadania miały wskaźniki od 0,66 do 0,92)
Komentarz
Zadanie to okazało się najłatwiejsze na poziomie podstawowym. Jedynie zadanie cząstkowe 4.6. sprawiło zdającym pewną trudność. Zdający mogli sugerować się identycznym wyrazem w tekście i zadaniu (*Anmeldungen)*. Nie dokonywali szczegółowej analizy kontekstu.

Zadanie 5. ***(5 pkt.)***
Zadanie z zakresu tematycznego „Świat przyrody – klimat" składało się z pięciu zadań cząstkowych. Przedstawiono pięć różnych informacji o pogodzie w kilku regionach Niemiec, np. o zachmurzeniu, opadach śniegu, jak również o wpływie niżu znad Morza Północnego na samopoczucie ludzi. Zadanie polegało na „dobieraniu". Zdający musieli przyporządkować do każdej informacji właściwy tytuł, przy czym jeden tytuł podano dodatkowo i nie pasował do żadnej informacji.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
b – określenie głównych myśli poszczególnych części tekstu
Średni wynik – 3,03 punktu na 5 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,61 – umiarkowanie trudne (poszczególne zadania miały wskaźniki od 0,34 do 0,76)
Komentarz
Informacja o pogodzie w zadaniu **5.3.** okazała się trudna, ponieważ zawierała bardziej szczegółowe słownictwo z zakresu tematycznego „Świat przyrody – klimat" (np. *Nur kurze heitere Abschnitte. Am Alpenrand zum Teil länger andauernder Regen. Zeitweise starker bis stürmischer Wind.*).

Część trzecia – **Wypowiedź pisemna** – składała się z dwóch zadań. Zadaniem zdającego było napisanie dwóch różnych tekstów użytkowych: pocztówki oraz listu prywatnego. Obydwie formy zawarte w arkuszu egzaminacyjnym wymagały użycia języka niemieckiego w odniesieniu do autentycznych sytuacji, w których zdający może się znaleźć w życiu prywatnym. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł uzyskać 15 punktów, czyli 30% ogólnej liczby punktów na poziomie podstawowym.

Zadanie 6. ***(5 pkt.)***
Zadanie dotyczyło następujących zagadnień tematycznych: „Podróżowanie i turystyka – wycieczki" oraz „Świat przyrody – klimat". Wymagało ono zredagowania pocztówki do kolegi/koleżanki z Bonn. W treści pocztówki wymagana była realizacja następujących punktów polecenia:
- przekazanie koledze/koleżance pozdrowień z pobytu w górach,
- napisanie, jaka jest tam pogoda,
- krótkie opisanie jednej z atrakcji turystycznych miejscowości, w której się wypoczywa,
- określenie terminu powrotu do domu.

W zadaniu tym nie był przewidziany limit słów. Nie oceniano również formy wypowiedzi. Za przekaz informacji określonych w czteropunktowym poleceniu można było uzyskać 4 pkt., a za poprawność językową 1 pkt.

Sprawdzane umiejętności
Standard I – Wiedza
1 – znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat („Podróżowanie i turystyka – wycieczki" oraz „Świat przyrody – klimat")
2b – znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (pocztówka)
Standard III – 2. Tworzenie wypowiedzi pisemnej
a – opisywanie przedmiotów, miejsc, zjawisk i czynności
b – relacjonowanie wydarzeń
e – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji
Standard IV – 2. Reagowanie językowe w zakresie pisania
b – przekazywanie informacji
c – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej
Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim
Średni wynik – 3,44 punktu na 5 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,69 – umiarkowanie trudne.
Treść – od 0,63 do 0,92. **Poprawność językowa** – 0,44.

Typowe poprawne odpowiedzi zdających	Najczęściej powtarzające się błędy
Grüße aus dem Tatragebirge/ *Herzliche Grüße aus Zakopane im polnischen Tatra-Gebirge!*	Użycie innego czasownika: *Ich begrüße aus Zakopane.* Sformułowanie życzeń zamiast pozdrowień: *Ich wünsche alles Gute.* *Herzliche Wünsche.* Podanie miejscowości nie znajdującej się w górach. Brak podstawowej wiedzy realioznawczej: *Grüße aus Bonn.*

Typowe poprawne odpowiedzi zdających	Najczęściej powtarzające się błędy
Das Wetter ist schön/ *Das Wetter ist toll: Die Sonne scheint die ganze Zeit.*	Określenia niewskazujące na pogodę: *Es ist toll.*
Hier gibt es ein interessantes Museum./ *Gestern waren wir auf dem Berg Gubałówka. Der Berg ist nicht sehr hoch, aber von oben hat man eine herrliche Sicht auf Zakopane und auf die Tatra.*	Wymienienie tylko jednej lub więcej atrakcji turystycznych bez opisu: *Ich gehe gern nach Krupówki.* *Hier ist ein Puppenmuseum.* (bez bliższego opisu).
Am 3. Mai muss ich wieder zu Hause zurück sein.	Nieprecyzyjne określenie terminu powrotu do domu: *Bald bin ich zu Hause.* *Vielleicht werde ich hier zwei oder drei Tage.* Użycie niewłaściwego czasownika: *bekommen, fahren*

Komentarz
Zdający nie mieli większych problemów z przekazaniem informacji podanych w poleceniu (średnia łatwość za przekazanie informacji 0,75).
U wielu zdających stwierdzono jednak brak znajomości leksyki. Wiele błędów wynikało z nieuważnego czytania polecenia. Stąd wynikały błędy merytoryczne powodujące niezaliczenie informacji. Występowały liczne błędy językowe utrudniające komunikację. Potwierdza to niski wskaźnik łatwości dotyczący poprawności językowej (łatwość 0,44).

Zadanie 7. ***(10 pkt.)***

Zadanie z zakresu tematycznego „Sport" oraz „Życie rodzinne i towarzyskie" polegało na napisaniu listu prywatnego przy określonym limicie, tj. od 120 do 150 słów z zachowaniem właściwej dla listu formy i stylu. List skierowany do znajomego/znajomej z Monachium miał dotyczyć udziału w obozie sportowym. W treści listu wymagane było zrealizowanie następujących punktów:

- poinformowanie o miejscu i dokładnym terminie obozu,
- opisanie programu pobytu i znajdujących się tam obiektów sportowych,
- poinformowanie o zawodach, w których się uczestniczyło i o swoich wynikach,
- napisanie o poznanej tam osobie i planach dotyczących kontynuowania tej znajomości.

Zastosowane kryteria oceniania do tego zadania otwartego uwzględniały przekaz informacji zawartych w poleceniu (4 pkt.), formę, w jakiej zostały one przekazane (2 pkt.), poprawność językową (2 pkt.) oraz bogactwo językowe (2 pkt.).

Sprawdzane umiejętności
Standard I – Wiadomości
1 – znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat („Sport" oraz „Życie rodzinne i towarzyskie")
2b – znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (list prywatny)
Standard III – 2. Tworzenie wypowiedzi pisemnej
a – opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, zjawisk, czynności
b – relacjonowanie wydarzeń
c – wyrażanie stanów emocjonalnych
e – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji
f – wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów
Standard IV – 2. Reagowanie językowe w zakresie pisania
b – przekazywanie informacji
c – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej
Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim na język niemiecki
Średni wynik – 4,97 punktu na 10 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,50 – umiarkowanie trudne.
Treść – od 0,51 do 0,66. **Forma** – 0,59. **Bogactwo językowe** – 0,44. **Poprawność językowa** – 0,23.

Typowe poprawne odpowiedzi zdających	Najczęściej powtarzające się błędy
Ich war im Sportlager, und zwar in Cetniewo an der Ostsee.	Niemiecki odpowiednik wyrazu obóz był niezrozumiały: *Sporteilung, Sportkurs, Ausflug.* Podanie innego miejsca niż obóz: *Ich war bei meinen Bekannten.*
Ich war da vom 1. bis zum 14. Juli. *Ich war da zwei Wochen, vom 1.7. bis zum 15.7.*	Brak dokładnego terminu obozu: *Ich war da im August.* *Ich war am 20. August in Berlin.*
Es war super! Jeden Vormittag hatte ich zusammen mit 20 anderen Jungen und Mädchen in unserem Alter Schwimmtraining in Cetniewo. Nachmittags haben wir oft Tennis gespielt; meistens zu viert auf einem Platz.	Opisanie tylko atmosfery: *Die Atmosphäre war gut.* *Es war super.* (bez dalszego opisu)
Das Schwimmbecken ist 25 Meter lang und modern, die Wasserrutsche ist toll! *... In Cetniewo gibt es nur 5 Tennisplätze, die sind aber sehr gut.*	Tylko wymienienie obiektów sportowych: *In Ustka gibt es ein Schwimmbad und 5 Tennisplätze.* Podanie i opisanie tylko jednego obiektu.
Wir haben ein Wettschwimmen organisiert.	Zdający nie znali odpowiednika wyrażenia „zawody sportowe" i nie potrafili w sposób opisowy przekazać tej informacji.
Wir haben 3:2 gewonnen/ *Ich bin im Kraulen auf dem zweiten Platz gekommen.*	Zdający oceniali swoje możliwości, a nie podawali osiągniętego wyniku: *Ich war gut.*
Ich habe Monika kennen gelernt. Sie wohnt in Warschau./ *Ich habe Monika kennen gelernt. Sie sieht gut aus, hat eine geile Figur und ist außerdem noch klug. (!!!)*	Brak sprecyzowania informacji: *Ich habe hier viele Freunde.*
Wir haben Pläne für das nächste Jahr: Wir besuchen Rock-Konzerte/ *Schade, dass sie in Gdańsk wohnt, also können wir uns nur selten sehen. Aber sie will in Warschau studieren ...*	Brak planów, podawano relacje dotyczące znajomości: *Ich habe einen Jungen getroffen. ... Mit ihm verstehe ich mich nicht gut.* Sformułowania w czasie przeszłym: *Wir haben uns vor einem Monat getroffen.*

Komentarz

Napisanie listu nie sprawiło zdającym większych trudności, choć było to najtrudniejsze zadanie w całym arkuszu. Okazało się ono umiarkowanie trudne. W większości zdający poradzili sobie z przekazem informacji (średnia łatwość 0,61). Tematyka listu była im bliska. Największe problemy mieli w zakresie realizacji kryteriów poprawności językowej (łatwość 0,23) oraz bogactwa językowego (łatwość 0,44).

Zdający stosowali często polskie nazwy geograficzne niemieckich miast, pisali niejednokrotnie o swoich zainteresowaniach sportem zamiast o pobycie na obozie sportowym, wykazali brak znajomości leksyki dotyczącej aktywnego wypoczynku i współzawodnictwa sportowego. Zdający ograniczali opis planów związanych z kontynuowaniem nowej znajomości do stereotypowych stwierdzeń o wymianie adresów, wspólnym spędzaniu czasu wolnego.

Nieznajomość podstawowych czasowników ograniczyła możliwość opisania działań, wydarzeń. Zdający nadużywali czasowników „haben, machen, sein", mieli problemy z poprawnym stosowaniem czasów przeszłych. Najczęściej występujące błędy dotyczyły użycia rodzajnika, tworzenia liczby mnogiej. Pojawiły się nieudolne próby wkomponowania tekstów wyuczonych na pamięć.

Kryteria oceniania zadań otwartych różniły się od siebie znacznie. W krótkiej formie użytkowej (zadanie 6.) nacisk położony był na komunikatywny przekaz informacji określonych w poleceniu. W dłuższej formie użytkowej (zadanie 7.), oprócz przekazania informacji, istotna była również forma listu, poprawność językowa oraz bogactwo językowe.

Kartoteka testu
Poziom podstawowy – Arkusz I

Numer zadania	Tematyka	Rodzaj tekstu/forma wypowiedzi	Rodzaj zadania	Typy zadań	Liczba zadań	Liczba punktów	Sprawdzane standardy
1.	**szkoła** – przedmioty nauczania i wymagania	tekst narracyjny	zamknięte	dobieranie	7	7	II – 1d
2.	**kultura** – twórcy i ich dzieła	wywiad	zamknięte	prawda/fałsz	8	8	II – 1c, e
3.	**życie rodzinne i towarzyskie** – święta i uroczystości, okresy życia, **człowiek** – uczucia i emocje	tekst publicystyczny	zamknięte	wielokrotny wybór	9	9	II – 2a, c, d
4.	**szkoła –** kształcenie pozaszkolne, **żywienie** – posiłki	tekst publicystyczny	zamknięte	prawda/fałsz	6	6	II – 2c
5.	**świat przyrody –** klimat	tekst informacyjny	zamknięte	dobieranie	5	5	II – 2b
6.	**podróżowanie i turystyka** – wycieczki, **świat przyrody –** klimat	pocztówka	otwarte	krótki tekst użytkowy	1	5	I – 1h, m, I – 2b, III – 2a, b, e, IV – 2b, c, V – 2
7.	**sport** – popularne dyscypliny sportowe, imprezy sportowe, **życie rodzinne i towarzyskie** – formy spędzania czasu wolnego	list prywatny	otwarte	dłuższy tekst użytkowy	1	10	I – 1e, j, I – 2b, III – 2a, b, c, e, f, V – 2b, c, V – 2

Arkusz II – Poziom rozszerzony

Arkusz II (czas trwania: 70 minut) obejmował dwie części: rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych. Składał się on wyłącznie z zadań zamkniętych.

Część pierwsza – **Rozumienie ze słuchu** – trwała około 25 minut i składała się z dwóch zadań zamkniętych opartych na dwóch różnorodnych tekstach nagranych w warunkach studyjnych. Lektorami byli rodzimi użytkownicy języka niemieckiego. Podobnie jak na poziomie podstawowym, każdy tekst nagrany był dwukrotnie. Na płycie przewidziano przerwy przeznaczone na zapoznanie się z treścią zadań, ich rozwiązanie oraz przeniesienie rozwiązań na załączoną kartę odpowiedzi. Rozwiązanie tej części testu umożliwiało zdobycie 15 punktów (30% punktów możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 8. ***(7 pkt.)***

Zadanie składało się z siedmiu zadań cząstkowych i realizowane było w oparciu o wywiad z lekarzem pediatrą na temat: „Człowiek – uczucia i emocje, problemy etyczne", „Życie rodzinne – problemy". Pytania reporterki dotyczyły wpływu relacji między rodzicami na psychikę dziecka. Chciała ona również, żeby dr Remo Largo uzasadnił tezy postawione w swoich książkach. Zadaniem zdającego było zdecydowanie, czy podane zdania są zgodne z treścią tekstu, czy nie (technika „prawda/fałsz").

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
a – określenie głównej myśli tekstu
c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje
g – określenie kontekstu sytuacyjnego
Średni wynik – 4,97 punktu na 7 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,71 – łatwe (poszczególne zadania miały wskaźniki od 0,56 do 0,83)

Komentarz
Było to najłatwiejsze zadanie na poziomie rozszerzonym. Zadanie cząstkowe **8.6.** wypadło stosunkowo najgorzej, wymagało bowiem głębszego przeanalizowania fragmentu tekstu i wyciągnięcia wniosku oraz stwierdzenia, czy informacja jest zgodna z treścią tekstu.
Trudne okazało się również zadanie cząstkowe **8.4.** Najprawdopodobniej problem dotyczył rozumienia słowa *wahrnehmen*.
Najłatwiejsze okazało się zadanie cząstkowe **8.3.** Jego rozwiązanie ułatwił tytuł publikacji podany w wywiadzie.

Zadanie 9. ***(8 pkt.)***
Zadanie składało się z ośmiu zadań cząstkowych i dotyczyło zakresu tematycznego „Praca – warunki pracy i zatrudnienia, rynek pracy". W rozmowie z reporterką 39-letni Niemiec, z zawodu biolog, przedstawił swoje życie zawodowe i prywatne podczas pobytu w Stanach Zjednoczonych. Naukowiec opowiadał o korzyściach płynących z pracy w laboratorium w zakresie bardzo popularnego dzisiaj kierunku – mikrobiologii i genetyki oraz swoich cennych doświadczeniach. Było to zadanie „wielokrotnego wyboru", które polegało na wybraniu spośród czterech podanych możliwości jednego, zgodnego z tekstem uzupełnienia każdego zdania.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
b – określenie głównych myśli poszczególnych części tekstu
c – stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje
d – wyselekcjonowanie informacji
e – określenie intencji autora
Średni wynik – 3,59 punktu na 8 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,45 – trudne (poszczególne zadania miały wskaźniki od 0,23 do 0,73)
Komentarz
Najtrudniejsze było dla zdających zadanie **9.6.** Zdający mieli prawdopodobnie problemy ze zrozumieniem zadania, które zostało sformułowane w dosyć skomplikowany sposób.
Równie trudne okazało się zadanie **9.4.** Ponieważ w trzonie zadania użyto wyrazu *Forscher* w odniesieniu do rzeczownika *Biologe*, a zdający nie skojarzyli tych pojęć, to spowodowało, że wybór prawidłowego rozwiązania mógł być utrudniony, zatem zadanie było najtrudniejsze. Zadanie cząstkowe **9.5.** było najłatwiejsze, ponieważ nie wymagało głębszej analizy treści wysłuchanego tekstu.

Część druga – **Rozumienie tekstu czytanego** (zadania 10., 11.) i **rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych** (zadanie 12.) – składała się z dwóch różnorodnych tekstów oraz zadań zamkniętych sprawdzających zarówno ich zrozumienie, jak i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł uzyskać maksymalnie 12 punktów (24% punktów możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 10. ***(7 pkt.)***
Zadanie składało się z siedmiu zadań cząstkowych i realizowano je w oparciu o tekst publicystyczny na następujące tematy: „Państwo i społeczeństwo", „Praca – warunki pracy i zatrudnienia", „Szkoła", „Elementy wiedzy o krajach obszaru językowego". Poruszony w tekście problem dotyczył aktualnego zagadnienia, czyli możliwości pogodzenia obowiązków zawodowych z wychowaniem dzieci przez pracujących rodziców. Przedstawiono również realia funkcjonowania szkoły niemieckiej. W zadaniu zastosowano technikę „dobierania", tj. zdający musieli dopasować odpowiednie podtytuły do akapitów tekstu.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
b – określenie głównych myśli poszczególnych części tekstu
d – wyselekcjonowanie informacji
Średni wynik – 2,94 punktu na 7 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,42 – trudne (poszczególne zadania miały wskaźniki od 0,23 do 0,66)
Komentarz
Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe **10.2.** Jeden z podtytułów był wyrażony nieco trudniejszym słownictwem, tj. *Zwangsläufige Kündigung*.

Najłatwiejsze było zadanie cząstkowe **10.3.** Podtytuł, w którym wystąpiło słowo *Ausgaben,* był łatwy do skojarzenia z fragmentem tekstu, ponieważ wymieniono w nim określoną kwotę.

Zadanie 11. ***(1 pkt.)***

Zadanie składało się z jednego zadania cząstkowego i zostało zbudowane w oparciu o tekst z zadania 10. Zastosowano tutaj technikę „wielokrotnego wyboru". Należało wybrać właściwe, zgodne z treścią tekstu uzupełnienie zdania.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
a – określenie głównej myśli tekstu
d – wyselekcjonowanie informacji
Średni wynik – 0,55 punktu na 1 możliwy do uzyskania
Łatwość zadania – 0,55 – umiarkowanie trudne
Komentarz
Zadanie wymagało od zdających zmiany techniki pracy z tekstem, tzn. ponownego przeczytania go jako całości oraz wyciagnięcia wniosku dotyczącego jego głównej myśli.

Zadanie 12. ***(4 pkt.)***

Zadanie składało się z ośmiu zadań cząstkowych (0,5 punktu za każde poprawne rozwiązanie). Wykorzystano tutaj tekst publicystyczny na temat bazy noclegowej z zakresu tematycznego „Podróżowanie i turystyka". Zastosowano technikę „wielokrotnego wyboru". Zadaniem zdającego było rozpoznanie różnorodnych struktur leksykalnych i wybranie właściwych uzupełnień luk w tekście. Do wykonania tego zadania niezbędna była znajomość leksyki na poziomie rozszerzonym.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
f – rozpoznawanie związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu
j – rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych
Średni wynik – 1,57 punktu na 4 możliwe do uzyskania
Łatwość zadania – 0,39 – trudne (poszczególne zadania miały wskaźniki od 0,24 do 0,57)
Komentarz
Rozpoznawanie związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu sprawia zdającym większą trudność niż inne umiejętności.
W zależności od indywidualnego zasobu słownictwa poszczególne zadania okazywały się trudne albo łatwe. Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe **12.3.** W zdaniu *Gesunde Ernährung, ein Bewegungs- und Entspannungsangebot, das Stress... z*dający mieli problem z doborem właściwego czasownika, tj. *abbauen.*

Arkusz III – Poziom rozszerzony

Arkusz III (czas trwania: 110 minut) składał się z dwóch części: dwóch zadań sprawdzających umiejętność stosowania struktur leksykalno-gramatycznych oraz wypowiedzi pisemnej. Za tę część testu zdający mógł otrzymać 23 punkty (24% punktów możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 13. ***(2,5 pkt.)***

Do zadania wykorzystano krótki tekst z zakresu tematycznego „Zdrowie – uzależnienia". Polegało ono na dokonaniu transformacji pięciu podkreślonych w tekście części zdań. Należało przy tym zachować tę samą treść stosując inne konstrukcje gramatyczne. Zadanie to wymagało od zdających znajomości składni na poziomie rozszerzonym.

Sprawdzane umiejętności
Standard I – Wiadomości
1 – znajomość struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat („Zdrowie – uzależnienia")
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego

j – rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych w podanym kontekście
Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania
b – stosowanie zmian struktur leksykalno-gramatycznych
Średni wynik – 0,44 punktu na 2,5 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,18 – bardzo trudne (poszczególne zadania miały wskaźniki od 0,12 do 0,23)
Komentarz
Kolejne edycje egzaminu potwierdzają fakt, że zdający mają ogromne problemy z właściwym stosowaniem struktur leksykalno-gramatycznych. Bardzo często nie podejmują próby rozwiązania tego zadania. Największą trudność sprawiła zdającym transformacja zdania na mowę zależną **(13.3.)**.

Zadanie 14. ***(2,5 pkt.)***

Zadanie polegało na wykazaniu się przez zdającego umiejętnością przetwarzania i przekazywania tekstu w języku obcym. Zdający mieli za zadanie przetłumaczyć części zdań podane w języku polskim na język niemiecki tak, aby otrzymać logiczną, poprawną gramatycznie i zgodną z tekstem całość. Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych (0,5 punktu za każde poprawne rozwiązanie).

Sprawdzane umiejętności
Standard I – Wiadomości
1 – znajomość struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi
Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania
a – przetwarzanie tekstów przeczytanych w języku polskim
Średni wynik – 0,33 punktu na 2,5 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,13 – bardzo trudne (poszczególne zadania miały wskaźniki od 0,06 do 0,19)
Komentarz
Było to najtrudniejsze zadanie na poziomie rozszerzonym. Zdający podejmowali próbę wykonania tego zadania, ale nieznajomość leksyki i form gramatycznych utrudniła uzyskanie punktów za to zadanie. Najtrudniejszą formą gramatyczną okazała się przydawka rozszerzona (zadanie cząstkowe **14.5.**), najłatwiejszą konstrukcja bezokolicznikowa z „zu" (zadanie cząstkowe **14.3.**).

Zadanie 15. ***(18 pkt.)***

Zadanie polegało na napisaniu własnego tekstu we wskazanej formie (**rozprawka**, **opowiadanie, opis**) na jeden z trzech podanych poniżej tematów.

1. Coraz więcej młodych Polaków podejmuje studia za granicą. Co jest tego przyczyną: snobizm, chęć przeżycia przygody czy konieczność? Wyraź swoje zdanie na ten temat w formie **rozprawki**.
2. Napisz **opowiadanie** na temat ryzykownej wyprawy w góry.
3. **Opisz** starszą osobę, która wzbudza Twoją sympatię i podziw. Argumentując swój wybór, uwzględnij w opisie jej wygląd, cechy charakteru i osiągnięcia.

Wypowiedzi pisemne dotyczyły następujących tematów: „Szkoła", „Życie rodzinne i towarzyskie – formy spędzania czasu wolnego, styl życia", „Podróżowanie i turystyka – wycieczki" oraz „Człowiek – cechy charakteru, uczucia i emocje". Oceniane były następujące elementy: treść (5 pkt.), kompozycja (4 pkt.), bogactwo językowe (5 pkt.) oraz poprawność językowa (4 pkt.). W zadaniu obowiązywał limit długości tekstu. Wypowiedź miała zawierać 200–250 słów.

Sprawdzane umiejętności
Standard I – Wiadomości
1 – znajomość struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat („Szkoła", „Życie rodzinne i towarzyskie", „Podróżowanie i turystyka" oraz „Człowiek")
2b – znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (rozprawka, recenzja, opis)
3 – realia socjokulturowe danego obszaru językowego z uwzględnieniem tematyki integracji europejskiej i kontekstu międzykulturowego
Standard III – 2. Tworzenie wypowiedzi pisemnej
a – opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, itp.
b – relacjonowanie wydarzeń
c – wyrażanie różnych intencji/stanów emocjonalnych
d – przedstawianie i uzasadnianie opinii

e – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji
f – wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów
Łatwość zadania – 0,58 – umiarkowanie trudne
Treść – 0,77. **Kompozycja** – 0,72. **Bogactwo językowe** – 0,53. **Poprawność językowa** – 0,26
Komentarz
Zdający nieuważnie czytając polecenia często mijali się z tematem lub realizowali go fragmentarycznie.

Najczęstsze uchybienia:

Rozprawka – Często pisano o przyczynach podejmowania pracy poza granicami kraju, problemie bezrobocia, poszukiwaniu lepszego życia na emigracji lub o planach na przyszłość.

Opowiadanie – Pojawiły się problemy z pisaniem wypracowania w wymaganej formie. Zdający najczęściej relacjonowali swój pobyt w górach.

Opis – Zdający posługiwali się ubogim słownictwem w zakresie leksyki dotyczącej cech charakteru, wyglądu zewnętrznego. Przymiotnik zwykle był stosowany w formie orzecznika, a nie przydawki. W wypowiedziach brakowało argumentacji związanej z wyborem opisywanej osoby.

Generalnie zdający nie mieli większych problemów w zakresie realizacji kryterium dotyczącego treści pracy (łatwość 0,77). Również w większości prac nie wzbudziła zastrzeżeń kompozycja wypracowania (łatwość 0,72). Najgorzej wypadło natomiast kryterium dotyczące poprawności językowej (łatwość 0,26). Również wiele do życzenia pozostawia realizacja kryterium dotyczącego bogactwa językowego (łatwość 0,53). Zdający mieli problemy ze stosowaniem właściwych struktur gramatyczno-leksykalnych oraz frazeologicznych. W pracach występowało mnóstwo błędów językowych i ortograficznych.

Nasuwa się zatem wniosek, że w procesie nauczania należy położyć większy nacisk na pracę szczególnie w zakresie bogactwa oraz poprawności językowej.

Kartoteka testu
Poziom rozszerzony – Arkusz II

Numer zadania	Tematyka	Rodzaj tekstu	Rodzaj zadania	Typy zadań	Liczba zadań	Liczba punktów	Sprawdzane standardy
8.	**człowiek** – uczucia i emocje, problemy etyczne, **życie rodzinne** – problemy	wywiad	zamknięte	prawda/fałsz	7	7	II – 1a, c, g
9.	**praca** – warunki pracy i zatrudnienia, rynek pracy	wywiad	zamknięte	wielokrotny wybór	8	8	II – 1b, c, d, e
10.	**państwo i społeczeństwo** – polityka społeczna, **praca** – warunki pracy i zatrudnienia, **szkoła, elementy wiedzy o krajach obszaru językowego**	tekst publicystyczny	zamknięte	dobieranie	7	7	II – 2b, d
11.				wielokrotny wybór	1	1	II – 2a, d
12.	**podróżowanie i turystyka** – baza noclegowa	tekst publicystyczny	zamknięte	test luk sterowanych	8	4	II – 2f, j

Arkusz III

Numer zadania	Tematyka	Rodzaj tekstu/forma wypowiedzi	Rodzaj zadania	Typy zadań	Liczba zadań	Liczba punktów	Sprawdzane standardy
13.	**zdrowie** – uzależnienia	tekst informacyjny	otwarte	krótkiej odpowiedzi (transformacje)	5	2,5	I – 1k, II – 2j, V– 2b
14.			otwarte	krótkiej odpowiedzi (tłumaczenie fragmentów zdań)	5	2,5	I – 1, V– 2a
15.	**szkoła,** **życie rodzinne i towarzyskie** – formy spędzania czasu wolnego, styl życia, **podróżowanie i turystyka** – wycieczki, **człowiek** – cechy charakteru, uczucia i emocje	rozprawka/ /opowiadanie/ /opis	otwarte	rozszerzonej odpowiedzi	1	18	I – 1a, c, e, h, I – 2b, I – 3, III – 2a, b, c, d, e, f

2. Statystyczne opracowanie wyników egzaminu maturalnego

Do egzaminu maturalnego z języka niemieckiego na poziomie podstawowym przystąpiło 8048 uczniów w województwie dolnośląskim oraz 2652 w województwie opolskim (w sumie 10 700 zdających). Ponad 40% zdających (4178 osób) zdecydowało się przystąpić również do egzaminu na poziomie rozszerzonym.

Egzamin pisemny na poziomie podstawowym okazał się egzaminem średnio trudnym – wskaźnik łatwości 0,61. Pozytywny wynik uzyskało 95,5% zdających.

Język niemiecki wybrało 5291 uczniów z liceów ogólnokształcących, 2694 z liceów profilowanych, 158 z liceów uzupełniających i 2557 z techników. Wynik pozytywny uzyskało 98,6% zdających z liceów ogólnokształcących, 91,5% z liceów profilowanych, 78,5% z liceów uzupełniających i 94,5% z techników. Na wykresie ilustrującym łatwość zadań dla poszczególnych typów szkół w okręgu wyraźnie widać, że wszystkie zadania okazały się łatwiejsze dla uczniów liceów ogólnokształcących, a trudniejsze dla uczniów liceów uzupełniających. Uczniowie liceów profilowanych i techników radzili sobie z zadaniami podobnie. Należy jednak zwrócić uwagę, że zadania 6. i 7. sprawdzające umiejętność pisania form użytkowych, a zwłaszcza dłuższej formy, okazały się najtrudniejsze dla zdających z liceów uzupełniających (wskaźnik łatwości zadania 7. był poniżej 0,2, czyli było to dla nich zadanie bardzo trudne). Średni wynik w poszczególnych typach szkół wyglądał następująco:

Tabela 1. Średni wynik procentowy dla różnych typów szkół w okręgu

Typ szkoły	LO	LP	LU	T	Razem
Średni wynik procentowy na poziomie podstawowym	70,3	50,3	41,9	54,7	61,1
Średni wynik procentowy na poziomie rozszerzonym	50,2	36,7	54	44,9	48,1

Zarówno zdawalność, jak i wyniki części pisemnej dla wszystkich typów szkół były wyższe w województwie opolskim niż w dolnośląskim.

Szczególna dysproporcja dotyczy liceów uzupełniających. W województwie opolskim zdało w tym typie szkół 88,7% zdających, a ich średni wynik to 53,4% punktów na poziomie podstawowym i 81,3% punktów na poziomie rozszerzonym, natomiast w województwie dolnośląskim zdało 73,3%, a średni wynik wyniósł 36,1% punktów na poziomie podstawowym i 13% punktów na poziomie rozszerzonym.

Pomimo tych różnic arkusz I okazał się umiarkowanie trudny w obu województwach.

Wykres 1. Łatwość zadań na poziomie podstawowym dla różnych typów szkół

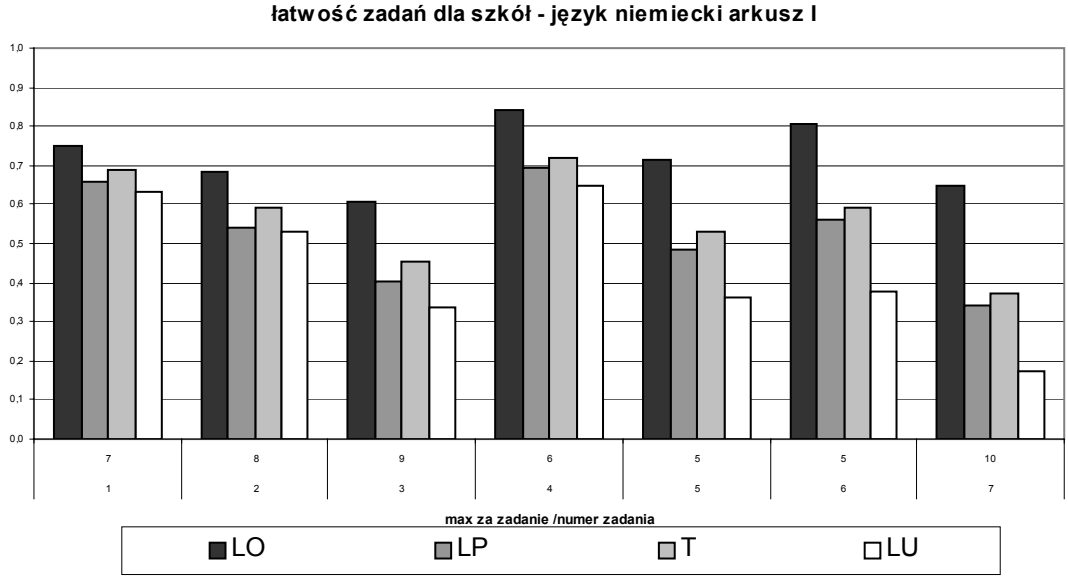

Wykres 2. Łatwość zadań na poziomie podstawowym w województwach

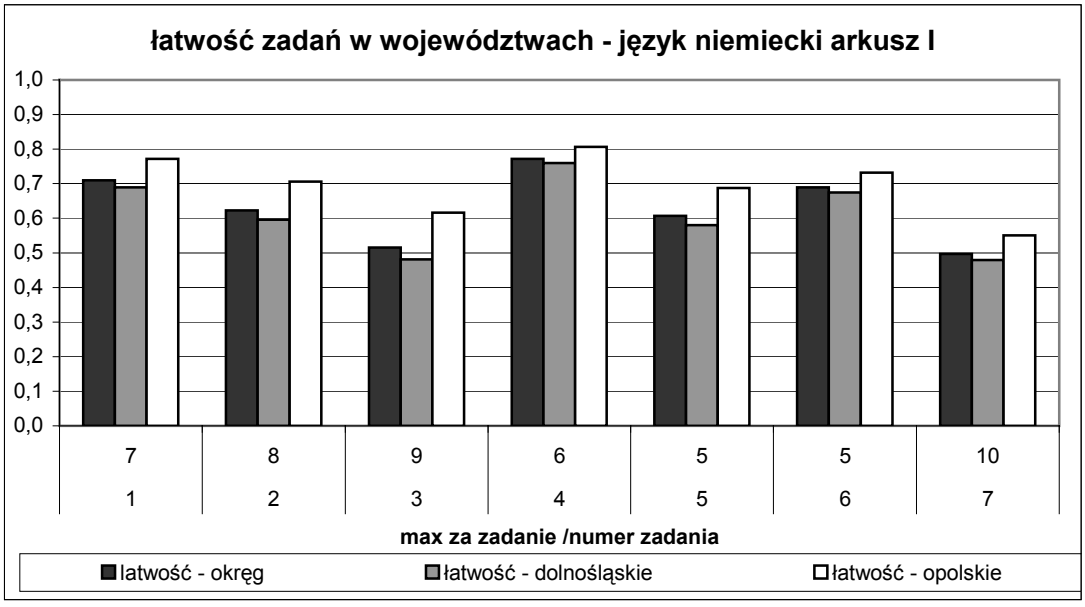

Umiejętności sprawdzane na poziomie podstawowym, tj. rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego oraz pisanie tekstów użytkowych, zostały opanowane przez zdających w porównywalnym stopniu. Łatwości zadań sprawdzających poszczególne umiejętności na poziomie podstawowym wynosiły 0,66 dla słuchania, 0,61 dla czytania i 0,56 dla pisania.

Tabela 2. Wskaźnik łatwości poszczególnych umiejętności na poziomie podstawowym

	Rozumienie ze słuchu	**Rozumienie tekstu czytanego**	**Pisanie tekstów użytkowych**
Maksymalna liczba punktów	15	20	15
Średnia liczba zdobytych punktów	9,95	12,3	8,41
Łatwość poszczególnych umiejętności	0,66	0,61	0,56

Do egzaminu maturalnego z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym przystąpiło 3142 uczniów w województwie dolnośląskim oraz 1036 w województwie opolskim (w sumie 4178 zdających). Jest to liczba zdających, którzy przystąpili do rozwiązywania zadań w arkuszu II i III.

Poziom rozszerzony wybierali przede wszystkim uczniowie z liceów ogólnokształcących (3168 osób). Znacznie mniej zdających było absolwentami liceów profilowanych (457 osób) i techników (548 osób). Poziom ten wybrało jedynie 5 absolwentów liceów uzupełniających.

Egzamin pisemny na poziomie rozszerzonym okazał się egzaminem umiarkowanie trudnym (wskaźnik łatwości wynosi 0,50). Poniższa tabela ilustruje, jak wskaźnik łatwości różnił się w poszczególnych typach szkół.

Tabela 3. Łatwość arkuszy na poziomie rozszerzonym

Typ szkoły	LO	LP	LU	T
Wskaźnik łatwości	0,51	0,41	–	0,47

Umiejętności sprawdzane na poziomie rozszerzonym, tj. rozumienie ze słuchu oraz wypowiedź pisemna w określonej formie, zostały opanowane przez zdających w porównywalnym stopniu i okazały się dla nich umiarkowanie trudne (wskaźniki łatwości odpowiednio: 0,6 i 0,58), nieco trudniejsze było rozumienie tekstu czytanego (wskaźnik łatwości 0,4). Największe problemy mają zdający z zadaniami sprawdzającymi rozpoznawanie i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych. Wskaźnik łatwości 0,26 kategoryzuje je jako zadania trudne.

Tabela 4. Wskaźnik łatwości poszczególnych umiejętności na poziomie rozszerzonym

	Rozumienie ze słuchu	Rozumienie tekstu czytanego	Rozpoznawanie i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych	Wypowiedź pisemna w określonej formie
Maksymalna liczba punktów	15	8	9	18
Średnia liczba zdobytych punktów	8,6	3,5	2,34	10,4
Łatwość poszczególnych umiejętności	0,6	0,4	0,26	0,58

Do pisania arkusza III przystąpiło 4076 zdających. Analizując tabelę 5., można zauważyć, że ponad połowa zdających wybrała temat trzeci, który należało zrealizować w formie opisu. Prawdopodobnie tematyka tego zadania okazała się dla zdających atrakcyjna. Drugą formą dość chętnie wybieraną była rozprawka, najmniejszą popularnością cieszyło się w tym roku opowiadanie.

Tabela 5. Wybieralność tematu

	Liczba zdających	Procent zdających
Temat 1 – rozprawka	918	23
Temat 2 – opowiadanie	530	13
Temat 3 – opis	2391	59
Brak wyboru	237	6

Zadanie 15. (wypowiedź pisemna) okazało się umiarkowanie trudne (wskaźnik łatwości 0,58). Średni wynik za to zadanie wyniósł 10,4 punktu na 18 możliwych do uzyskania. Analizując wykres 5., zauważymy, że 237 zdających (6%) uzyskało za to zadanie 0 punktów, co oznacza, że albo do niego nie przystąpili, albo napisali pracę nie na temat. Najczęstszym wynikiem było 11 punktów – osiągnęło go 414 zdających (10%). Wynik najwyższy, 18 punktów, zdobyło 107 zdających (3%).

We wszystkich typach szkół zdający otrzymywali najwięcej punktów w tym zadaniu za realizację treści i za kompozycję, znacznie mniej punktów natomiast za bogactwo językowe i poprawność językową. Te kryteria mają jednak wyższy współczynnik korelacji, tzn. lepiej różnicują zdających.

Tabela 6. Wyniki zdających za wypowiedź pisemną uzyskiwane w poszczególnych kryteriach

	Treść	Kompozycja	Bogactwo językowe	Poprawność językowa
Maksymalna liczba punktów	5	4	5	4
Średnia liczba punktów uzyskana przez zdających	3,84	2,88	2,65	1,03
Łatwość poszczególnych kryteriów	0,77	0,72	0,53	0,26
Korelacja	0,61	0,61	0,81	0,77

Wykres 3. Procentowy rozkład punktów za wypowiedź pisemną w określonej formie na poziomie rozszerzonym

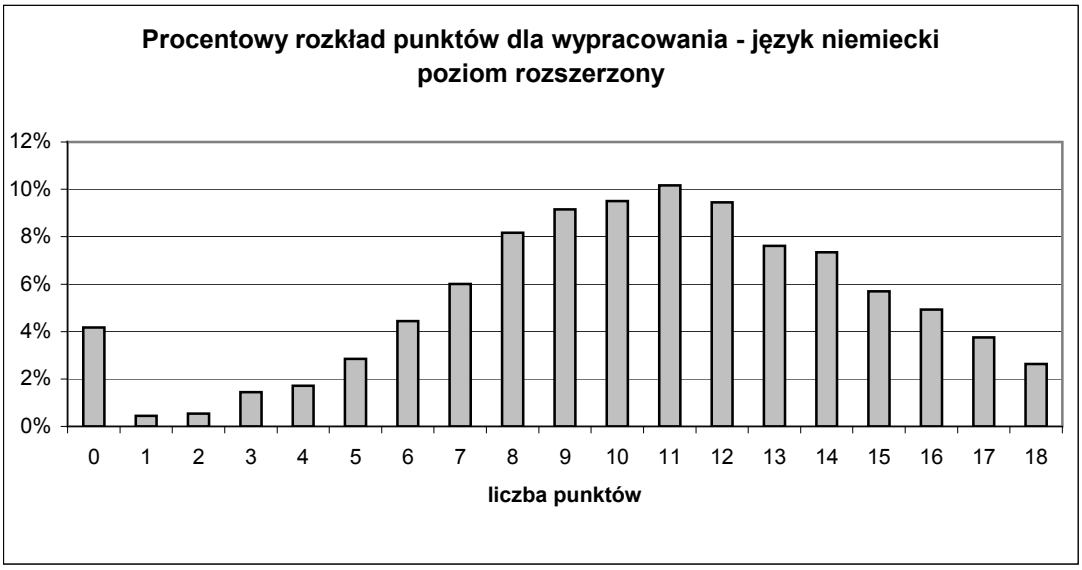

Egzamin ustny

Zestawy na egzamin ustny przygotowywane były przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Egzamin na **poziomie podstawowym** trwał 10 minut. Zdający miał na zapoznanie się z zestawem 5 minut, które nie były wliczane do czasu trwania egzaminu. Zestaw dla zdających na poziomie podstawowym składał się z dwóch zadań. Zadanie pierwsze polegało na przeprowadzeniu trzech rozmów sterowanych (uzyskiwanie, udzielanie informacji; relacjonowanie wydarzeń; negocjowanie). Zdający musiał wykazać się umiejętnością reagowania językowego w sytuacjach życia codziennego. Rozmowy prowadzone były zgodnie ze scenariuszem podanym w zadaniu w języku polskim. Zadanie drugie polegało na opisaniu zamieszczonej w zestawie ilustracji oraz udzieleniu odpowiedzi na dwa pytania zawarte wyłącznie w zestawie egzaminującego.

Zadania w zestawach na poziomie podstawowym obejmowały pełen zakres tematyczny przewidziany w standardach wymagań i sprawdzały umiejętność tworzenia krótkiej wypowiedzi ustnej oraz reagowania językowego w zakresie mówienia (z uwzględnieniem wszystkich umiejętności szczegółowych ujętych w standardach III, IV dla poziomu podstawowego). Oceniana była umiejętność przekazania informacji (9 punktów), opisania ilustracji (2 punkty), wyrażania opinii (4 punkty) oraz umiejętności językowe (5 punktów).

Egzamin na **poziomie rozszerzonym** trwał 15 minut. Zdający miał na zapoznanie się z zestawem 15 minut, które nie były wliczane do czasu trwania egzaminu. Zestaw dla zdających na poziomie podstawowym składał się z dwóch zadań. Zadanie pierwsze polegało na opisaniu zawartego w zestawie materiału stymulującego oraz rozmowy z egzaminującym na zaprezentowany temat. Rozmowa prowadzona była w oparciu o pytania zawarte wyłącznie w zestawie egzaminującego. Zdający musiał wykazać się umiejętnością opisywania przedstawionego materiału, interpretacji zawartych w nim treści oraz wyrażania i uzasadniania własnych opinii. Zadanie drugie polegało na prezentacji przez zdającego jednego z dwóch tematów umieszczonych w zestawie oraz dyskusji z egzaminującym na przedstawiony temat. Celem tej części egzaminu było sprawdzenie umiejętności wyrażania, uzasadniania i obrony własnych opinii związanych z prezentowanym tematem.

Zadania w zestawach na poziomie rozszerzonym obejmowały pełen zakres tematyczny przewidziany w standardach wymagań i sprawdzały umiejętność tworzenia dłuższej, wieloaspektowej wypowiedzi ustnej oraz reagowania językowego w zakresie mówienia (z uwzględnieniem wszystkich umiejętności szczegółowych ujętych w standardach III, IV dla poziomu rozszerzonego). Oceniana była umiejętność prezentacji materiału lub tematu (5 pkt.), interpretowanie, wyrażanie opinii oraz argumentowanie (8 pkt.) oraz umiejętności językowe (7 pkt.).

Wyniki egzaminu ustnego

Do egzaminu ustnego z języka niemieckiego przystąpiło 10 197 osób, w tym 9892 osób zdawało go jako przedmiot obowiązkowy. 8660 osób wybrało poziom podstawowy, a 1232 – rozszerzony.

305 abiturientów wybrało język niemiecki jako przedmiot dodatkowy i zdawało go na poziomie rozszerzonym. Dane dotyczące zdania egzaminu ustnego dotyczą osób, które wybrały język niemiecki jako przedmiot obowiązkowy. Na poziomie podstawowym próg zaliczeniowy przekroczyło 91,2% zdających, a na rozszerzonym 98,1%, średnio było to 92,1% wszystkich zdających. Zdający uzyskali średnio 60,6% punktów na poziomie podstawowym i 80,9% punktów na rozszerzonym.

Podobnie jak na egzaminie pisemnym, wyniki egzaminu ustnego na poziomie podstawowym są wyższe w liceach ogólnokształcących niż w liceach profilowanych, technikach i liceach uzupełniających.

Na poziomie rozszerzonym wyniki są porównywalne we wszystkich typach szkół. Wyższego wyniku w liceach uzupełniających nie można uznać za miarodajny, ponieważ było tylko czterech zdających. Wysokie wyniki na poziomie rozszerzonym świadczą o tym, że poziom ten został wybrany przez zdających, którzy dobrze opanowali język niemiecki.

Tabela 7. Średnie wyniki na egzaminie ustnym w poszczególnych typach szkół

Poziom	Typ szkoły	Średni wynik w %
Podstawowy	LO	69,8
Podstawowy	LP	50,5
Podstawowy	LU	55,6
Podstawowy	T	55,1
Rozszerzony	LO	81,7
Rozszerzony	LP	77,2
Rozszerzony	LU	91,3
Rozszerzony	T	78,4

4. Podsumowanie i wnioski końcowe

Arkusz egzaminacyjny z języka niemieckiego na poziomie podstawowym okazał się trafnym narzędziem pomiaru. Świadczą o tym wyniki uzyskane przez abiturientów – 95,5% zdających osiągnęło próg zaliczeniowy. Sprawiła to prawdopodobnie trafna formuła egzaminu oraz dobrze dobrany stopień trudności. Wymagania egzaminacyjne były znane od co najmniej 2 lat, zadania egzaminacyjne nie były więc zaskoczeniem. Wszystkie wymagane umiejętności – rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego i pisanie – zostały opanowane przez uczniów w porównywalnym stopniu.

Sprawdzanie rozumienia ze słuchu przy użyciu nagrań rodzimych użytkowników języka na płycie CD nie budzi już dzisiaj żadnych kontrowersji, stało się standardem. O powszechnym używaniu nagrań w procesie dydaktycznym świadczy to, że za umiejętność rozumienia ze słuchu zdający otrzymali najwięcej punktów.

Szczególnie cieszy wysoki wynik uzyskany za zadanie sprawdzające umiejętność pisania tekstów użytkowych, zwłaszcza, że zdający nie mieli możliwości korzystania ze słowników. Najwięcej punktów uczniowie zyskiwali w tych zadaniach za komunikatywność przekazu. Świadczy to o tym, że komunikatywna metoda nauczania języka obcego zyskała przewagę nad metodą gramatyczno-tłumaczeniową.

Dla egzaminu na poziomie rozszerzonym nie został określony próg zdawalności, ale arkusze egzaminacyjne dobrze pokazały różnice w umiejętnościach uczniów. Z pewnością wyniki te zostały wykorzystane przez uczelnie przy przeprowadzaniu naboru na wyższe studia.

Również na tym poziomie formuła egzaminu spowodowała, że nauczyciele kładli większy nacisk na wykorzystanie komunikatywnej metody nauczania. Zdający uzyskali dość dużo punktów za umiejętności komunikacyjne. Obserwując jednak bardzo niskie wyniki uczniów uzyskane za rozpoznawanie i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych oraz za kryteria bogactwa językowego i poprawności językowej w wypracowaniu, należy się zastanowić, czy nauczanie gramatyki i leksyki nie zostało zaniedbane.

Wyniki egzaminu i jego obserwacja skłaniają do sformułowania kilku wskazań i refleksji dotyczących działań metodycznych niezbędnych do skuteczniejszej pracy z uczniem:

1. Proponuje się położyć większy nacisk na ćwiczenia lesykalno-gramatyczne, nie zaniedbując przy tym umiejętności komunikacyjnych. Dotyczy to zwłaszcza przygotowania uczniów do egzaminu na poziomie rozszerzonym, gdzie komponent za poprawność i bogactwo językowe w ogólnej liczbie punktów jest dość znaczny (ponad 30% wszystkich punktów). Zaleca się ćwiczenie leksyki i gramatyki na autentycznych tekstach.
2. Bardzo pożądane byłoby zapoznanie uczniów z kształtem egzaminu, standardami wymagań egzaminacyjnych, kryteriami oceniania oraz przykładowymi zadaniami zawartymi w *Informatorze maturalnym*. Wiedza o egzaminie wydaje się kluczowa dla osiągnięcia wyższego wyniku egzaminacyjnego.
3. Tworzenie wypowiedzi pisemnej w odpowiedniej formie jest umiejętnością opartą na znajomości zasad jej konstruowania. Pożądane rezultaty można osiągnąć przez przypomnienie i utrwalanie wiedzy na temat wymogów dotyczących danej formy zawartych w kryteriach oceniania. Ćwicząc umiejętność pisania, wskazane byłoby przyzwyczajenie uczniów do pisania wypracowań zgodnie z tymi wymogami.

Analiza wyników egzaminu maturalnego z języka niemieckiego w klasach dwujęzycznych

1. Opis arkuszy egzaminacyjnych z języka niemieckiego dla absolwentów klas dwujęzycznych

Pisemny egzamin maturalny z języka niemieckiego dla absolwentów klas dwujęzycznych obejmował dwa arkusze egzaminacyjne: arkusz I – sprawdzający rozumienie ze słuchu oraz konstruowanie wypowiedzi pisemnej w oparciu o jeden z wysłuchanych tekstów oraz arkusz II – sprawdzający rozumienie tekstu czytanego oraz konstruowanie wypowiedzi pisemnej nawiązującej do jednego z przeczytanych tekstów. Obydwa arkusze zgodnie z „*Informatorem maturalnym dla absolwentów klas dwujęzycznych*" zawierały zadania otwarte i zamknięte i oparte były na oddzielnych standardach wymagań egzaminacyjnych dla tego typu szkół/oddziałów.

Arkusz I

Arkusz I (czas trwania: 90 minut) obejmował dwie części: rozumienie ze słuchu (20 pkt.) oraz wypowiedź pisemną (20 pkt.). Za prawidłowo rozwiązane dwie części arkusza I zdający mógł uzyskać maksymalnie 40 punktów.

Część pierwsza – **Rozumienie ze słuchu** – trwająca około 30 minut składała się z dwóch zadań zamkniętych i trzech zadań otwartych, opartych na dwóch różnych tekstach nagranych profesjonalnie w warunkach studyjnych. Lektorami byli rodzimi użytkownicy języka niemieckiego. Na płycie każdy tekst był nagrany dwukrotnie. Wyznaczono również przerwy przeznaczone na zapoznanie się z treścią zadań, ich rozwiązanie oraz przeniesienie rozwiązań na załączoną kartę odpowiedzi. Za rozwiązanie tej części testu zdający mogli otrzymać maksymalnie 20 punktów, tj. 20% ogólnej liczby punktów z całego egzaminu.

Do zadań 1. (zadanie otwarte) i 2. (zadanie zamknięte) wykorzystano tekst narracyjny z zakresu następujących tematów: „Świat fantazji i fikcji – bajka", „Kultura – literatura". W tekście przedstawiono trzech braci. Jednego z nich, tj. najmłodszego o imieniu Frieder, uważano za „dziwaka". Śmiali się z niego starsi bracia, nauczyciele i inni. Frieder jednak doczekał się najszczęśliwszego życia.

Zadanie 1. *(6 pkt.)* polegało na udzieleniu odpowiedzi na trzy pytania. Zgodnie ze standardami egzaminacyjnymi dla klas dwujęzycznych I – 1a, b, II – 1d, II – 3c zdający musieli wykazać się znajomością w zakresie złożonych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających rozpoznawanie i właściwy odbiór tekstu kultury niemieckiego obszaru językowego oraz formułowania wypowiedzi poprawnych pod względem ortograficznym, morfosyntaktycznym i leksykalnym. Sprawdzane były również umiejętności selekcjonowania informacji oraz interpretowania i komentowania przedstawionych faktów oraz opinii innych osób.

Techniką zastosowaną w **zadaniu 2.** *(4 pkt.)* był „wielokrotny wybór". tj. wybranie spośród trzech podanych możliwości jednego zgodnego z tekstem dokończenia uzupełnienia każdego zdania. Zdający musieli wykazać się znajomością w zakresie złożonych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających rozpoznawanie i właściwy odbiór tekstu kultury niemieckiego obszaru językowego. Zadanie to sprawdzało, czy zdający potrafią stwierdzić, czy tekst zawiera określone informacje oraz czy umieją je selekcjonować (standardy I – 1a, II – 1c, d).

Tekst 2 do zadań 3. (zadanie zamknięte), 4. (zadanie otwarte) był wywiadem z następującego zakresu tematycznego: „Szkoła i wykształcenie – systemy oświaty, wymagania, nauczyciele". W wywiadzie skoncentrowano się na treści projektu edukacyjnego dotyczącego przyszłości. Projekt ten zakłada zmianę struktury kształcenia, m.in. wcześniejsze rozpoczęcie nauki, zdawanie matury w wieku 17 lat, rozpoczęcie studiów w wieku 21 lat oraz inne modyfikacje z tym związane.

W **zadaniu 3.** *(4 pkt.)* zastosowano technikę „prawda/fałsz". W oparciu o usłyszane informacje należało stwierdzić, które zdania są zgodne z treścią tekstu, a które nie. Zdający musieli wykazać się znajomością w zakresie złożonych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających rozpoznawanie i właściwy odbiór tekstu kultury niemieckiego obszaru językowego oraz rozumienia ze słuchu w zakresie określania głównej myśli tekstu i stwierdzania, czy tekst zawiera określone informacje (standardy I – 1a, II – 1a, c).

W **zadaniu 4.** *(6 pkt.)* zdający musieli na postawione trzy pytania udzielić odpowiedzi zgodnych z treścią wysłuchanego tekstu. Zdający musieli wykazać się również znajomością w zakresie złożonych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających rozpoznawanie i właściwy odbiór tekstu kultury niemieckiego obszaru językowego oraz formułowania wypowiedzi poprawnych pod względem ortograficznym, morfosyntaktycznym i leksykalnym. Zadanie to miało na celu zbadać, w jakim stopniu zdający opanowali umiejętności selekcjonowania, klasyfikowania i hierarchizowania informacji i argumentów, określania intencji i opinii autora, interpretowania i komentowania przedstawionych faktów oraz opinii innych osób (standardy I – 1a, b, II – 1d, e, II – 3c).

Zadanie 5. *(20 pkt.)* dotyczyło zredagowania **wypowiedzi pisemnej**, tj. opinii. Zadanie realizowano w oparciu o tekst 2. Zdający musieli wykazać się znajomością odbioru tekstu w zakresie złożonych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających rozpoznawanie i właściwy odbiór tekstu kultury niemieckiego obszaru językowego, formułowanie wypowiedzi poprawnej pod względem ortograficznym, morfosyntaktycznym i leksykalnym, umiejętnością posługiwania się językiem niemieckim w zakresie tworzenia tekstu w formie wypowiedzi pisemnej, uwzględniającej opisywanie miejsc, zjawisk, czynności, przedstawianie i uzasadnianie własnych opinii, argumentowanie, stosowanie środków leksykalno-gramatycznych adekwatnych do ich funkcji, wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów.

W zakresie reagowania językowego w formie pisemnej zdający musieli wykazać się umiejętnością interpretowania i komentowania przedstawionych faktów oraz opinii, dokonywania podsumowania wypowiedzi oraz stosowania środków językowych służących do wyrażania różnorodnych intencji oraz stanów emocjonalnych adekwatnych do sytuacji komunikacyjnej.

W zadaniu sprawdzana była również umiejętność przetwarzania tekstu w formie pisemnej z uwzględnieniem relacjonowania, przetwarzania i przekazywania wysłuchanego tekstu w języku niemieckim oraz stosowania zmiany rejestru, stylu lub formy tekstu (standardy I – 1a, b, I – 2, II – 2a, c, d, e, f, II – 3c, d, e, II – 4a, c). Za napisanie tej części testu zdający mogli otrzymać maksymalnie 20 punktów, tj. 20% ogólnej liczby punktów z całego egzaminu.

Arkusz II

Arkusz II (czas trwania: 150 minut) obejmował dwie części: rozumienie tekstu czytanego *(30 pkt.)* oraz wypowiedź pisemną *(30 pkt.)*. Za prawidłowo rozwiązane dwie części arkusza II zdający mógł uzyskać maksymalnie 60 punktów.

Część pierwsza – **rozumienie tekstu czytanego** – obejmowała trzy teksty. Zdający mieli w tej części pięć zadań do rozwiązania. Za rozwiązanie tej części testu zdający mogli otrzymać maksymalnie 30 punktów, tj. 30% ogólnej liczby punktów z całego egzaminu.

Do zadań 6. (zadanie zamknięte) i 7. (zadanie otwarte) wykorzystano tekst publicystyczny dotyczący następującego zakresu tematycznego: „Życie polityczne i społeczne – znaczący politycy, integracja europejska, globalizacja. Laureat pokojowej nagrody Nobla, Lech Wałęsa, wypowiedział się w przeprowadzonym z nim wywiadzie na temat załamania systemu komunistycznego oraz poszerzenia Unii Europejskiej".

W **zadaniu 6.** *(4 pkt.)* zastosowano technikę „dobierania". Należało danym fragmentom tekstu przyporządkować odpowiednie pytania, przy czym trzy pytania podano dodatkowo i nie pasowały one do żadnego fragmentu. Zdający musieli wykazać się znajomością w zakresie złożonych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających rozpoznawanie i właściwy odbiór tekstu kultury niemieckiego obszaru językowego oraz rozumienia tekstu czytanego w zakresie określania głównych myśli poszczególnych części tekstu (standardy I – 1a, II – 1b).

Zadanie 7. *(6 pkt.)* polegało na wyrażeniu podkreślonych części zdań wyrażeniami synonimicznymi lub wyjaśnieniu ich własnymi słowami. Zgodnie ze standardami I – 1a, II – 1j, II – 1l zdający musieli wykazać się znajomością w zakresie złożonych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających

rozpoznawanie i właściwy odbiór tekstu kultury niemieckiego obszaru językowego. Sprawdzano również umiejętności rozpoznawania w tekście środków stylistycznych oraz zjawisk językowych powodujących niejednoznaczność wypowiedzi oraz rozpoznawania różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych.

Do realizacji zadań 8. (zadanie otwarte), 9. (zadanie otwarte) posłużył tekst popularnonaukowy, który dotyczył następującego zakresu tematycznego: „Zdrowie – ochrona zdrowia, schorzenie, objawy i leczenie, samopoczucie". W tekście poruszono zagadnienia związane m.in. z efektem „jojo", z niewłaściwą przemianą materii oraz z problemami wynikającymi z nadwagi. Zalecono stosowanie zasady „Jedz połowę".

W zadaniu 8. *(8 pkt.)* należało wyrazić podkreślone części zdań wyrażeniami synonimicznymi lub wyjaśnić je własnymi słowami. Zgodnie ze standardami I – 1a, II – 1j, II – 1l, zdający musieli wykazać się znajomością w zakresie złożonych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających rozpoznawanie i właściwy odbiór tekstu kultury niemieckiego obszaru językowego. Zadanie to poza tym sprawdzało, czy zdający potrafią rozpoznawać w tekście środki stylistyczne oraz zjawiska językowe powodujące niejednoznaczność wypowiedzi oraz czy umieją rozpoznawać różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne.

Zadanie 9. *(4 pkt.)* polegało na dokonaniu transformacji podkreślonych części zdań. Zdający musieli wykazać się znajomością w zakresie złożonych struktur leksykalno-gramatycznych umożliwiających rozpoznawanie i właściwy odbiór tekstu kultury niemieckiego obszaru językowego. Sprawdzane były również umiejętności rozpoznawania w tekście środków stylistycznych oraz zjawisk językowych powodujących niejednoznaczność wypowiedzi, rozpoznawania różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych oraz stosowania zmiany rejestru, stylu lub formy tekstu (standardy I – 1a, II – 1j, l, II – 4c).

Zadanie 10. *(8 pkt.)* realizowano w oparciu o tekst publicystyczny z zakresu tematycznego: „Życie rodzinne i towarzyskie – styl życia, plany osobiste", „Kultura – film". Przedstawiono tutaj ciekawostki z życia aktora Brada Pitta. W zadaniu zastosowano technikę „wielokrotnego wyboru", tj. wybranie spośród czterech podanych możliwości jednego zgodnego z tekstem uzupełnienia. Sprawdzano umiejętności rozpoznawania w tekście środków stylistycznych oraz zjawisk językowych, powodujących niejednoznaczność wypowiedzi oraz rozpoznawania różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych (standardy II – 1j, l).

Zadanie 11. *(30 pkt.)* dotyczyło zredagowania rozszerzonej **wypowiedzi pisemnej** we wskazanej formie (rozprawka, recenzja). Zdający mieli do wyboru jeden z dwóch zaproponowanych tematów. Musieli oni wykazać się znajomością odbioru tekstu w zakresie złożonych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi poprawnej pod względem ortograficznym, morfosyntaktycznym i leksykalnym oraz znajomością zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej, następnie umiejętnością posługiwania się językiem niemieckim w zakresie tworzenia tekstu w formie wypowiedzi pisemnej uwzględniającej opisywanie miejsc, zjawisk, czynności, przedstawianie i uzasadnianie własnych opinii, argumentowanie, stosowanie środków leksykalno-gramatycznych adekwatnych do ich funkcji, wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów. W zakresie reagowania językowego w formie pisemnej zdający musieli wykazać się umiejętnością interpretowania i komentowania przedstawionych faktów i opinii oraz stosowania środków językowych służących do wyrażania różnorodnych intencji adekwatnych do sytuacji komunikacyjnej (standardy I – 1b, I – 2, II – 2a, c, d, e, f, II – 3c, e). Za napisanie tej części testu zdający mogli uzyskać maksymalnie 30 punktów, tj. 30% ogólnej liczby punktów z całego egzaminu.

Kartoteka testu
Arkusz I

Numer zadania	Tematyka	Rodzaj tekstu/ forma wypowiedzi	Rodzaj zadania	Typy zadań	Liczba zadań	Liczba punktów	Sprawdzane standardy
1.	**świat fantazji i fikcji** – bajka **kultura** – literatura	tekst narracyjny	otwarte	krótkiej odpowiedzi	6	6	I – 1a, b, II – 1d, II – 3c
2.	j.w.	tekst narracyjny	zamknięte	wielokrotny wybór	4	4	I – 1a, II – 1c, II –1d
3.	**szkoła i wykształcenie** – systemy oświaty, wymagania, nauczyciele	wywiad	zamknięte	prawda/ /fałsz	4	4	I – 1a, II – 1a, II – 1c

Numer zadania	Tematyka	Rodzaj tekstu/ forma wypowiedzi	Rodzaj zadania	Typy zadań	Liczba zadań	Liczba punktów	Sprawdzane standardy
4.	j.w.	wywiad	otwarte	krótkiej odpowiedzi	3	6	I – 1a, b, II –1e, II – 1d, II – 3c
5.	**szkoła i wykształcenie**	opinia	otwarte	rozsze-rzonej odpowiedzi	1	20	I – 1a, b, I – 2, II – 2a, c, d, e, f, II – 3c, d, e, II – 4a

Kartoteka testu
Arkusz II

Numer zadania	Tematyka	Rodzaj tekstu/forma wypowiedzi	Rodzaj zadania	Typy zadań	Liczba zadań	Liczba punktów	Sprawdzane standardy
6.	**życie polityczne i społeczne** – znaczący politycy, integra-cja europejska, globalizacja	tekst publicystyczny	zamknięte	dobieranie	4	4	I – 1a, II – 1b
7.	j.w.	tekst publicystyczny	otwarte	krótkiej odpowiedzi	6	6	I – 1a, II – 1j, l
8.	**zdrowie** – ochrona zdrowia, schorzenie, objawy i leczenie, samopoczucie	tekst popularno-naukowy	otwarte	prawda/ /fałsz	8	8	I – 1a, II – 1j, l
9.	j.w.	tekst popularno-naukowy	otwarte	krótkiej odpowiedzi	4	4	I – 1a, II – 1j, l, II – 4c
10.	**życie rodzinne i towarzyski** – styl życia, plany osobiste **kultura** – film	tekst publicystyczny	zamknięte	wielokrot-ny wybór	8	8	II – 1j, l
11.	**zdrowie** – ochrona zdrowia, schorzenie, objawy i leczenie, samopoczucie, **kultura** – film	rozprawka, recenzja	otwarte	rozsze-rzonej odpowiedzi	1	30	I – 1b, I – 2, II – 2a, c, d, e, f, II – 3c, e

2. Statystyczne opracowanie wyników egzaminu maturalnego

Do egzaminu maturalnego z języka niemieckiego dla klas dwujęzycznych przystąpiło 133 zdających – 44 z województwa dolnośląskiego i 89 z opolskiego. Egzamin pisemny zdało 99,2% abiturientów. Jeden abiturient nie zdał egzaminu. Średni wynik za cały egzamin wynosił 72,6 punktu na 100 możliwych. Arkusz I okazał się dla zdających łatwy, a arkusz II – umiarkowanie trudny. Zdający z województwa opolskiego osiągnęli wyższe wyniki niż zdający z województwa dolnośląskiego.

Wyniki poszczególnych arkuszy ilustruje tabela 1.

Tabela 1. Średni wynik za poszczególne arkusze

	Arkusz I	Arkusz II
Maksymalna liczba punktów	40	60
Średnia liczba zdobytych punktów	31,73	40,3
Łatwość arkusza	0,79	0,67

Wszystkie zadania w arkuszu I sprawdzające rozumienie ze słuchu okazały się dla zdających łatwe (łatwości od 0,7 do 0,84). Zdający nie mieli też problemu z napisaniem własnego tekstu wymaganego w tym arkuszu (łatwość 0,79).

Bardziej zróżnicowane pod względem stopnia trudności okazały się zadania w arkuszu II sprawdzające rozumienie tekstu czytanego. Oprócz zadań łatwych (zadania 6. i 10.), były zadania umiarkowanie trudne (zadania 7. i 8.) oraz trudne (zadanie 9.). Wypowiedź pisemna w określonej formie nie sprawiła zdającym problemów (łatwość 0,7), choć należy zauważyć, że najwięcej punktów zdający tracili za kryterium poprawności językowej, co na tym poziomie może nieco dziwić.

Egzamin ustny

Zestawy na egzamin ustny przygotowywane były przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne. Egzamin dla klas dwujęzycznych trwał 20 minut. Zdający miał na zapoznanie się z zestawem 10 minut, które nie były wliczane do czasu trwania egzaminu. Zestaw dla zdających składał się z jednego zadania, które sprawdzało umiejętność rozumienia tekstu czytanego, umiejętność analizy struktury i treści tego tekstu i dyskutowania na poruszony w nim temat.

Teksty obejmowały szeroki zakres tematyczny. Oceniana była prezentacja tekstu (8 pkt.), rozmowa na jego podstawie (6 pkt.) oraz umiejętności językowe zaprezentowane podczas egzaminu (6 pkt.). Razem można było uzyskać maksymalnie 20 punktów.

Wyniki egzaminu ustnego

Do egzaminu ustnego przystąpiło 133 zdających. Zdali wszyscy, uzyskując średnio 82% punktów.

Analiza wyników egzaminu maturalnego z języka francuskiego

1. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusz I – Poziom podstawowy

Arkusz pierwszy (czas trwania: 120 minut) obejmował 3 części: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego oraz wypowiedź pisemną.

Część pierwsza – **Rozumienie ze słuchu** – trwała około 20 minut i składała się z trzech zadań zamkniętych opartych na różnorodnych tekstach. Zadaniem zdających było rozwiązanie tych zadań na podstawie tekstów nagranych w warunkach studyjnych. Lektorami byli rodzimi użytkownicy języka francuskiego. Na płycie każdy tekst nagrany był dwukrotnie i przewidziane były przerwy na zapoznanie się z zadaniem, rozwiązanie go i przeniesienie rozwiązania na kartę odpowiedzi. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł uzyskać 15 punktów (30% punktów możliwych do uzyskania na poziomie podstawowym).

Zadanie 1. ***(5 pkt.)***

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych z zakresu tematycznego „Podróżowanie i turystyka – środki transportu", polegało na wysłuchaniu wypowiedzi pięciu osób i przyporządkowaniu im informacji zgodnych z treścią wypowiedzi. Nagranie to wypowiedzi młodych ludzi wymieniających się opiniami na temat plusów i minusów używania samochodu w mieście. Zdający musieli zaznaczyć, które z podanych w zadaniu osób opowiadają się za ruchem samochodowym w mieście, a które są przeciw. Zastosowaną techniką w zadaniu było „dobieranie".

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
a – określanie głównej myśli tekstu
Średni wynik – 4,12 punktu na 5 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,82 – łatwe (od 0,47 do 0,98)
Komentarz
1.4. Zdającym sprawiła trudność wypowiedź Michel'a, który, opowiadając się przeciwko samochodom w mieście, użył konstrukcji zdaniowej w drugim trybie warunkowym i w dodatku w formie przeczącej: *S'il n'y avait aucune voiture (...) on pourrait...*

Zadanie 2. ***(5 pkt.)***

Zadanie składało się pięciu zadań cząstkowych z zakresu tematycznego „Życie rodzinne i towarzyskie – formy spędzania czasu wolnego" i polegało na wysłuchaniu pięciu rad na temat zapobiegania nudzie podczas wakacji i stwierdzeniu, czy tekst zawiera określone informacje oraz ich wyselekcjonowanie. Zdający wybierał z dziesięciu propozycji podanych w zadaniu pięć rad zgodnych z treścią nagrania.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
c – stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje
d – wyselekcjonowania informacji
Średni wynik – 3,95 punktu na 5 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,79 – łatwe
Komentarz
Zadanie to nie sprawiło kłopotu zdającym, pomimo występujących w zadaniu pięciu, nie będących związanym z nagraniem rad, jakie znalazły się w zadaniach cząstkowych. Bliskie zdającym tematy, czas wolny i wakacje z pewnością ułatwiły zdającym zadanie.

Zadanie 3. ***(5 pkt.)***

Zadanie składało się pięciu zadań cząstkowych, z zakresu tematycznego „Nauka i technika–obsługa i korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych" oraz „Życie rodzinne i towarzyskie" i polegało na wysłuchaniu tekstu narracyjnego i określeniu czy zawiera on określone informacje. Nagranie to historia o chłopcu, który dzięki Internetowi odnalazł swojego psa, podarowanego przez dziadków. Zdający musieli zaznaczyć, które z podanych w zadaniu zdań były zgodne z treścią wysłuchanego tekstu (vrai), a które nie (faux).

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
c – stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje
Średni wynik – 3,17 punktu na 5 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,63 – umiarkowanie trudne (od 0,31 do 0,93)
Komentarz
Najwięcej kłopotu zdającym przysporzyło określenie ilości w zadaniu cząstkowym **3.1**. Wielu zdających po przeczytaniu zadania i usłyszeniu informacji z nagrania wybrało niewłaściwą odpowiedź, sugerując się słowem „Internet", automatycznie przypisując Jean-Marc'owi dużo przyjaciół. W nagraniu padło sformułowanie: *Le petit groupe...*, co jest dalekie od wyrażenia ilości *beaucoup*, jakie znajdowało się w zadaniu.

Część druga – **Rozumienie tekstu czytanego** – składała się z trzech różnorodnych tekstów oraz zadań zamkniętych sprawdzających ich zrozumienie. Zadania te badały przede wszystkim umiejętność stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje i ich wyselekcjonowania oraz określenia głównej myśli tekstu. Są to umiejętności, które w sytuacjach życia codziennego są na poziomie podstawowym. Badana była także umiejętność określenia kontekstu sytuacyjnego oraz intencji autora. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł otrzymać 20 punktów (40% testu na poziomie podstawowym).

Zadanie 4. ***(8 pkt.)***

Zadanie składało się z ośmiu zadań cząstkowych z następujących zakresów tematycznych: „Człowiek – uczucia i emocje", „Szkoła – oceny i wymagania", „Życie rodzinne i towarzyskie – członkowie rodziny", „Kultura – uczestnictwo w kulturze", „Sport – popularne dyscypliny sportu", „Świat przyrody – zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego", „Państwo i społeczeństwo – organizacje międzynarodowe" i polegało na określeniu głównej myśli tekstu. Tekstami do zadania były fragmenty listów do młodzieżowego czasopisma napisane przez nastolatków, dotyczące rozmaitych problemów, jakie ich nurtują. Zdający musiał przyporządkować do każdego fragmentu listu temat, którego dotyczyły. Lista tematów zawierała także dwa tematy, nie pasujące do żadnego listu.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
a – określania głównej myśli tekstu
Średni wynik – 7,25 punktu na 8 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,91 – bardzo łatwe (od 0,72 do 0,98)
Komentarz
Zadanie cząstkowe **4.8.** wypadło słabiej od pozostałych, ponieważ znajomość wyrażeń *avoir des mauvaises notes* czy *niveau scolaire* decydowała tutaj o przypisaniu treści listu do jego tytułu *L'éducation.*

Zadanie 5. (*8 pkt.)*

Zadanie składało się z ośmiu zadań cząstkowych z zakresu tematycznego „Nauka i technika – obsługa i korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych", „Życie rodzinne i towarzyskie – formy spędzania czasu wolnego". Tekst przedstawiał rolę telewizji w rodzinie od czasów pojawienia się pierwszych odbiorników telewizyjnych. Przekazywał istotną informację dla odbiorcy, podkreślającą nie tyle wady telewizji, co brak umiejętności z jej korzystania przez odbiorców w dzisiejszych czasach. Zdający musiał określić główną myśl tekstu oraz sprawdzić, czy tekst zawiera podane w zadaniu informacje. Należało zaznaczyć, które z podanych w zadaniu zdań były zgodne z treścią wysłuchanego tekstu (vrai), a które nie (faux).

Sprawdzane umiejętności:
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
a – określania głównej myśli tekstu
c – stwierdzania, czy tekst zawiera określone informacje
Średni wynik – 5,57 punktu na 8 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,70 – łatwe (od 0,47 do 0,90)
Komentarz
Najsłabiej wypadło zadanie cząstkowe **5.4.** Trudność zdającym sprawiło odnalezienie w tekście wyrażenia bliskoznacznego *...qu'il fallait négocier*, pasującego do wyrażenia: *ne pas se mettre facilement d'accord,* które występowało w zadaniu cząstkowym.

Zadanie 6. (*4 pkt.)*
Zadanie składało się z czterech zadań cząstkowych z zakresu tematycznego „Kultura – uczestnictwo w kulturze" i polegało na wyselekcjonowaniu określonych informacji. Tekst dotyczył popularnego wśród młodzieży programu telewizyjnego, promującego nowe talenty wokalne „Idol". Zdający mogli się dowiedzieć o warunkach uczestnictwa w programie oraz o różnicach, jakie w nim występują w zależności od kraju, w jakim jest on emitowany. Zastosowaną techniką był „wielokrotny wybór", w którym zdający miał wybrać odpowiedź zgodną z treścią nagrania spośród czterech podanych możliwości.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
d – wyselekcjonowania informacji
Średni wynik – 2,78 punktu na 4 możliwe do uzyskania
Łatwość zadania – 0,69 – umiarkowanie trudne (od 0,63 do 0,76)
Komentarz
Tematyka tekstu do czytania bliska młodzieży nie sprawiła większych trudności zdającym. Zadania cząstkowe miały zbliżoną łatwość.

Część trzecia – **Wypowiedź pisemna** – składała się z dwóch zadań. Zadaniem zdającego było napisanie dwóch różnych tekstów użytkowych: wiadomości oraz listu prywatnego. Obydwie formy zawarte w arkuszu egzaminacyjnym wymagały użycia języka francuskiego w odniesieniu do naturalnych sytuacji, w których zdający może się znaleźć w życiu prywatnym. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł uzyskać 15 punktów (30% punktów możliwych do uzyskania poziomie podstawowym.

Zadanie 7. *(5 pkt.)*
Zadanie z zakresu tematycznego: „Szkoła – oceny i wymagania", „Człowiek – uczucia i emocje", „Życie rodzinne i towarzyski – okresy życia" i wymagało napisania wiadomości do znajomych z Francji. W treści wiadomości wymagana była realizacja następujących punktów:
- Przeproś, że długo nie pisałeś/aś.
- Podaj powód Twojego milczenia.
- Podziel się wrażeniami ze zdawanej właśnie matury.
- Poinformuj, co zamierzasz robić po maturze.

Jak wynika z treści zadania, zdający miał możliwość przedstawienia na gorąco swoich wrażeń związanych ze zdawanym egzaminem maturalnym.

W zadaniu tym nie był przewidziany limit słów. Nie była oceniana także forma wypowiedzi. Za przekaz informacji określonych w czteropunktowym poleceniu można było uzyskać 4 pkt., a za poprawność językową 1 pkt.

Sprawdzane umiejętności
Standard I – Wiedza
1 – znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat (zakres tematyczny: „Szkoła – oceny i wymagania", „Człowiek – uczucia i emocje", „Życie rodzinne i towarzyskie – okresy życia")
2b – znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (wiadomość)
Standard III – 2. Tworzenie wypowiedzi pisemnej

b – relacjonowanie wydarzeń
c – wyrażanie stanów emocjonalnych
e – poprawne stosowanie środków leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji
Standard IV – 2. Reagowanie językowe w zakresie pisania
b – uzyskiwanie/udzielanie informacji/wyjaśnień
c – poprawne stosowanie środków leksykalno-gramatycznych adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej.
Średni wynik – 4,08 punktu na 5 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,82 – łatwe
Treść – od 0,71 do 0,95. **Poprawność językowa** – 0,73

Typowe poprawne odpowiedzi zdających	Najczęściej powtarzające się błędy
Excusez-moi mon silence… *Pardon, je n'ai pas écrit…* *Pardonnez-moi*	Brak przeprosin. *Sorry,* *Je t'excuse, je te pardonne…* *Pour te pardonner…*
J'avais beaucoup de travail… *J'ai été/étais malade…* *J'ai oublié… Je suis en train de passer le bac*	Brak powodu. *Je ne peux pas écrire*
Le bac c'est facile… *J'étais stressé* *Le bac est difficile…* *Quelle horreur…*	*C'est mon dernier examen* *J'ai passé deux matières.*
Après le bac, j'irai/ je vais en vacances, en France, je vais me reposer…je vais étudier…	Występowanie czasów przeszłych. *Je ne sais pas ce que je peux faire*

Komentarz
W napisaniu wiadomości najwięcej kłopotu sprawiało zdającym użycie podstawowego zwrotu grzecznościowego: *Excusez-moi*. Pojawiały się tu często konstrukcje błędne, przenoszone bezpośrednio z języka ojczystego bądź angielskiego Wielu zdających nie znało słowa „matura" w języku francuskim *bac (baccalauréat)* lub nawet *exa*men, co zakłócało przekaz tej informacji w punkcie: *Podziel się wrażeniami ze zdawanej właśnie matury*. Często informacje przekazywane były w oderwaniu od kontekstu sytuacyjnego określonego słowem matura czy wyrażeniem planów po maturze – brakowało okolicznków czasu, jak i wyrażeń łączących przekazywane informacje.

Zadanie 8. ***(10 pkt.)***
Zadaniem zdającego było napisanie listu do koleżanki mieszkającej w Paryżu i dysponującej wolnym mieszkaniem podczas wakacji. Koleżanka zaprosiła zdającego i jego znajomych na wakacje. W treści listu wymagane było zrealizowanie następujących punktów:
- podziękujesz za zaproszenie i wyrazisz radość z możliwości spędzenia wakacji w Paryżu,
- poinformujesz, czym przyjedziesz i zapytasz, jak długo możesz u niej zostać,
- dowiesz się, gdzie jest usytuowane jej mieszkanie i jakie są możliwości dojazdu do centrum,
- poinformujesz, kto z Tobą przyjedzie i co chcecie robić podczas pobytu.

Kryteria oceniania w tym zadaniu uwzględniały następujące elementy: komunikatywny przekaz informacji zawartych w poleceniu (4 pkt.), formę, w jakiej zostały one przekazane (2 pkt.), poprawność językową (2 pkt.) oraz bogactwo językowe (2 pkt.). W zadaniu obowiązywał limit długości tekstu (120–150 słów).

Sprawdzane umiejętności
Standard I – Wiadomości
1 – znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat (zakres tematyczny: „Człowiek – uczucia i emocje", „Dom – miejsce zamieszkania", „Życie rodzinne i towarzyskie – formy spędzania czasu wolnego", „Podróżowanie i turystyka – środki transportu")
2b – znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (list prywatny)
Standard III – 2. Tworzenie wypowiedzi pisemnej
a – opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, itp.

c – wyrażanie stanów emocjonalnych
e – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji
f – wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów
Standard IV – 2. Reagowanie językowe w zakresie pisania
a – wyrażania stanów emocjonalnych, będących reakcją na informacje zawarte w przedstawionych tekstach
b – uzyskiwanie/udzielanie informacji/wyjaśnień
c – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej
Standard V– 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim.
Średni wynik – 7,79 punktu na 10 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,78 – łatwe
Treść – od 0,46 do 0,88. **Forma** – 0,84. **Bogactwo językowe** – 0,71. **Poprawność językowa** – 0,60

Typowe poprawne odpowiedzi zdających	Najczęściej powtarzające się błędy
Je te remercie pour ton invitation *Merci pour ton invitation* *Je suis content de venir*	Brak podziękowania lub podziękowanie za list a nie za zaproszenie. *J'adore Paris.* Brak wyrażenia zadowolenia, radości.
Je viens/viendrai en avion *Combien de temps je peux rester chez toi?*	Zamiast pytania, informowanie, jak długo chce zostać. Użycie czasów przeszłych. *Dis-moi comment venir? J'ai une voiture.* *Quel temps je peux rester chez toi?*
Où se trouve ton appartement? *Comment arriver au centre?*	Brak postawienia pytania. *Est-ce que ton appartement est grand?* *Où tu habites?* *Je vais aller au centre en bus.*
Je viens avec mes amis *Nous voulons visiter Paris*	Zadanie pytania zamiast udzielenie informacji. Użycie czasów przeszłych. *Est-ce que je peux venir avec ma sœur?* *Nous ne connaissons pas Paris.*

Komentarz
List nie sprawił zdającym trudności. Tematyka bardzo bliska zdającym sprawiła, że w większości dobrze poradzili sobie z przekazem informacji. Najwięcej kłopotu sprawiła informacja trzecia, w której brakowało właściwie zadanego pytania o możliwości dojazdu do centrum. Treść przekazanych informacji współgrała z przyjętą formą listu, o czym świadczą bardzo zbliżone parametry łatwości. Umiejętności językowe zdających, zarówno w zakresie bogactwa, jak i poprawności językowej ciągle jeszcze pozostawiają wiele do życzenia. Duża liczba błędów leksykalno-gramatycznych sprawiła, że prace były często zupełnie niekomunikatywne dla odbiorcy, co wpływało także na przyznawanie punktów za przekazanie informacji.

Kryteria oceniania zadań otwartych różniły się od siebie w dość istotny sposób. W krótkiej formie użytkowej (zadanie 7.) najważniejszy był komunikatywny przekaz informacji określonych w poleceniu. W dłuższej formie użytkowej (zadanie 8.) oprócz przekazania informacji istotna była też forma listu. Większy nacisk położony był też na znajomość oraz poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych.

Kartoteka testu
Poziom podstawowy – Arkusz I

		Nr zadania	Temat z katalogu (I obszar standardów)	Rodzaj tekstu/ /forma wypowiedzi	Rodzaj zadania	Typ zadania	Liczba elementów zadania	liczba punktów	Sprawdzane standardy
Poziom podstawowy	**Arkusz I**	1.	**podróżowanie i turystyka** – środki transportu	wywiad	zamknięte	dobieranie	5	5	II – 1a
		2.	**formy spędzania czasu wolnego**	tekst narracyjny	zamknięte	prawda/fałsz	10	5	II – 1c, d
		3.	**nauka i technika** – obsługa i korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych, **życie rodzinne i towarzyskie**	tekst narracyjny	zamknięte	prawda/fałsz	5	5	II – 1c
		4.	**człowiek** – uczucia i emocje, **szkoła** – oceny i wymagania, **życie rodzinne i towarzyskie** – członkowie rodziny, **kultura** – uczestnictwo w kulturze, **sport** – popularne dyscypliny sportu, **świat przyrody** – zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego, **państwo i społeczeństwo** – organizacje międzynarodowe	tekst publicystyczny	zamknięte	dobieranie	8	8	II – 2a
		5.	**nauka i technika** – obsługa i korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych, **życie rodzinne i towarzyskie** – formy spędzania czasu wolnego	tekst publicystyczny	zamknięte	prawda/fałsz	8	8	II – 2a, c
		6.	**kultura** – uczestnictwo w kulturze	tekst informacyjny	zamknięte	wielokrotny wybór	4	4	II – 2d
		7.	**szkoła –** oceny i wymagania, **człowiek** – uczucia i emocje, **życie rodzinne i towarzyskie** – okresy życia	wiadomość	otwarte	krótkiej odpowiedzi	1	5	I – 1a, c, e, I – 2b, III – 2b, c, e, IV – 2 b, c
		8.	**człowiek** – uczucia i emocje, **dom** – miejsce zamieszkania, **życie rodzinne i towarzyskie** – formy spędzania czasu wolnego	list prywatny	otwarte	rozszerzonej odpowiedzi	1	10	I – 1a, b, e, h, I – 2b, III – 2a, c, e, f, IV – 2a, b, c, V – 2

Arkusz II – Poziom rozszerzony

Arkusz II (czas trwania: 70 minut) obejmował dwie części: rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych. Składał się on wyłącznie z zadań zamkniętych.

Rozumienie ze słuchu – trwało około 25 minut i składało się z trzech zadań zamkniętych opartych na trzech różnorodnych tekstach nagranych przez rodzimych użytkowników języka francuskiego – kobietę i mężczyznę. Na płycie każdy tekst był nagrany dwukrotnie wraz z przerwami na zapoznanie się z treścią zadania, rozwiązanie i przeniesienie odpowiedzi z zadań na załączoną kartę odpowiedzi.

Ta część arkusza umożliwiała zdobycie 15 punktów na 27 pkt. możliwych do uzyskania z tej części egzaminu (56%)

Zadanie 9. ***(5 pkt.)***

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych z zakresu tematycznego „Świat przyrody – klęski żywiołowe" i polegało na wysłuchaniu rozmowy na temat trzęsienia ziemi w Chinach. Zapis zmowy pochodził ze stacji radiowej Radio France Internationale. Tematyka klęski żywiołowej to jeden z najbardziej aktualnych tematów w dzisiejszych czasach. Zdający musieli zaznaczyć, które z podanych w zadaniu informacji były zgodne z treścią wysłuchanego tekstu (vrai), a które nie były zgodne (faux).

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
c – stwierdzenie czy tekst zawiera określone informacje
Średni wynik – 3,21 punktu na 5 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,64 – umiarkowanie trudne (od 0,39 do 0,97)
Komentarz
W zadaniu cząstkowym **9.4.** trudność polegała przede wszystkim na leksyce, nieznajomość przymiotnika *dense* przyczyniła się w tym zadaniu do zaznaczenia niewłaściwej odpowiedzi. Z nagraniem, pomimo trudnego słownictwa, zdający poradzili sobie ogólnie dobrze.

Zadanie 10. ***(4 pkt.)***

Zadanie składało się z czterech zadań cząstkowych z zakresu tematycznego „Życie rodzinne i towarzyskie – konflikty i problemy", „Nauka i technika – współczesne środki przekazu i przetwarzania informacji". Nagranie dotyczyło przemocy w programach telewizyjnych i jej wpływie na młodych ludzi. Wypowiadający się przedstawiali kolejno własne spostrzeżenia oraz rady, w jaki sposób umiejętnie korzystać z telewizji, by przemoc była postrzegana jako zagrożenie w świecie rzeczywistym, a nie wzór do naśladowania. Zdający musiał wykazać się umiejętnością określania głównej myśli tekstu. Zastosowaną techniką w tym zadaniu było „dobieranie". Dwa zdania zostały podane dodatkowo i nie pasowały do żadnej wypowiedzi.

Sprawdzane umiejętności:
Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
a – określania głównej myśli tekstu
Średni wynik – 2,63 punktu na 4 możliwe do uzyskania
Łatwość zadania – 0,66 – umiarkowanie trudne (od 0,41 do 0,87)
Komentarz
W zadaniu cząstkowym **10.4.** odpowiedź *Il ne faut pas voir que le mauvais côté du problème* wymagała rozróżnienia z nagrania zdań przeciwstawnych oraz „wychwycenia" wyrażenia: *A chacun de voir ce qu'il veut.*

Zadanie 11. ***(6 pkt.)***

Zadanie składało się z sześciu zadań cząstkowych z zakresu tematycznego „Człowiek – uczucia i emocje", „Podróżowanie i turystyka – środki transportu" i polegało na wysłuchaniu opowiadania o spotkaniu w metrze oraz na wyselekcjonowaniu informacji zgodnych z treścią nagrania. Nagranie to tekst narracyjny opowiadający o miłej i niecodziennej sytuacji, z jaką spotkała się młoda dziewczyna w pociągu metra tuż przed Bożym Narodzeniem. Podróżująca, wykazując się szacunkiem dla osób starszych, otrzymała niespodziewanie wspaniały prezent. Zastosowaną techniką był „wielokrotny wybór", w którym zdający miał wybrać odpowiedź zgodną z treścią nagrania spośród czterech podanych możliwości.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
d – wyselekcjonowanie informacji
Średni wynik – 2,9 punktu na 6 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,55 – umiarkowanie trudne (od 0,17 do 0,86)

Komentarz
W zadaniu cząstkowym **11.6.** większość zdających zasugerowała się wyrażeniem *deux pierres précieuses,* występującym w nagraniu i w treści zadania, nie wziąwszy pod uwagę *un magnifique éléphant doré* jako *une figurine en or.*

Druga część testu składała się z dwóch zadań, sprawdzających **rozumienie tekstu czytanego** i **rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych**. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł otrzymać 12 punktów (24% testu na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 12. (*5 pkt.)*
Zadanie składało się z czterech zadań cząstkowych z zakresu tematycznego: „Państwo i społeczeństwo – organizacje międzynarodowe, gospodarka", „Praca – warunki pracy i zatrudnienia", „Kultura – dziedziny kultury", „Świat przyrody – klimat, krajobraz", „Elementy wiedzy o krajach obszaru językowego, którego język jest zdawany". Zdający przez wybór pięciu z ośmiu zaproponowanych zdań miał wykazać się umiejętnością określenia głównej myśli tekstu, jak również stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje. Zamieszczone w zadaniu teksty to wycinki prasowe o różnej tematyce. Większość z nich dotyczyła cywilizacji francuskiej.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
a – określania głównej myśli tekstu
f – rozpoznawania związków między poszczególnymi częściami tekstu
Średni wynik – 2,75 punktu na 5 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,55 – umiarkowanie trudne (od 0,41 do 0,68)
Komentarz
Zadanie cząstkowe **12.2.** wypadło najsłabiej, ponieważ dwa fragmenty zdań zawierały w sobie oznaczenia daty i najczęściej było mylone z zadaniem cząstkowym **12.1.** Pozostałe zadania cząstkowe miały zbliżoną łatwość i pomimo występujących trzech dodatkowych zakończeń zdań, całe zadanie nie sprawiło większych trudności zdającym.

Zadanie 13. *(4 pkt.)*
Zadanie składało się z czterech zadań cząstkowych z zakresu tematycznego „Sport – dyscypliny sportowe", „Nauka i technika – obsługa i korzystanie z urządzeń technicznych" i polegało na stwierdzeniu czy tekst zawiera określone informacje. Tematyka tekstu w obliczu zbliżających się Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej jest jak najbardziej aktualna, bo dotyczy przydatności stosowania zapisu video w trakcie meczów piłki nożnej przy kontrowersyjnych decyzjach arbitrów. Zdający musieli zaznaczyć, które z podanych w zadaniu informacji były zgodne z treścią tekstu (vrai), które nie były zgodne (faux).

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
c – stwierdzenie czy tekst zawiera określone informacje
Średni wynik – 2,64 punktu na 4 możliwe do uzyskania
Łatwość zadania – 0,66 – umiarkowanie trudne (od 0,56 do 0,87)
Komentarz
W zadaniu cząstkowym **13.4.** zdający często zaznaczali niewłaściwą odpowiedź, nie odnosząc się do zdania: *Mon idée est d'expérimenter la vidéo sur un match, pourquoi pas officiel....* Podobnie jak w poprzednim zadaniu, pomimo trudnej, sportowej tematyki, jaka występowała w tekście, poszczególne zadania cząstkowe wypadły podobnie i miały zbliżoną łatwość.

Zadanie 14. *(3 pkt)*
Zadanie składało się z sześciu zadań cząstkowych z zakresu tematycznego „Życie rodzinne i towarzyskie – członkowie rodziny", „Podróżowanie i turystyka – środki transportu" i polegało na rozpoznaniu związków między poszczególnymi częściami tekstu i rozpoznaniu różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych w podanym kontekście. Tekst pochodził z książki znanego francuskiego pisarza Jean-Marie Gustave Le Clézio „*Onitsha"*. Zdający miał za zadanie uzupełnienie tekstu w sześciu miejscach przez wybór jednej z czterech zaproponowanych struktur gramatycznych do każdego zadania cząstkowego.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
j – rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych
f – rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu
Średni wynik – 1,6 punktu na 3 możliwe do uzyskania
Łatwość zadania – 0,53 – umiarkowanie trudne (od 0,37 do 0,76)
Komentarz
Najsłabiej wypadło zadanie cząstkowe **14.4.** Zdający w wielu przypadkach nie znali przyimka „à" występującego z czasownikiem *résister,* co przy stosowaniu zaimków względnych jest jednym z najczęściej popełnianych błędów.

Arkusz III – Poziom rozszerzony

Arkusz III (czas trwania: 110 minut) składał się z dwóch części: dwóch zadań sprawdzających umiejętność stosowania struktur leksykalno-gramatycznych oraz wypowiedzi pisemnej. Za tę część testu zdający mógł otrzymać 23 punkty (46% punktów możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 15. ***(2,5 pkt.)***
Zadanie to (test luk sterowanych), polegało na poprawnym zastosowaniu środków leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji. Zdający miał za zadanie przekształcić zdania wyjściowe, zachowując ich znaczenie i wykazując się przy tym znajomością różnych struktur językowych w języku francuskim. Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych (0,5 punktu za każdą poprawną odpowiedź).

Sprawdzane umiejętności
Standard V – 2
b – zdający wykazuje się umiejętnością przetwarzania tekstu w zakresie stosowania zmian struktur leksykalno-gramatycznych
Średni wynik – 0,55 punktu na 2,5 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,22 – trudne (od 0,05 do 0,36)
Komentarz
Zadanie gramatyczne często ze względu na trudność było opuszczane przez zdających, podobnie jak zadanie 16. Bardzo słabo wypadło zadanie cząstkowe **15.2.**, gdzie najczęściej popełnianym błędem był niewłaściwy czas, ale także złe końcówki w odmianie czasowników, częste, nie mające żadnego uzasadnienia uzgadnianie *participe passé.*

Zadanie 16. ***(2,5 pkt.)***
Zadanie to polegało na przetłumaczeniu fragmentów zdań z poprawnym zastosowaniem środków leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji. Tłumaczenie musiało być dokonane w taki sposób, aby zdania były poprawne pod względem logicznym i gramatycznym.

Sprawdzane umiejętności
Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania
a – przetwarzania tekstów przeczytanych w języku polskim
b – stosowanie zmian struktur leksykalno-gramatycznych
Średni wynik – 0,24 punktu na 2,5 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,10 – bardzo trudne (od 0,05 do 0,12)
Komentarz
Zadanie to wymagało konkretnych umiejętności językowych, polegających na znajomości trudniejszych wyrażeń leksykalnych i właściwym ich przetłumaczeniu na język francuski. I tak w zadaniu cząstkowym **16.1.** brak znajomości francuskiej wersji wyrażenia „masz mi to za złe" było najsłabszą stroną zdających. Bardzo słabo wypadło również zadanie cząstkowe **16.4.**, w którym najczęstszym błędem była nieznajomość następstwa czasów oraz błędy ortograficzne w zapisie słowa *la veille*. W obu zadaniach (15. i 16.) wymagana była pełna poprawność ortograficzna wpisywanych wyrażeń, i tak na przykład brak jednego akcentu dyskwalifikował całe wyrażenie.

Zadanie 17. ***(18 pkt.)***

Zadaniem zdającego było sformułowanie wypowiedzi na jeden z trzech tematów (do wyboru przez zdającego). Tematy te zgodne były z następującymi zakresami tematycznymi: „Zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego", „Środki transportu", „Życie rodzinne i towarzyskie", „Kultura", „Człowiek" i obejmowały następujące formy wypowiedzi: **rozprawkę, opis i recenzję.**

1. *"Organiser LA JOURNÉE SANS VOITURE ne sert à rien, cela ne diminuera pas la pollution dans les villes".*
   Napisz **rozprawkę**, w której ustosunkujesz się do powyższej opinii.
2. **Opisz** najmniej udane przyjęcie, w jakim brałeś udział.
3. Napisz **recenzję** filmu, do którego odnosiłoby się następujące zdanie: *"Il y a des films qui nous font pleurer".*

W odniesieniu do wypowiedzi pisemnej oceniane były następujące elementy: treść (5 punktów), kompozycja (4 punkty), bogactwo językowe (5 punktów) oraz poprawność językowa (4 punkty).

Sprawdzane umiejętności

Standard I – Wiadomości

1 – znajomość struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat (zakres tematyczny: „Świat przyrody – zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego", „Podróżowanie i turystyka – środki transportu", „Życie rodzinne i towarzyskie – święta i uroczystości", „Kultura – dziedziny kultury", „Człowiek – uczucia i emocje").

2b – znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (rozprawka, opis, recenzja)

Standard III – 2. Tworzenie wypowiedzi pisemnej

a – opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, itp.

b – relacjonowanie wydarzeń

c – wyrażanie różnych intencji/stanów emocjonalnych

d – przedstawianie i uzasadnianie opinii

e – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji

f – wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów

Łatwość zadania – 0,56 – umiarkowanie trudne

Treść – 0,67. **Kompozycja** – 0,72. **Bogactwo językowe** – 0,53. **Poprawność językowa** – 0,31

Komentarz

W przypadku **rozprawki** jednym z najczęściej popełnianych błędów w kryterium zgodności z tematem było ujęcie go w odniesieniu do zanieczyszczenia środowiska oraz problemów zdrowia. Często źle postawiona teza nie odnosiła się do tematu rozprawki. Zdający nie zauważali istotnego elementu w temacie, jakim jest inicjatywa *„LA JOURNÉE SANS VOITURE",* skupiając się jedynie na problemach związanych z zanieczyszczeniem w mieście. W tym temacie uczniowie fragmentarycznie dokonywali podsumowania, co miało swoje odzwierciedlenie w punktacji kompozycji.

Opis nieudanego przyjęcia nie okazał się wcale tematem łatwym dla zdających, gdyż często przechodził w opowiadanie i brakowało w nim elementów statycznych oraz właściwych dla tej formy wypowiedzi środków stylistycznych. Wielu zdających ograniczyło się do zdawkowego relacjonowania wydarzeń z przyjęcia, nie podkreślając faktu, dlaczego ono było nieudane.

Recenzja była często wybieranym tematem w tym zadaniu. Zdający na ogół dobrze radzili sobie z informacjami dotyczącymi recenzowanej pozycji, choć w wielu przypadkach ograniczali się jedynie do podania tytułu. W kryterium zgodności z tematem brakowało ponadto podkreślenia walorów filmu i przekazania informacji, dlaczego rekomendowany film doprowadza nas do płaczu. Zbyt ogólnie informowano o grze aktorów, scenografii czy muzyce filmowej. W wielu przypadkach skupiano się na streszczeniu fabuły, nie odnosząc się do całości recenzowanej pozycji.

Zdający poradzili sobie gorzej z zastosowaniem właściwych struktur leksykalno-gramatycznych oraz frazeologicznych, mających ogromny wpływ na **bogactwo językowe** własnych prac. W rozprawce brakowało często słownictwa związanego z ochroną środowiska, w przypadku opisu natomiast – mała liczba przymiotników znacznie go zubożała. Podobne wnioski można wyciągnąć odnośnie do **poprawności językowej** w wypowiedziach pisemnych. Częste błędy gramatyczne i ortograficzne były na tyle powszechnym zjawiskiem w pracach, że apel o pracę nad nimi w szkole, jak i w pracy samodzielnej pozostaje jak najbardziej uzasadniony.

Kartoteka testu
Poziom rozszerzony – Arkusz II i III

		Nr zadania	Temat z katalogu (I obszar standardów)	Rodzaj tekstu/forma wypowiedzi	Rodzaj zadania	Typ zadania	Liczba elementów zadania	liczba punktów	Sprawdzane standardy
Poziom rozszerzony	Arkusz II	9.	**świat przyrody** – klęski żywiołowe	rozmowa	zamknięte	prawda/fałsz	5	5	II – 1c
		10.	**życie rodzinne i towarzyskie** – konflikty i problemy, **nauka i technika** – współczesne środki przekazu i przetwarzania informacji	dyskusja	zamknięte	dobieranie	6	4	II – 1a
		11.	**człowiek** – uczucia i emocje, **podróżowanie i turystyka** – środki transportu	tekst narracyjny	zamknięte	wielokrotny wybór	6	6	II – 1d
		12.	**państwo i społeczeństwo** – organizacje międzynarodowe, **gospodarka, praca** – warunki pracy i zatrudnienia, **kultura** – dziedziny kultury, **świat przyrody** – klimat, krajobraz, **elementy wiedzy o krajach obszaru językowego, którego język jest zdawany**	tekst publicystyczny	zamknięte	dobieranie	4	4	I – 3, II – 2a, f
		13.	**sport** – dyscypliny sportowe, **nauka i technika** – obsługa i korzystanie z urządzeń technicznych	tekst informacyjny	zamknięte	prawda/fałsz	4	4	II – 2c
		14.	**życie rodzinne i towarzyskie** – członkowie rodziny, **podróżowanie i turystyka** – środki transportu	tekst narracyjny	zamknięte	wielokrotny wybór	6	3	II – 2j, f
	Arkusz III	15.	–	–	otwarte	transformacje	5	2,5	V – 2b
		16.	–	–	otwarte	tłumaczenie fragmentów zdań	5	2,5	V – 2a, b
		17.	**świat przyrody** – zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego, **podróżowanie i turystyka** – środki transportu, **życie rodzinne i towarzyskie** – święta i uroczystości, **kultura** – dziedziny kultury, **człowiek** – uczucia i emocje	rozprawka/opis/ recenzja	otwarte	rozszerzonej odpowiedzi	1	18	I – 1a, e, h, m, i, I – 2b III – 2a, b, c, d, e, f

2. Statystyczne opracowanie wyników egzaminu maturalnego

Do egzaminu maturalnego z języka francuskiego na poziomie podstawowym przystąpiło 312 uczniów w województwie dolnośląskim oraz 111 w województwie opolskim (w sumie 423 zdających). Ponad połowa zdających (220 osób) zdecydowała się przystąpić również do egzaminu na poziomie rozszerzonym.

Egzamin pisemny na poziomie podstawowym okazał się egzaminem łatwym – wskaźnik łatwości 0,78. Pozytywny wynik uzyskało 99,7% zdających.

Język francuski wybrało 357 uczniów z liceów ogólnokształcących, 18 z liceów profilowanych i 48 z techników. Wynik pozytywny uzyskało 100% zdających z liceów ogólnokształcących, 100% z liceów profilowanych i 97,9% z techników. Na wykresie ilustrującym łatwość zadań dla poszczególnych typów szkół w okręgu wyraźnie widać, że wszystkie zadania okazały się łatwiejsze dla uczniów liceów ogólnokształcących. Nieco słabiej radzili sobie uczniowie techników, najwięcej problemów mieli uczniowie liceów profilowanych. Zadania 7. i 8. sprawdzające umiejętność pisania form użytkowych, a zwłaszcza dłuższej formy, okazały się trudne dla zdających z liceów profilowanych (wskaźnik łatwości zadania 7. był 0,26, a zadania 8. – 0,20). Średni wynik za arkusz I w poszczególnych typach szkół wyglądał następująco:

Tabela 1. Średni wynik procentowy dla różnych typów szkół w okręgu

Typ szkoły	LO	LP	T	Razem
Średni wynik procentowy na poziomie podstawowym	81,68	48,26	59,18	77,66

Wykres 1. Łatwość zadań na poziomie podstawowym dla różnych typów szkół

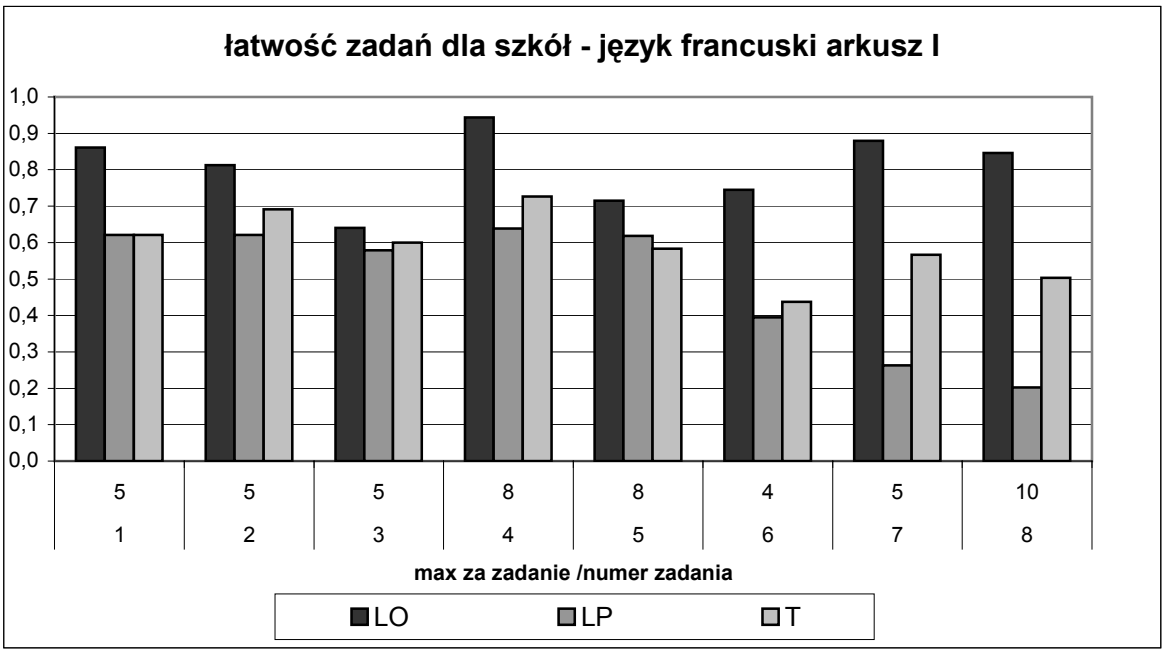

Zarówno zdawalność, jak i wyniki części pisemnej były porównywalne w województwie dolnośląskim i opolskim, należy jednak zauważyć, że w województwie opolskim język francuski wybrali wyłącznie absolwenci liceów ogólnokształcących.

Wykres 2. Łatwość zadań na poziomie podstawowym w województwach

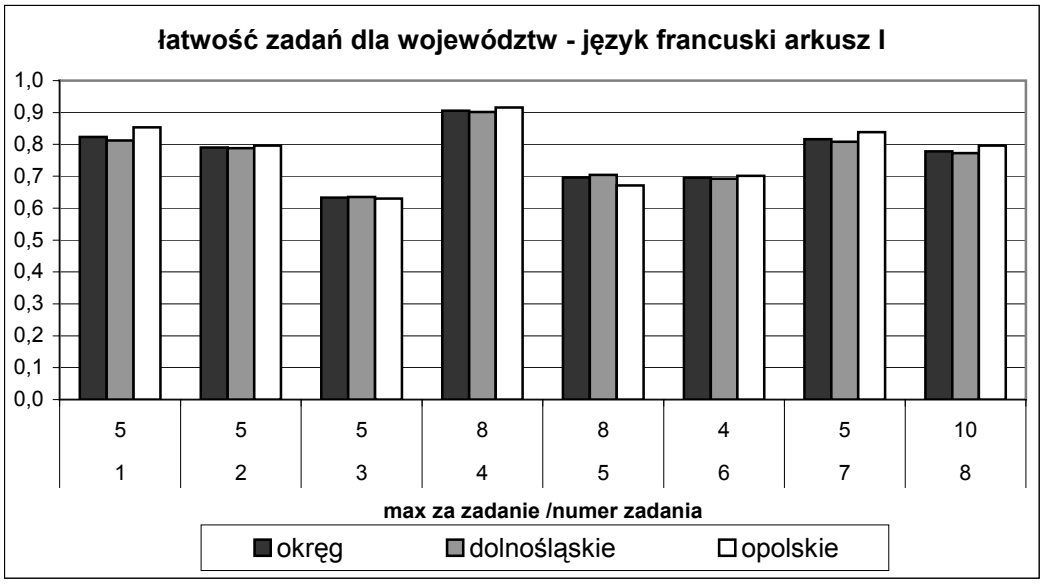

Wszystkie umiejętności wymagane na poziomie podstawowym, tj. rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego oraz pisanie tekstów użytkowych, zdający opanowali w porównywalnym stopniu. Łatwość zadań sprawdzających poszczególne umiejętności na poziomie podstawowym wynosiły 0,75 dla słuchania, 0,78 dla czytania i 0,79 dla pisania.

Tabela 2. Wskaźnik łatwości poszczególnych umiejętności na poziomie podstawowym

	Rozumienie ze słuchu	**Rozumienie tekstu czytanego**	**Pisanie tekstów użytkowych**
Maksymalna liczba punktów	15	20	15
Średnia liczba zdobytych punktów	11,24	15,59	11,87
Łatwość poszczególnych umiejętności	0,75	0,78	0,79

Do egzaminu maturalnego z języka francuskiego na poziomie rozszerzonym przystąpiło 177 uczniów w województwie dolnośląskim oraz 43 w województwie opolskim (w sumie 220 zdających). Jest to liczba zdających, którzy przystąpili do rozwiązywania zadań w arkuszu II i III.

Poziom rozszerzony wybierali wyłącznie uczniowie z liceów ogólnokształcących. Egzamin pisemny na poziomie rozszerzonym okazał się egzaminem umiarkowanie trudnym (wskaźnik łatwości wynosi 0,53).

Umiejętności sprawdzane w poziomie rozszerzonym, tj. rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego oraz wypowiedź pisemna w określonej formie, zostały opanowane przez zdających w porównywalnym stopniu i okazały się dla nich umiarkowanie trudne (wskaźniki łatwości odpowiednio: 0,58, 0,60 i 0,56). Największe problemy mają zdający z zadaniami sprawdzającymi rozpoznawanie i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych. Wskaźnik łatwości 0, 30 kategoryzuje je jako zadania trudne.

Tabela 3. Wskaźnik łatwości poszczególnych umiejętności na poziomie rozszerzonym

	Rozumienie ze słuchu	**Rozumienie tekstu czytanego**	**Rozpoznawanie i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych**	**Wypowiedź pisemna w określonej formie**
Maksymalna liczba punktów	15	8	9	18
Średnia liczba zdobytych punktów	8,74	5,39	2,39	10,06
Łatwość poszczególnych umiejętności	0,58	0,60	0,30	0,56

Do pisania arkusza III przystąpiło 222 zdających. Analizując tabelę 4., można zauważyć, że ponad połowa zdających wybrała temat drugi, który należało zrealizować w formie opisu. Prawdopodobnie tematyka tego zadania okazała się dla zdających atrakcyjna. Drugą formą dość chętnie wybieraną była rozprawka, zaś najmniejszą popularnością cieszyła się w tym roku recenzja.

Tabela 4. Wybieralność tematu

	Liczba zdających	Procent zdających
Temat 1 – rozprawka	70	32
Temat 2 – opis	128	58
Temat 3 – recenzja	22	10
Brak wyboru	2	1

Zadanie 17. (wypowiedź pisemna) okazało się umiarkowanie trudne (wskaźnik łatwości 0,56). Średni wynik za to zadanie wyniósł 10,06 punktu na 18 możliwych do uzyskania. Analizując tabelę 4., zauważymy, że 2 zdających (1%) uzyskało za to zadanie 0 punktów, co oznacza, że albo do niego nie przystąpili, albo napisali pracę nie na temat. Najczęstszym wynikiem było 13 punktów – osiągnęło go 25 zdających (11%), Wynik najwyższy, 18 punktów, zdobyło 6 zdających (3%).

Wykres 3. Procentowy rozkład punktów za wypowiedź pisemną w określonej formie na poziomie rozszerzonym

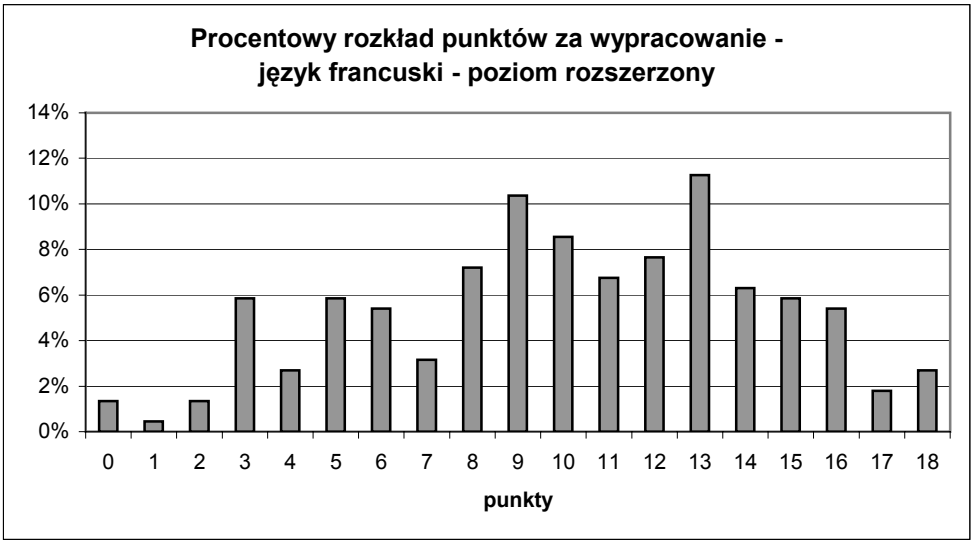

Najwięcej punktów w tym zadaniu zdający otrzymywali za realizację treści i za kompozycję, znacznie mniej punktów natomiast za bogactwo językowe i poprawność językową. Te kryteria mają jednak wyższy współczynnik korelacji, tzn. lepiej różnicują zdających.

Tabela 6. Wyniki zdających za wypowiedź pisemną uzyskiwane w poszczególnych kryteriach

	Treść	Kompozycja	Bogactwo językowe	Poprawność językowa
Maksymalna liczba punktów	5	4	5	4
Średnia liczba punktów uzyskana przez zdających	3,33	2,86	2,64	1,23
Łatwość poszczególnych kryteriów	0,67	0,72	0,53	0,31
Korelacja	0,72	0,71	0,81	0,77

Egzamin ustny

Zestawy na egzamin ustny przygotowywane były przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Egzamin na **poziomie podstawowym** trwał 10 minut. Zdający miał na zapoznanie się z zestawem 5 minut, które nie były wliczane do czasu trwania egzaminu. Zestaw dla zdających na poziomie podstawowym składał się z dwóch zadań. Zadanie pierwsze polegało na przeprowadzeniu trzech rozmów sterowanych (uzyskiwanie, udzielanie informacji; relacjonowanie wydarzeń; negocjowanie). Zdający musiał wykazać się umiejętnością reagowania językowego w sytuacjach życia codziennego. Rozmowy prowadzone były zgodnie ze scenariuszem podanym w zadaniu w języku polskim. Zadanie drugie polegało

na opisaniu zamieszczonej w zestawie ilustracji oraz udzieleniu odpowiedzi na dwa pytania zawarte wyłącznie w zestawie egzaminującego.

Zadania w zestawach na poziomie podstawowym obejmowały pełen zakres tematyczny przewidziany w standardach wymagań i sprawdzały umiejętność tworzenia krótkiej wypowiedzi ustnej oraz reagowania językowego w zakresie mówienia (z uwzględnieniem wszystkich umiejętności szczegółowych ujętych w standardach III, IV dla poziomu podstawowego). Oceniana była umiejętność przekazania informacji (9 punktów), opisania ilustracji (2 punkty), wyrażania opinii (4 punkty) oraz umiejętności językowe (5 punktów).

Egzamin na **poziomie rozszerzonym** trwał 15 minut. Zdający miał na zapoznanie się z zestawem 15 minut, które nie były wliczane do czasu trwania egzaminu. Zestaw dla zdających na poziomie podstawowym składał się z dwóch zadań. Zadanie pierwsze polegało na opisaniu zawartego w zestawie materiału stymulującego oraz rozmowy z egzaminującym na zaprezentowany temat. Rozmowa prowadzona była w oparciu o pytania zawarte wyłącznie w zestawie egzaminującego. Zdający musiał wykazać się umiejętnością opisywania przedstawionego materiału, interpretacji zawartych w nim treści oraz wyrażania i uzasadniania własnych opinii. Zadanie drugie polegało na prezentacji przez zdającego jednego z dwóch tematów umieszczonych w zestawie oraz dyskusji z egzaminującym na przedstawiony temat. Celem tej części egzaminu było sprawdzenie umiejętności wyrażania, uzasadniania i obrony własnych opinii związanych z prezentowanym tematem.

Zadania w zestawach na poziomie rozszerzonym obejmowały pełen zakres tematyczny przewidziany w standardach wymagań i sprawdzały umiejętność tworzenia dłuższej, wieloaspektowej wypowiedzi ustnej oraz reagowania językowego w zakresie mówienia (z uwzględnieniem wszystkich umiejętności szczegółowych ujętych w standardach III, IV dla poziomu rozszerzonego). Oceniana była umiejętność prezentacji materiału lub tematu (5 punktów), interpretowanie, wyrażanie opinii oraz argumentowanie (8 punktów) oraz umiejętności językowe (7 punktów).

Wyniki egzaminu ustnego

Do egzaminu ustnego z języka francuskiego przystąpiło 438 osób, w tym 393 osoby zdawało go jako przedmiot obowiązkowy. 327 osób wybrało poziom podstawowy, a 66 – rozszerzony. 45 abiturientów wybrało język francuski jako przedmiot dodatkowy i zdawało go na poziomie rozszerzonym. Dane dotyczące zdania egzaminu ustnego dotyczą osób, które wybrały język francuski jako przedmiot obowiązkowy. Na poziomie podstawowym próg zaliczeniowy przekroczyło 88,4% zdających, a na rozszerzonym 98,5%, średnio było to 90,1% wszystkich zdających. Zdający uzyskali średnio 63,9% punktów na poziomie podstawowym i 76,3% punktów na rozszerzonym.

Podobnie jak na egzaminie pisemnym, zarówno zdawalność, jak i wyniki egzaminu ustnego na poziomie podstawowym są najwyższe w liceach ogólnokształcących, nieco niższe technikach, a dużo niższe w liceach profilowanych.

Na poziomie rozszerzonym zdający osiągnęli wysokie wyniki. Świadczą one o tym, że poziom ten został wybrany przez zdających, którzy dobrze opanowali język francuski.

Tabela 7. Średnie wyniki na egzaminie ustnym w poszczególnych typach szkół

Poziom	Typ szkoły	Średni wynik w %
Podstawowy	LO	72,8
Podstawowy	LP	32,8
Podstawowy	T	57,7
Rozszerzony	LO	76,3

4. Podsumowanie i wnioski końcowe

Arkusz egzaminacyjny z języka francuskiego na poziomie podstawowym okazał się trafnym narzędziem pomiaru. Świadczą o tym wyniki uzyskane przez abiturientów – 99,7% zdających osiągnęło próg zaliczeniowy. Sprawiła to prawdopodobnie trafna formuła egzaminu oraz dobrze dobrany stopień trudności. Wymagania egzaminacyjne były znane od co najmniej 2 lat, zadania egzaminacyjne nie były więc

zaskoczeniem. Wszystkie wymagane umiejętności – rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego i pisanie – zostały opanowane przez uczniów w porównywalnym stopniu.

Sprawdzanie rozumienia ze słuchu przy użyciu nagrań rodzimych użytkowników języka na płycie CD nie budzi już dzisiaj żadnych kontrowersji, stało się standardem. O powszechnym używaniu nagrań w procesie dydaktycznym świadczy to, że za umiejętność rozumienia ze słuchu zdający otrzymali najwięcej punktów.

Szczególnie cieszy wysoki wynik uzyskany za zadanie sprawdzające umiejętność pisania tekstów użytkowych, zwłaszcza, że zdający nie mieli możliwości korzystania ze słowników. Najwięcej punktów uczniowie zyskiwali w tych zadaniach za komunikatywność przekazu. Świadczy to o tym, że komunikatywna metoda nauczania języka obcego zyskała przewagę nad metodą gramatyczno-tłumaczeniową.

Dla egzaminu na poziomie rozszerzonym nie został określony próg zdawalności, ale arkusze egzaminacyjne dobrze pokazały różnice w umiejętnościach uczniów. Z pewnością wyniki te zostały wykorzystane przez uczelnie przy przeprowadzaniu naboru na wyższe studia.

Również na tym poziomie formuła egzaminu spowodowała, że nauczyciele kładli większy nacisk na wykorzystanie komunikatywnej metody nauczania. Zdający uzyskali dość dużo punktów za umiejętności komunikacyjne. Obserwując jednak bardzo niskie wyniki uczniów uzyskane za rozpoznawanie i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych oraz za kryteria bogactwa językowego i poprawności językowej w wypracowaniu, należy się zastanowić, czy nauczanie gramatyki i leksyki nie zostało zaniedbane.

Wyniki egzaminu i jego obserwacja skłaniają do sformułowania kilku wskazań i refleksji dotyczących działań metodycznych niezbędnych do skuteczniejszej pracy z uczniem:

1. Proponuje się położyć większy nacisk na ćwiczenia lesykalno-gramatyczne, nie zaniedbując przy tym umiejętności komunikacyjnych. Dotyczy to zwłaszcza przygotowania uczniów do egzaminu na poziomie rozszerzonym, gdzie komponent za poprawność i bogactwo językowe w ogólnej liczbie punktów jest dość znaczny (ponad 30% wszystkich punktów). Zaleca się ćwiczenie leksyki i gramatyki na autentycznych tekstach.
2. Bardzo pożądane byłoby zapoznanie uczniów z kształtem egzaminu, standardami wymagań egzaminacyjnych, kryteriami oceniania oraz przykładowymi zadaniami zawartymi w *Informatorze maturalnym*. Wiedza o egzaminie wydaje się kluczowa dla osiągnięcia wyższego wyniku egzaminacyjnego.
3. Tworzenie wypowiedzi pisemnej w odpowiedniej formie jest umiejętnością opartą na znajomości zasad jej konstruowania. Pożądane rezultaty można osiągnąć poprzez przypomnienie i utrwalanie wiedzy na temat wymogów dotyczących danej formy zawartych w kryteriach oceniania. Ćwicząc umiejętność pisania, wskazane byłoby przyzwyczajenie uczniów do pisania wypracowań zgodnie z tymi wymogami.

Analiza wyników egzaminu maturalnego z języka rosyjskiego

1. Charakterystyka arkuszy egzaminacyjnych

Opis arkuszy

Arkusz I – Poziom podstawowy

Arkusz pierwszy (czas trwania: 120 minut) obejmował trzy części: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego oraz wypowiedź pisemną.

Część pierwsza – **Rozumienie ze słuchu** – trwała około 20 minut i składała się z trzech zadań zamkniętych. Zadania zostały skonstruowane do tekstów o różnorodnym charakterze i tematyce. Zdający rozwiązywali te zadania na podstawie tekstów nagranych w warunkach studyjnych. Lektorami byli rodzimi użytkownicy języka rosyjskiego. Każdy tekst był nagrany dwukrotnie, w nagraniu przewidziane były przerwy na zapoznanie się z zadaniem, rozwiązanie go i przeniesienie rozwiązania na kartę odpowiedzi. Za tę część testu zdający mógł uzyskać maksymalnie 15 punktów (30% punktów możliwych do uzyskania na poziomie podstawowym).

Zadanie 1. ***(6 pkt.)***

Zadanie było zgodne z zakresem tematycznym „Państwo i społeczeństwo". Zdający mieli okazję zapoznać się z opinią młodych Rosjan na temat służby wojskowej. Krótkie wypowiedzi dotyczyły problemów podobnych do tych, które nurtują polską młodzież i tym samym zachęcały do uważnego słuchania. Zadanie polegało na wysłuchaniu sześciu wypowiedzi oraz stwierdzeniu, czy wypowiadająca się osoba jest zwolennikiem, czy przeciwnikiem służby wojskowej (technika „dobieranie").

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
a – określanie głównej myśli tekstu
Średni wynik – 5,33 punktu na 6 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,89 – łatwe (od 0,82 do 0,97)
Komentarz
Łatwość poszczególnych zadań cząstkowych w tym zadaniu była zbliżona. Prawdopodobnie brak koncentracji zdających na początku tekstu słuchanego spowodował słabszy wynik w zadaniach cząstkowych **1.1.** i **1.2.** Nie bez znaczenia pozostawała tutaj tematyka tekstu. Służba wojskowa jest tematem rzadko poruszanym w praktyce szkolnej.

Zadanie 2. ***(5 pkt.)***

Zadanie składało się z pięciu zadań cząstkowych i dotyczyło zakresu tematycznego „Świat przyrody – klimat". Po wysłuchaniu pięciu komunikatów meteorologicznych zdający miał za zadanie określić, którą z podanych osób każdy z tych komunikatów może zainteresować. Zastosowaną techniką było „dobieranie".

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
d – wyselekcjonowanie informacji
Średni wynik – 3,06 punktu na 5 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,61 – umiarkowanie trudne (od 0,54 do 0,66)
Komentarz
Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe **2.4.** Aby je rozwiązać, oprócz znajomości leksyki z tematu „prognoza pogody", należało zwrócić uwagę na to, że w komunikacie jest mowa o pogodzie na sobotę i niedzielę, czyli dni wolne. Trudność mogło spowodować przede wszystkim użycie w zadaniu zwrotu synonimicznego (*суббота, воскресенье – выходные дни*).

Zadanie 3. ***(4 pkt.)***

Zadanie składało się z czterech zadań cząstkowych i skonstruowane było do tekstu z zakresu tematycznego „Życie rodzinne i towarzyskie – formy spędzania czasu wolnego", zawierającego informacje o konkursie plastycznym oraz określającego warunki uczestnictwa w nim. Techniką zastosowaną w zadaniu był „wielokrotny wybór".

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
d – wyselekcjonowanie informacji
e – określenie intencji autora
Średni wynik – 2,43 punktu na 4 możliwe do uzyskania
Łatwość zadania – 0,61 – umiarkowanie trudne (od 0,52 do 0,72)
Komentarz
Najtrudniejsze okazało się zadanie **3.1.**, w którym zdający powinien określić, kto może być uczestnikiem konkursu. Oparte było ono na fragmencie tekstu: *Принять участие в нём приглашаются юные таланты, а именно дети россиян, постоянно проживающие за рубежом, в том числе и в Польше.* Część zdających wybrała odpowiedzi błędne dotyczące polskiej młodzieży oraz młodzieży z różnych krajów świata, sugerując się następującymi wyrażeniami użytymi w tekście nagrania: *проживающие в Польше* oraz *за рубежом.*

Druga część arkusza I. – **Rozumienie tekstu czytanego** – składała się z trzech zadań zamkniętych, sprawdzających zrozumienie różnorodnych tekstów. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł otrzymać maksymalnie 40% punktów możliwych do uzyskania na poziomie podstawowym.

Zadanie 4. ***(6 pkt.)***

Zadanie dotyczyło zakresów tematycznych: „Zakupy i usługi", „Życie rodzinne i towarzyskie – uroczystości, formy spędzania czasu wolego". Tekst informował o obchodach drugiej rocznicy otwarcia jednego z największych moskiewskich sklepów spożywczych. Techniką zastosowaną w tym zadaniu był „wielokrotny wybór".

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
a – określanie głównej myśli tekstu
d – wyselekcjonowanie informacji
Średni wynik – 3,25 punktu na 6 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,54 – umiarkowanie trudne (od 0,31 do 0,78)
Komentarz
Zadanie okazało się umiarkowanie trudne dla zdających. Najmniej zdających rozwiązało poprawnie zadanie cząstkowe **4.5.**, w którym oprócz umiejętności związanych z rozumieniem tekstu czytanego bardzo ważna była znajomość słownictwa związanego ze środkami transportu (*тележка-машинка, вертеть руль*, itp.).

Zadanie 5. ***(6 pkt.)***

Zadanie składało się z sześciu zadań cząstkowych. Wykorzystane zostały w nim fragmenty instrukcji obsługi sześciu urządzeń gospodarstwa domowego (zakres tematyczny „Nauka i technika – korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych"). Z takimi rodzajami tekstów zdający może spotkać się w życiu codziennym, kupując urządzenia gospodarstwa domowego lub korzystając z nich. Techniką zastosowaną w tym zadaniu było „dobieranie".

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
a – określanie głównej myśli tekstu
Średni wynik – 3,55 punktu na 6 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,59 – umiarkowanie trudne (od 0,48 do 0,82)
Komentarz
W zadaniu kluczowa okazała się znajomość słownictwa związanego z urządzeniami gospodarstwa domowego oraz nazw tych urządzeń. Największe problemy zdający mieli z zadaniami cząstkowymi **5.3.**

oraz **5.4.** W zadaniu **5.3.**, aby właściwie dopasować instrukcję do urządzenia, konieczna była znajomość takich słów, jak: *пылесос, трубка, всасывать*, itp.
Natomiast w zadaniu **5.4.** powodem niższego wyniku zdających było prawdopodobnie zasugerowanie się występującymi na początku tekstu słowami *замороженные продукты* i skojarzenie ich z lodówką.

Zadanie 6. ***(8 pkt.)***

Zadanie składało się z ośmiu zadań cząstkowych. Tekst wykorzystany w tym zadaniu był tekstem publicystycznym i dotyczył spartakiady dzieci niepełnosprawnych (zakresy tematyczne: „Sport – imprezy sportowe" oraz „Zdrowie – niepełnosprawni"). Techniką zastosowaną w tym zadaniu była „prawda/ /fałsz".

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
c – stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje
e – określenie intencji autora
Średni wynik – 5,43 punktu na 8 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,68 – umiarkowanie trudne (od 0,45 do 0,80)
Komentarz
Zadanie to okazało się łatwiejsze od pozostałych zadań sprawdzających „rozumienie tekstu czytanego" w arkuszu I. Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe **6.8.**, które sprawdzało inny standard niż pozostałe – umiejętność określenia intencji autora. Zadania sprawdzające umiejętność stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje, okazały się zdecydowanie łatwiejsze dla zdających.

Część trzecia – **Wypowiedź pisemna** – składała się z dwóch zadań. Zadaniem zdającego było napisanie dwóch różnych tekstów użytkowych: wiadomości oraz listu prywatnego. Obydwie formy zawarte w arkuszu I wymagały użycia języka obcego w sytuacji naturalnej, w której zdający może się znaleźć w przyszłości. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł uzyskać maksymalnie 15 punktów (30% punktów możliwych do uzyskania na poziomie podstawowym).

Zadanie 7. ***(5 pkt.)***

Zadaniem zdającego było sformułowanie wiadomości dla mieszkającego u niego gościa. Zadanie to związane było z zakresami tematycznymi: „Życie rodzinne i towarzyskie" oraz „Żywienie – posiłki". Zgodnie z poleceniem zdający powinien przekazać następujące informacje:
- dlaczego musiał wyjść,
- jak długo go nie będzie,
- co gość może zjeść na śniadanie,
- co będą robić, kiedy wróci.

W zadaniu tym nie był przewidziany limit słów. Ocenie nie podlegała także forma wypowiedzi. Za przekaz informacji określonych w poleceniu można było uzyskać 4 pkt., a za poprawność językową 1 pkt.

Sprawdzane umiejętności
Standard I – Wiedza
1 – znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat (zakresy tematyczne: „Życie rodzinne i towarzyskie" oraz „Żywienie – posiłki")
2b – znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (wiadomość)
Standard III – 2. Tworzenie wypowiedzi pisemnej
a – opisywanie czynności
e – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji
Standard IV – 2. Reagowanie językowe w zakresie pisania
b – uzyskiwanie/udzielanie informacji/wyjaśnień
Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim
Średni wynik – 3,68 punktu na 5 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,74 – łatwe
Treść – od 0,71 do 0,86. **Poprawność językowa** – 0,47

Typowe poprawne odpowiedzi zdających	Najczęściej powtarzające się błędy
Иду в магазин за покупками. *Иду в школу (кино, аптеку…).*	Brak powodu wyjścia. *Мне надо уйти.* *Выхожу.*
Меня не будет два часа. *Вернусь (буду) через час.*	Użycie konstrukcji występującej w języku polskim. *Буду за два часа.* Brak określenia czasu powrotu. *Не волнуйся – вернусь.*
На завтрак можешь съесть бутерброды. *На столе булки, масло и молоко.*	Niezgodność z poleceniem. *На ужин будут блины.*
Когда вернусь, мы пойдём в кино. *Потом пойдём на дискотеку.*	Niezgodność z poleceniem. *Ещё не знаю, что будем делать потом.* *Когда приду, буду учиться.*

Komentarz

Zadanie to okazało się najłatwiejsze w arkuszu I. Zdający nie mieli problemu z przekazaniem informacji określonych w poleceniu w języku polskim, co odzwierciedla wysoki wskaźnik łatwości (średnia łatwość za przekazanie informacji – 0,82). W przekazie informacji pojawiały się błędy leksykalno-gramatyczne, które najczęściej nie wpływały na zrozumienie wiadomości. Niski wskaźnik poprawności językowej (łatwość – 0,47) świadczy o słabym opanowaniu umiejętności poprawnego stosowania środków językowych.

Zadanie 8. ***(10 pkt.)***

Zadaniem zdającego było napisanie listu prywatnego do znajomego z Rosji. Zadanie dotyczyło zakresów tematycznych: „Praca – warunki pracy i zatrudnienia" i „Życie rodzinne i towarzyskie". Zgodnie z poleceniem zdający powinien:

- wyrazić radość z powodu decyzji znajomego i chęć przyjścia mu z pomocą,
- przedstawić jedną z ofert pracy oraz wymogi dla kandydatów na to stanowisko,
- poinformować o warunkach pracy i poprosić o jego zdanie na temat tej propozycji,
- napisać o ostatnich wydarzeniach w swoim życiu oraz najbliższych planach.

Kryteria oceniania w tym zadaniu uwzględniały następujące elementy: komunikatywny przekaz informacji zawartych w poleceniu (4 pkt.), formę, w jakiej zostały one przekazane (2 pkt.), poprawność językową (2 pkt.) oraz bogactwo językowe (2 pkt.). W zadaniu obowiązywał limit długości tekstu (120–150 słów).

Sprawdzane umiejętności

Standard I – Wiadomości

1 – znajomość prostych struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat (zakresy tematyczne: „Praca – warunki pracy i zatrudnienia" i „Życie rodzinne i towarzyskie")

2b – znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (list prywatny)

Standard III – 2. Tworzenie wypowiedzi pisemnej

a – opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, itp.

b – relacjonowanie wydarzeń

c – wyrażanie stanów emocjonalnych

e – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji

f – wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów

Standard IV – 2. Reagowanie językowe w zakresie pisania

b – uzyskiwanie/udzielanie informacji/wyjaśnień

c – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej

Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania, w tym relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku polskim

Średni wynik – 4,83 punktu na 10 możliwych do uzyskania

Łatwość zadania – 0,48 – umiarkowanie trudne

Treść – od 0,58 do 0,65. **Forma** – 0,50. **Bogactwo językowe** – 0,38. **Poprawność językowa** – 0,29

Typowe poprawne odpowiedzi zdających	Najczęściej powtarzające się błędy
Я рад, что ты решил поработать. *Я доволен, что ты приезжаешь.*	Powód radości inny niż w poleceniu. *Я рад твоему письму.* Brak wyrażenia radości. *Я узнала, что ты приезжаешь.*
Я хочу тебе помочь. *Можешь жить у нас.*	Niezgodność z poleceniem. *Я не могу тебе помочь!* *Я работаю в магазине.*
Будешь (можешь) работать в саду, в кафе, ресторане... *Хочешь работать продавцом?*	Brak konkretnej oferty. *Есть хорошая работа.* *Где ты хочешь работать?*
Ты должен говорить по-английски. *Тебя примут, у тебя среднее образование.*	Brak wymogów. *Я уверен, что тебя примут.* *Напиши заявление.*
Зарплата – 300 злотых. *Работа недалеко от дома.*	Niezgodność z poleceniem. *Будешь жить у нас.* *Обо всём узнаешь в фирме.*
Что ты думаешь об этом? *Как тебе нравится это?*	Wyrażenie opinii zamiast zapytania o zdanie kolegi. *Я думаю, что тебе понравится эта работа.*
У меня был экзамен. *Сестра вышла замуж.*	Niezgodność z poleceniem. *Мой друг был в Москве.* *У меня всё по-старому.*
Собираюсь поступать в институт. *Вечером иду на дискотеку.*	Niezgodność z poleceniem. *Ещё не знаю, что буду делать.* *Сейчас мне надо учиться.*

Komentarz
Napisanie listu okazało się dla zdających zadaniem umiarkowanie trudnym. Zauważalna jest w tym zadaniu wyraźna różnica między łatwością zadań cząstkowych sprawdzających umiejętność przekazania informacji (średnia łatwość 0,62) a pozostałymi umiejętnościami sprawdzanymi w tym zadaniu: tworzeniem tekstu w określonej formie (0,50) oraz znajomością i stosowaniem środków leksykalno-gramatycznych (poprawność językowa – 0,29, bogactwo językowe – 0,38).
Tematyka zadania była bliska zdającym, którzy w większości dobrze poradzili sobie z przekazem informacji. Najwięcej problemu sprawiło zdającym poprawne stosowanie środków językowych. Zdarzały się fragmenty wypowiedzi niezgodne z tematem.

Kryteria oceniania zadań otwartych różniły się od siebie w dość istotny sposób. W krótkiej formie użytkowej (zadanie 7.) najważniejszy był komunikatywny przekaz informacji określonych w poleceniu. W dłuższej formie użytkowej (zadanie 8.) oprócz przekazania informacji istotna była też forma listu. Większy nacisk położony był też na znajomość oraz poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych.

Arkusz II – Poziom rozszerzony

Arkusz II (czas trwania: 70 minut) obejmował dwie części: rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych. Składał się on wyłącznie z zadań zamkniętych.

Część pierwsza – **Rozumienie ze słuchu** – trwała około 25 minut i składała się z dwóch zadań. Nagrania wykonane były w warunkach studyjnych i oparte zostały na trzech różnorodnych autentycznych tekstach. Lektorami byli rodzimi użytkownicy języka rosyjskiego. Słownictwo i struktury gramatyczne zawarte w wysłuchanych tekstach zawierały elementy typowe dla poziomu rozszerzonego. Podobnie jak na poziomie podstawowym, każdy tekst nagrany był dwukrotnie i przewidziane były przerwy na zapoznanie się z zadaniem, rozwiązanie go i przeniesienie rozwiązania na kartę odpowiedzi. Za wykonanie tej części testu zdający mógł uzyskać maksymalnie 15 punktów (30% punktów możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 9. ***(7 pkt.)***

Zadanie dotyczyło zakresów tematycznych „Życie rodzinne i towarzyskie" oraz „Kościoły i religie". Wypowiedzi siedmiu osób nagrane na płycie dotyczyły zawierania związków małżeńskich. Zadaniem zdającego było dopasowanie do każdej wypowiedzi zdania wyrażającego jej główną myśl (zadanie na „dobieranie").

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
a – określanie głównej myśli tekstu
Średni wynik – 3,04 punktu na 7 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,43 – trudne (od 0,27 do 0,55)
Komentarz
Zadanie okazało się dla zdających trudne. Na poziom trudności zadania miała wpływ tematyka – problem zawierania małżeństwa (ślubu kościelnego), która niezbyt często występuje w dostępnych materiałach do nauczania języka rosyjskiego. Zdający opanowali niewielki zasób słów w tym zakresie tematycznym. Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe **9.6**. Ze względu na występujące w tekście wyrażenie: „*Союз скреплён Богом*", zdający często łączyli je ze zdaniami, w których występowały słowa „*Бог*", „*религия*".

Zadanie 10. ***(8 pkt.)***

Tekst do tego zadania był tekstem narracyjnym i dotyczył zakresów tematycznych „Szkoła" oraz „Kultura – twórcy i ich dzieła". Tekst opowiadał o początkach kariery artystycznej wybitnej rosyjskiej śpiewaczki operowej. Techniką zastosowaną w zadaniu był „wielokrotny wybór".

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 1. Rozumienie ze słuchu
d – wyselekcjonowanie informacji
e – określanie intencji autora
Średni wynik – 5,01 punktu na 8 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,63 – umiarkowanie trudne (od 0,46 do 0,85)
Komentarz
Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe **10.7.**, polegające na wyselekcjonowaniu informacji związanej z sukcesami śpiewaczki. Wykonanie tego zadania wymagało od zdającego maksymalnej uwagi, ponieważ wszystkie informacje potrzebne do jego rozwiązania zawarte były w jednym zdaniu: *Делая успехи в пении, я стала обращать на себя внимание учащихся, а также педагогов*, przy czym prawidłowa odpowiedź wyrażona była innymi słowami niż w tekście (*студенты – учащиеся, преподаватели – педагоги*).

Druga część arkusza – **Rozumienie tekstu czytanego** – składała się z trzech zadań zamkniętych sprawdzających rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł otrzymać maksymalnie 12 punktów (24% testu punktów możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 11. ***(6 pkt.)***

Zadanie dotyczyło zakresów tematycznych: „Zakupy i usługi – korzystanie z usług", „Podróżowanie i turystyka – baza noclegowa" oraz „Świat przyrody – klimat". Tekst opowiadał o historii powstania i funkcjonowaniu niezwykłego lodowego hotelu. Techniką zastosowaną w tym zadaniu był „wielokrotny wybór".

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
a – określanie głównej myśli tekstu
d – wyselekcjonowanie informacji
Średni wynik – 4,22 punktu na 6 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,70 – łatwe (od 0,49 do 0,90)

Komentarz
Zadanie cząstkowe **11.4**. okazało się trudniejsze od pozostałych. Zdający, którzy zasugerowali się jedynie temperaturą podaną w tekście (4 – 9 stopni) i nie przeanalizowali całości akapitu, którego dotyczyło to zadanie, udzielili błędnej odpowiedzi.

Zadanie 12. ***(3 pkt.)***
Zadanie dotyczyło zakresu tematycznego „Podróżowanie i turystyka – środki transportu". Polegało ono na przeczytaniu tekstu informacyjnego o nowym superszybkim luksusowym pociągu relacji Moskwa––Kijów i wybraniu z siedmiu zdań podanych pod tekstem trzech, zgodnych z jego treścią.

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
c – stwierdzenie czy tekst zawiera określone informacje
d – wyselekcjonowanie informacji
Średni wynik – 1,60 punktu na 3 możliwe do uzyskania
Łatwość zadania – 0,53 – umiarkowanie trudne
Komentarz
Tekst, na podstawie którego zdający rozwiązywali to zadanie, zawierał dużą ilość trudnej leksyki z zakresu tematycznego „Podróżowanie i turystyka" na poziomie rozszerzonym. Trudność tego zadania wynikała także z braku znajomości realiów kulturowych dotyczących podróżowania w Rosji, np. inne niż w Polsce typy wagonów.

Zadanie 13. ***(3 pkt.)***
Zadanie oparte było na tekście dotyczącym zakresów tematycznych „Człowiek – cechy charakteru" i „Zdrowie – system ochrony zdrowia" i polegało na rozpoznaniu struktur leksykalno-gramatycznych w podanym kontekście i wybraniu właściwego sposobu uzupełnienia tekstu (zadanie typu „test luk sterowanych"). Do wykonania tego zadania konieczna jest znajomość systemu gramatycznego oraz leksyki na poziomie rozszerzonym. Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać maksymalnie 3 punkty (0,5 punktu za każdą poprawną odpowiedź).

Sprawdzane umiejętności
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
f – rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu
j – rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych
Średni wynik – 1,71 punktu na 3 możliwe do uzyskania
Łatwość zadania – 0,57 – umiarkowanie trudne (od 0,40 do 0,70)
Komentarz
Rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych okazało się dla zdających umiarkowanie trudne, ponieważ wymagało zarówno całościowego zrozumienia tekstu, jak i znajomości konkretnych wyrażeń oraz konstrukcji. Najtrudniejsze okazało się zadanie cząstkowe **13.1.**, w którym o poprawnym rozwiązaniu decydowała znajomość znaczenia konstrukcji *во имя*.

Arkusz III – Poziom rozszerzony

Arkusz III (czas trwania: 110 minut) składał się z dwóch części: jednego zadania sprawdzającego umiejętność stosowania struktur leksykalno-gramatycznych oraz wypowiedzi pisemnej. Za tę część testu zdający mógł otrzymać maksymalnie 23 punkty (46% punktów możliwych do uzyskania na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 14. ***(5 pkt.)***
Zadanie zostało skonstruowane do tekstu publicystycznego na temat adaptacji książek o Harrym Potterze – zakres tematyczny „Kultura". W zadaniu zastosowano technikę uzupełniania luk. Zdający musiał wykazać się wiedzą z zakresu słowotwórstwa. Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać maksymalnie 3 punkty (0,5 punktu za każdą poprawną odpowiedź).

Sprawdzane umiejętności
Standard I – Wiadomości
1 – znajomość struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat
Standard II – 2. Rozumienie tekstu czytanego
f – rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu
j – rozpoznawanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych w podanym kontekście
Standard V – 2. Przetwarzanie tekstu w zakresie pisania
b – stosowanie zmian struktur leksykalno-gramatycznych
Średni wynik – 1,04 punktu na 5 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,21 – trudne (od 0,11 do 0,35)
Komentarz
Było to najtrudniejsze zadanie w arkuszach dla poziomu rozszerzonego. Połączenie słowotwórstwa oraz techniki uzupełniania luk wymagało od zdającego zintegrowania wielu umiejętności językowych, zwłaszcza, że wymagana była także pełna poprawność ortograficzna. Najniższy wynik zdający osiągnęli w zadaniu **14.9.**, w którym sprawdzana była znajomości form osobowych czasownika *смочь*.

Zadanie 15. (18 pkt.)
Zadanie z drugiej części arkusza III polegało na napisaniu własnego tekstu we wskazanej formie (**rozprawka/opis/opowiadanie**) na jeden z trzech tematów do wyboru przez zdającego. Tematy wypracowania były zgodne z następującymi zakresami tematycznymi: „Świat przyrody – krajobraz, świat zwierząt" oraz „Szkoła".

1. W środkach masowego przekazu coraz częściej pojawiają się apele ekologów o likwidację ogrodów zoologicznych. Przedstaw w formie **rozprawki** własną opinię na ten temat.
2. Jesteś miłośnikiem gór, jezior lub morza. **Opisz** jeden z tych krajobrazów i uzasadnij swoją fascynację nim.
3. Napisz **opowiadanie** kończące się słowami: *И вдруг я услышал/а знакомый звук будильника. Оказалось, что это был только кошмарный сон. Настоящий экзамен начинался через два часа.*

Poszczególne tematy różniły się nieznacznie sprawdzanymi umiejętnościami. W tym zadaniu oceniane były następujące elementy: poziom merytoryczny pracy (0–5 pkt.), poziom kompozycji (0–4 pkt.) oraz poziom jakości języka w tym bogactwo (0–5 pkt.) i poprawność językowa (0–4 pkt). Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać maksymalnie 18 punktów.

Sprawdzane umiejętności
Standard I – Wiadomości
1 – znajomość struktur leksykalno-gramatycznych, umożliwiających formułowanie wypowiedzi na podany temat (zakresy tematyczne: „Świat przyrody – krajobraz, świat zwierząt", „Szkoła")
2b – znajomość zasad konstruowania wypowiedzi pisemnej w określonej formie (rozprawka, recenzja, opis)
Standard III – 2. Tworzenie wypowiedzi pisemnej
a – opisywanie ludzi , przedmiotów, miejsc, itp.
b – relacjonowanie wydarzeń
c – wyrażanie różnych intencji/stanów emocjonalnych
d – przedstawianie i uzasadnianie opinii
e – poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji
f – wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów
Średni wynik – 10,45 punktu na 18 możliwych do uzyskania
Łatwość zadania – 0,58 – umiarkowanie trudne
Treść – 0,67. **Kompozycja** – 0,68. **Bogactwo językowe** – 0,54. **Poprawność językowa** – 0,42
Komentarz
Temat pierwszy był bardzo popularny wśród zdających. Jednak w **rozprawce** zdający często pisali o ekologii i ochronie środowiska, zapominając o tym, że powinni odnieść się do problemu likwidacji ogrodów zoologicznych. Część zdających miała także problemy z formułowaniem tezy adekwatnej do tematu oraz argumentowaniem. Zdarzały się prace nie na temat bądź realizujące temat fragmentarycznie.

Kartoteka testu

		Nr zadania	Temat z katalogu (I obszar standardów)	Rodzaj tekstu/forma wypowiedzi	Rodzaj zadania	Typ zadania	Liczba elementów zadania	liczba punktów	Sprawdzane standardy
Poziom podstawowy	**Arkusz I**	1.	**państwo i społeczeństwo**	dyskusja	zamknięte	dobieranie	6	6	II – 1a
		2.	**świat przyrody** – klimat	komunikaty	zamknięte	dobieranie	5	5	II – 1d
		3.	**życie rodzinne i towarzyskie** – formy spędzania czasu wolego	komunikat	zamknięte	wielokrotny wybór	4	4	II – 1d, e
		4.	**zakupy i usługi, życie rodzinne i towarzyskie** – uroczystości, **formy spędzania czasu wolego**	tekst informacyjny	zamknięte	wielokrotny wybór	6	6	II – 2a, d
		5.	**nauka i technika** – korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych	teksy informacyjne	zamknięte	dobieranie	6	6	II – 2a
		6.	**sport** – imprezy sportowe **zdrowie** – niepełnosprawni	tekst publicystyczny	zamknięte	prawda/fałsz	8	8	II – 2c, e
		7.	**życie rodzinne i towarzyskie, żywienie** – posiłki	wiadomość	otwarte	rozszerzonej odpowiedzi	1	5	I –1e, f, I – 2b, III – 2a, e, IV – 2b, V – 2
		8.	**praca** – warunki pracy i zatrudnienia, **życie rodzinne i towarzyskie**	list prywatny	otwarte	rozszerzonej odpowiedzi	1	10	I – 1d, e, I – 2b, III – 2a, b, c, e, f, IV – 2b, c, V – 2
Poziom rozszerzony	**Arkusz II**	9.	**życie rodzinne i towarzyskie, kościoły i religie**	wywiad	zamknięte	dobieranie	7	7	II – 1a
		10.	**szkoła, kultura** – twórcy i ich dzieła	tekst narracyjny	zamknięte	wielokrotny wybór	8	8	II –1e, d
		11.	**podróżowanie i turystyka** – baza noclegowa **zakupy i usługi** – korzystanie z usług, **świat przyrody** – klimat	tekst publicystyczny	zamknięte	wielokrotny wybór	6	6	II –2a, d
		12.	**podróżowanie i turystyka** – środki transportu	tekst informacyjny	zamknięte	prawda/fałsz	7	3	II – 2c, d
		13.	**człowiek** – cechy charakteru, **zdrowie** – system ochrony zdrowia	tekst informacyjny	zamknięte	test luk sterowanych	6	3	II – 2f, j

	Arkusz III	14.	**kultura** – dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła	tekst publicystyczny	otwarte	krótkiej odpowiedzi (test luk)	10	5	I. – 1, II – 2f, j, V – 2b
		15.	**świat przyrody** – krajobraz, **świat zwierząt, szkoła**	rozprawka/opis/ opowiadanie	otwarte	rozszerzonej odpowiedzi	1	18	I – 1m, c, I – 2b, III – 2a, b, c, d, e, f,

Temat drugi, w którym należało **opisać** wybrany krajobraz i uzasadnić swoją fascynację nim, był dość często wybierany przez zdających. Jednak opis krajobrazu okazał się dla nich bardzo trudny ze względu na złożoność elementów występujących w tego rodzaju opisie. Często wypowiedzi nie dotyczyły opisu krajobrazu, a były relacją lub sprawozdaniem z wakacji spędzonych nad morzem lub w górach. Dlatego część wypowiedzi zdających zostało zakwalifikowanych jako „niezgodne z poleceniem".

Temat trzeci – **opowiadanie**, do którego zostało podane zakończenie, okazał się umiarkowanie trudny. Zdający często formułowali wypowiedź, z której treści nie wynikało podane zakończenie. Występujące w nim słowa: *настоящий экзамен начинался через два часа* sugerowały, że słowem kluczowym było słowo „egzamin". Zdarzały się prace nie na temat bądź takie, w których temat realizowany był tylko fragmentarycznie.

W wypowiedziach pisemnych zdający najlepiej radzili sobie z kompozycją wypowiedzi (łatwość 0,64), a najniżej oceniona została poprawność językowa (łatwość – 0,34). W realizacji tematu drugiego brakowało elementów językowych odpowiednich do opisu krajobrazu (przymiotników).

Błędy gramatyczne i ortograficzne były częstym zjawiskiem we wszystkich formach wypowiedzi.

2. Statystyczne opracowanie wyników egzaminu maturalnego

Do egzaminu maturalnego z języka rosyjskiego na poziomie podstawowym przystąpiło 361 uczniów w województwie dolnośląskim oraz 94 w województwie opolskim (w sumie 455 zdających). Ponad 28% zdających (129 osób) zdecydowało się przystąpić również do egzaminu na poziomie rozszerzonym.

Egzamin pisemny na poziomie podstawowym okazał się egzaminem umiarkowanie trudnym – wskaźnik łatwości 0,63. Pozytywny wynik uzyskało 95,6% zdających.

Język rosyjski wybrało 229 uczniów z liceów ogólnokształcących, 102 z liceów profilowanych, 43 z liceów uzupełniających i 81 z techników. Wynik pozytywny uzyskało 98,1% zdających z liceów ogólnokształcących, 92,9% z liceów profilowanych, 90,7% z liceów uzupełniających i 95,1% z techników. Na wykresie ilustrującym łatwość zadań dla poszczególnych typów szkół w okręgu wyraźnie widać, że wszystkie zadania okazały się łatwiejsze dla uczniów liceów ogólnokształcących. Uczniowie liceów profilowanych, liceów uzupełniających i techników radzili sobie z zadaniami podobnie. Należy jednak zwrócić uwagę, że zadania 7. i 8., sprawdzające umiejętność pisania form użytkowych, a zwłaszcza dłuższej formy, okazały się najtrudniejsze dla zdających z liceów profilowanych (wskaźnik łatwości zadania 8. był około 0,3, czyli było to dla nich zadanie trudne). Średni wynik za arkusz I w poszczególnych typów szkół wyglądał następująco:

Tabela 1. Średni wynik procentowy dla różnych typów szkół w okręgu

Typ szkoły	**LO**	**LP**	**LU**	**T**	**Razem**
Średni wynik procentowy na poziomie podstawowym	73,1	51,6	55,8	56,0	63,6

Wykres 1. Łatwość zadań na poziomie podstawowym dla różnych typów szkół

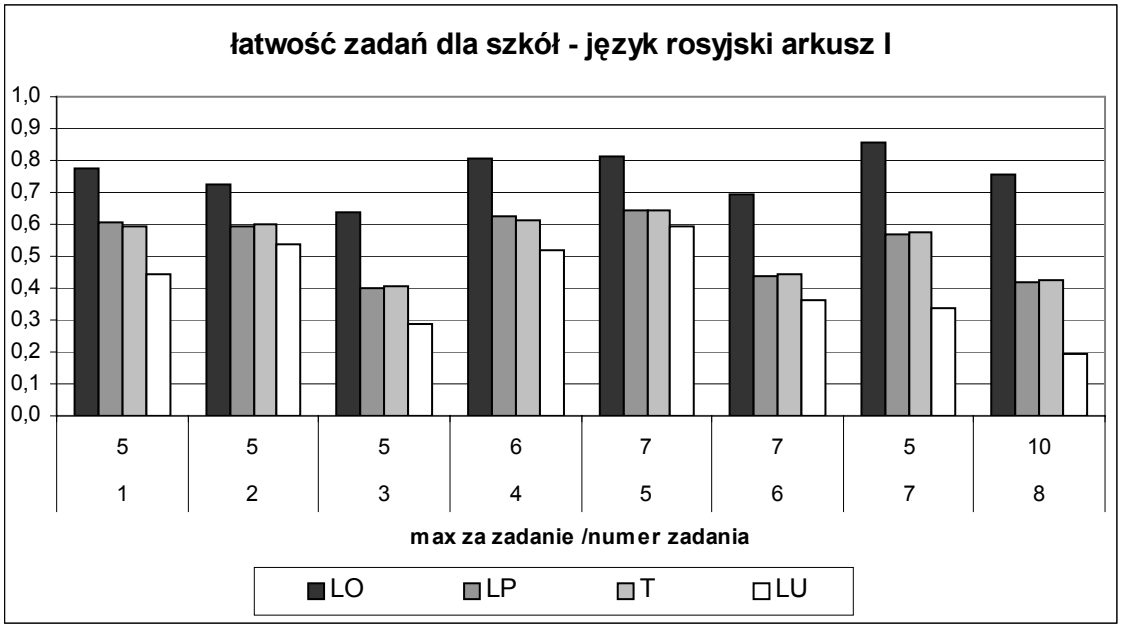

Zarówno zdawalność, jak i wyniki części pisemnej dla wszystkich typów szkół były nieco wyższe w województwie dolnośląskim niż w opolskim. Różnice te nie były jednak duże i arkusz I okazał się umiarkowanie trudny w obu województwach.

Wykres 2. Łatwość zadań na poziomie podstawowym w województwach

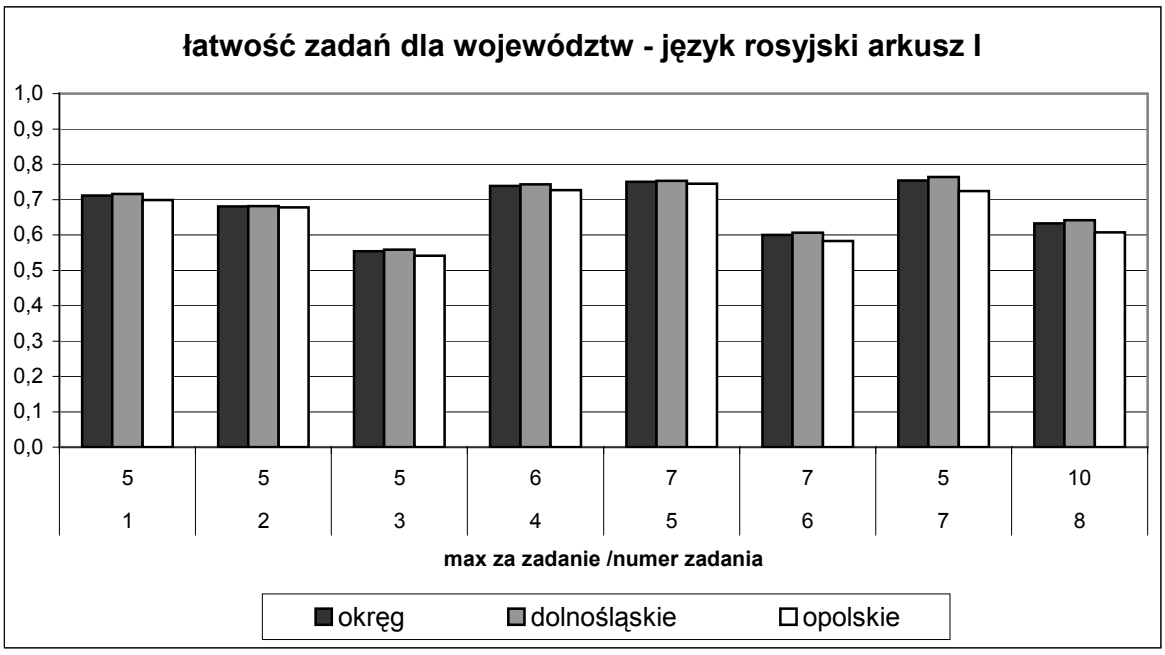

Zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu nie sprawiły zdającym większych trudności, wyniki wskazują, że umiejętność ta została opanowana trochę lepiej niż pozostałe, tj. rozumienie tekstu czytanego oraz pisanie tekstów użytkowych. Łatwość zadań sprawdzających poszczególne umiejętności na poziomie podstawowym wynosiła 0,72 dla słuchania, 0,61 dla czytania i 0,57 dla pisania.

Tabela 2. Wskaźnik łatwości poszczególnych umiejętności na poziomie podstawowym

	Rozumienie ze słuchu	**Rozumienie tekstu czytanego**	**Pisanie tekstów użytkowych**
Maksymalna liczba punktów	15	20	15
Średnia liczba zdobytych punktów	10,83	12,23	8,51
Łatwość poszczególnych umiejętności	0,72	0,61	0,57

Do egzaminu maturalnego z języka rosyjskiego na poziomie rozszerzonym przystąpiło 111 uczniów w województwie dolnośląskim oraz 18 w województwie opolskim (w sumie 129 zdających). Jest to liczba zdających, którzy przystąpili do rozwiązywania zadań w arkuszu II i III.

Poziom rozszerzony wybierali przede wszystkim uczniowie z liceów ogólnokształcących (109 osób). Absolwenci innych typów szkół wybierali poziom rozszerzony sporadycznie: licea profilowane – 8 osób, technika – 9 osób, licea uzupełniające – 3 osoby.

Egzamin pisemny na poziomie rozszerzonym okazał się egzaminem umiarkowanie trudnym (wskaźnik łatwości wynosi 0,54). Na poziomie tym wyższe wyniki uzyskali zdający z większych miast.

Tabela 3. Wyniki na poziomie rozszerzonym w zależności od miejsca zamieszkania zdających

Miasto	**Średni wynik procentowy**
do 20 tys.	30,58
od 20 do 100 tys.	46,86
powyżej 100 tys.	65,2

Umiejętności sprawdzane poziomie rozszerzonym, tj. rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego oraz wypowiedź pisemna w określonej formie, zostały opanowane przez zdających w porównywalnym stopniu i okazały się dla nich umiarkowanie trudne (wskaźniki łatwości odpowiednio: 0,54, 0,65 i 0,58). Największe problemy mają zdający z zadaniami sprawdzającymi rozpoznawanie i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych. Wskaźnik łatwości 0, 34 kategoryzuje je jako zadania trudne.

Tabela 4. Wskaźnik łatwości poszczególnych umiejętności na poziomie rozszerzonym

	Rozumienie ze słuchu	**Rozumienie tekstu czytanego**	**Rozpoznawanie i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych**	**Wypowiedź pisemna w określonej formie**
Maksymalna liczba punktów	15	8	9	18
Średnia liczba zdobytych punktów	8,04	5,82	2,75	10,45
Łatwość poszczególnych umiejętności	0,54	0,65	0,34	0,58

Do pisania arkusza III przystąpiło 114 zdających. Analizując tabelę 5., można zauważyć, że ponad połowa zdających wybrała temat drugi, który należało zrealizować w formie opisu. Prawdopodobnie tematyka tego zadania okazała się dla zdających atrakcyjna. Drugą formą dość chętnie wybieraną było opowiadanie, zaś najmniejszą popularnością cieszyła się w tym roku rozprawka.

Tabela 5. Wybieralność tematu

	Liczba zdających	**Procent zdających**
Temat 1 – rozprawka	4	4
Temat 2 – opis	58	51
Temat 3 – opowiadanie	50	44
Brak wyboru	2	2

Zadanie 15. okazało się umiarkowanie trudne (wskaźnik łatwości 0,58). Średni wynik za to zadanie wyniósł 10,45 punktu na 18 możliwych do uzyskania. Analizując tabelę 5., zauważymy, że 2 zdających (2%) uzyskało za to zadanie 0 punktów, co oznacza, że albo do niego nie przystąpili, albo napisali pracę nie na temat. Najczęstszym wynikiem było 9 punktów – osiągnęło go 12 zdających (11%). Wynik najwyższy, 18 punktów zdobyło 9 zdających (8%).

Wykres 3. Procentowy rozkład punktów za wypowiedź pisemną w określonej formie na poziomie rozszerzonym

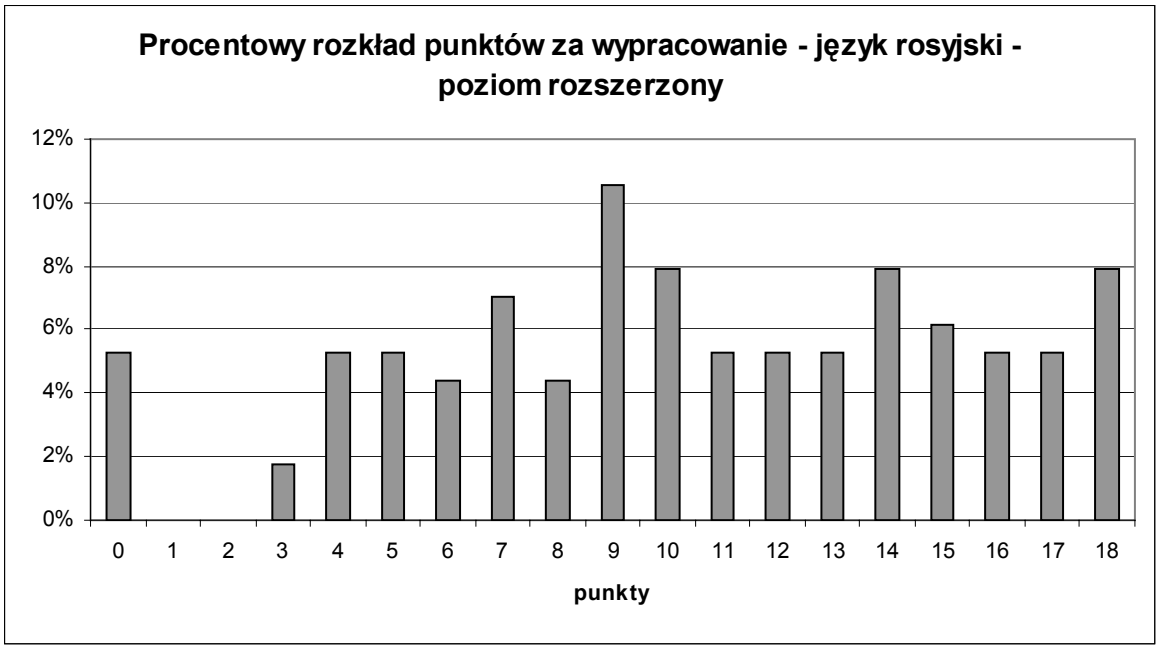

We wszystkich typach szkół zdający otrzymywali najwięcej punktów w tym zadaniu za realizację treści i za kompozycję, znacznie mniej punktów natomiast za bogactwo językowe i poprawność językową. Te kryteria mają jednak wyższy współczynnik korelacji, tzn. lepiej różnicują zdających.

Tabela 6. Wyniki zdających za wypowiedź pisemną uzyskiwane w poszczególnych kryteriach

	Treść	Kompozycja	Bogactwo językowe	Poprawność językowa
Maksymalna liczba punktów	5	4	5	4
Średnia liczba punktów uzyskana przez zdających	3,37	2,71	2,69	1,68
Łatwość poszczególnych kryteriów	0,67	0,68	0,54	0,42
Korelacja	0,76	0,70	0,83	0,79

Egzamin ustny

Zestawy na egzamin ustny przygotowywane były przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Egzamin na **poziomie podstawowym** trwał 10 minut. Zdający miał na zapoznanie się z zestawem 5 minut, które nie były wliczane do czasu trwania egzaminu. Zestaw dla zdających na poziomie podstawowym składał się z dwóch zadań. Zadanie pierwsze polegało na przeprowadzeniu trzech rozmów sterowanych (uzyskiwanie, udzielanie informacji; relacjonowanie wydarzeń; negocjowanie). Zdający musiał wykazać się umiejętnością reagowania językowego w sytuacjach życia codziennego. Rozmowy prowadzone były zgodnie ze scenariuszem podanym w zadaniu w języku polskim. Zadanie drugie polegało na opisaniu zamieszczonej w zestawie ilustracji oraz udzieleniu odpowiedzi na dwa pytania zawarte wyłącznie w zestawie egzaminującego.

Zadania w zestawach na poziomie podstawowym obejmowały pełen zakres tematyczny przewidziany w standardach wymagań i sprawdzały umiejętność tworzenia krótkiej wypowiedzi ustnej oraz reagowania językowego w zakresie mówienia (z uwzględnieniem wszystkich umiejętności szczegółowych ujętych w standardach III, IV dla poziomu podstawowego). Oceniana była umiejętność przekazania informacji (9 punktów), opisania ilustracji (2 punkty), wyrażania opinii (4 punkty) oraz umiejętności językowe (5 punktów).

Egzamin na **poziomie rozszerzonym** trwał 15 minut. Zdający miał na zapoznanie się z zestawem 15 minut, które nie były wliczane do czasu trwania egzaminu. Zestaw dla zdających na poziomie podstawowym składał się z dwóch zadań. Zadanie pierwsze polegało na opisaniu zawartego w zestawie materiału stymulującego oraz rozmowy z egzaminującym na zaprezentowany temat. Rozmowa prowadzona

była w oparciu o pytania zawarte wyłącznie w zestawie egzaminującego. Zdający musiał wykazać się umiejętnością opisywania przedstawionego materiału, interpretacji zawartych w nim treści oraz wyrażania i uzasadniania własnych opinii. Zadanie drugie polegało na prezentacji przez zdającego jednego z dwóch tematów umieszczonych w zestawie oraz dyskusji z egzaminującym na przedstawiony temat. Celem tej części egzaminu było sprawdzenie umiejętności wyrażania, uzasadniania i obrony własnych opinii związanych z prezentowanym tematem.

Zadania w zestawach na poziomie rozszerzonym obejmowały pełen zakres tematyczny przewidziany w standardach wymagań i sprawdzały umiejętność tworzenia dłuższej, wieloaspektowej wypowiedzi ustnej oraz reagowania językowego w zakresie mówienia (z uwzględnieniem wszystkich umiejętności szczegółowych ujętych w standardach III, IV dla poziomu rozszerzonego). Oceniana była umiejętność prezentacji materiału lub tematu (5 punktów), interpretowanie, wyrażanie opinii oraz argumentowanie (8 punktów) oraz umiejętności językowe (7 punktów).

Wyniki egzaminu ustnego

Do egzaminu ustnego z języka rosyjskiego przystąpiło 452 osoby, w tym 430 osób zdawało go jako przedmiot obowiązkowy. 401 osób wybrało poziom podstawowy, a 29 – rozszerzony.

22 abiturientów wybrało język rosyjski jako przedmiot dodatkowy i zdawało go na poziomie rozszerzonym. Dane dotyczące zdania egzaminu ustnego dotyczą osób, które wybrały język rosyjski jako przedmiot obowiązkowy. Na poziomie podstawowym próg zaliczeniowy przekroczyło 95% zdających, a na rozszerzonym – 100%, średnio było to 95,3% wszystkich zdających. Zdający uzyskali średnio 60,4% punktów na poziomie podstawowym i 87,5% punktów na rozszerzonym.

Podobnie jak na egzaminie pisemnym, wyniki egzaminu ustnego na poziomie podstawowym są nieco wyższe w liceach ogólnokształcących niż profilowanych, technikach i liceach uzupełniających, lecz różnice te nie są wielkie.

Na poziomie rozszerzonym wyniki są porównywalne w liceach ogólnokształcących i liceach profilowanych. Absolwenci techników osiągnęli dużo niższe wyniki. Wysokie wyniki na poziomie rozszerzonym świadczą o tym, że poziom ten został wybrany przez zdających, którzy dobrze opanowali język rosyjski.

Tabela 7. Średnie wyniki na egzaminie ustnym w poszczególnych typach szkół

Poziom	Typ szkoły	Średni wynik w %
Podstawowy	LO	66,7
Podstawowy	LP	52,4
Podstawowy	LU	57,3
Podstawowy	T	56,2
Rozszerzony	LO	90,4
Rozszerzony	LP	89,3
Rozszerzony	LU	–
Rozszerzony	T	55,0

4. Podsumowanie i wnioski końcowe

Arkusz egzaminacyjny z języka rosyjskiego na poziomie podstawowym okazał się trafnym narzędziem pomiaru. Świadczą o tym wyniki uzyskane przez abiturientów – 95,6% zdających osiągnęło próg zaliczeniowy. Sprawiła to prawdopodobnie trafna formuła egzaminu oraz dobrze dobrany stopień trudności. Wymagania egzaminacyjne były znane od co najmniej 2 lat, zadania egzaminacyjne nie były więc zaskoczeniem. Wszystkie wymagane umiejętności – rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego i pisanie – zostały opanowane przez uczniów w porównywalnym stopniu.

Sprawdzanie rozumienia ze słuchu przy użyciu nagrań rodzimych użytkowników języka na płycie CD nie budzi już dzisiaj żadnych kontrowersji, stało się standardem. O powszechnym używaniu nagrań w procesie dydaktycznym świadczy to, że za umiejętność rozumienia ze słuchu zdający otrzymali najwięcej punktów.

Szczególnie cieszy wysoki wynik uzyskany za zadanie sprawdzające umiejętność pisania tekstów użytkowych, zwłaszcza, że zdający nie mieli możliwości korzystania ze słowników. Najwięcej punktów uczniowie zyskiwali w tych zadaniach za komunikatywność przekazu. Świadczy to o tym, że komunikatywna metoda nauczania języka obcego zyskała przewagę nad metodą gramatyczno-tłumaczeniową.

Dla egzaminu na poziomie rozszerzonym nie został określony próg zdawalności, ale arkusze egzaminacyjne dobrze pokazały różnice w umiejętnościach uczniów. Z pewnością wyniki te zostały wykorzystane przez uczelnie przy przeprowadzaniu naboru na wyższe studia.

Również na tym poziomie formuła egzaminu spowodowała, że nauczyciele kładli większy nacisk na wykorzystanie komunikatywnej metody nauczania. Zdający uzyskali dość dużo punktów za umiejętności komunikacyjne. Obserwując jednak bardzo niskie wyniki uczniów uzyskane za rozpoznawanie i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych oraz za kryteria bogactwa językowego i poprawności językowej w wypracowaniu, należy się zastanowić, czy nauczanie gramatyki i leksyki nie zostało zaniedbane.

Wyniki egzaminu i jego obserwacja skłaniają do sformułowania kilku wskazań i refleksji dotyczących działań metodycznych niezbędnych do skuteczniejszej pracy z uczniem:

1. Proponuje się położyć większy nacisk na ćwiczenia lesykalno-gramatyczne, nie zaniedbując przy tym umiejętności komunikacyjnych. Dotyczy to zwłaszcza przygotowania uczniów do egzaminu na poziomie rozszerzonym, gdzie komponent za poprawność i bogactwo językowe w ogólnej liczbie punktów jest dość znaczny (ponad 30% wszystkich punktów). Zaleca się ćwiczenie leksyki i gramatyki na autentycznych tekstach.
2. Bardzo pożądane byłoby zapoznanie uczniów z kształtem egzaminu, standardami wymagań egzaminacyjnych, kryteriami oceniania oraz przykładowymi zadaniami zawartymi w *Informatorze maturalnym.* Wiedza o egzaminie wydaje się kluczowa dla osiągnięcia wyższego wyniku egzaminacyjnego.
3. Tworzenie wypowiedzi pisemnej w odpowiedniej formie jest umiejętnością opartą na znajomości zasad jej konstruowania. Pożądane rezultaty można osiągnąć poprzez przypomnienie i utrwalanie wiedzy na temat wymogów dotyczących danej formy zawartych w kryteriach oceniania. Ćwicząc umiejętność pisania, wskazane byłoby przyzwyczajenie uczniów do pisania wypracowań zgodnie z tymi wymogami.

Inne języki obce

Liczbę zdających, którzy przystąpili do zdawania innych języków obcych w **części pisemnej** ilustruje poniższa tabela.

Poziom	Język hiszpański	Język portugalski	Język włoski
Podstawowy	38	1	37
Rozszerzony	31	1	22

Liczba zdających inne języki obce jako obowiązkowe

Poziom	Język hiszpański	Język włoski
Podstawowy	21	25
Rozszerzony	15	10

Egzamin obowiązkowy w części pisemnej zdali wszyscy abiturienci.

Liczbę osób, które przystąpiły do **egzaminu ustnego** oraz tych, które go zdały ilustrują poniższe tabele.

Przystąpili	Język hiszpański	Język portugalski	Język włoski
Podstawowy	17	–	19
Rozszerzony	22	1	16
PP zdawany jako obowiązkowy	17	–	19
PR zdawany jako obowiązkowy	6	–	4

Zdali	Język hiszpański	Język włoski
Podstawowy (%)	16 (94,1%)	18 (94,7%)
Rozszerzony (%)	6 (100%)	4 (100%)
Procent wszystkich zdających	96%	96%